

**BEHEERSOVEREENKOMST TUSSEN DE
VLAAMSE REGERING EN HET VLAAMS
AGENTSCHAP
VOOR ONDERNEMERSVORMING SYNTRA
VLAANDEREN(2008-2010)**

**EINDEVALUATIE WERKINGSJAREN
2008-2010**

Inhoudstafel

Inleiding.....	3
Hoofdstuk 1 SYNTRA Vlaanderen als organisatie.....	4
1.1 Implementatie van de audit.....	4
1.1.1 BVR erkenning en subsidiëring van de centra.....	4
1.1.2 Actieplan datakoppeling.....	5
1.1.3 Evenwicht binnen het SYNTRA-netwerk en samenwerking tussen de SYNTRA.....	7
1.1.4 Europese staatssteunregels.....	9
1.2 Aanloop naar de beheersovereenkomst 2011-2015.....	10
Hoofdstuk 2 Opleiden tot meer en beter ondernemerschap.....	12
2.1 Het opleidingsaanbod.....	12
2.1.1 Bereik.....	13
2.1.2 Doorstroom.....	15
2.1.3 Vernieuwing van het opleidingsaanbod.....	17
2.1.4 Erkenning van verworven competenties.....	18
2.2 Bereik van zelfstandigen en medewerkers KMO.....	19
2.3 Klantentevredenheid.....	21
2.4 Effectiviteit.....	23
2.4.1 Leeswijzer.....	23
2.4.2 Aandeel zelfstandigen.....	24
2.4.3 Statuut cursisten.....	25
2.4.3.1 Transitie niet werkend - werkend.....	26
2.4.4 Profiel van de cursisten.....	28
2.4.4.1 Leeftijd.....	28
2.4.4.2 Opleidingsniveau.....	29
2.4.4.3 Geslacht.....	30
2.5 Doel- en kansengroepenbeleid.....	30
2.5.1 Draaischijf ondernemersvorming (Meerbanenplan).....	30
2.5.1.1 Gecontinueerde initiatieven.....	31
2.5.1.2 Nieuwe initiatieven.....	32
2.5.1.3 Bereik.....	33
2.5.2 Actieplan kansengroepen.....	35
Hoofdstuk 3 Leertijd naar meer en beter ondernemerschap.....	38
Hoofdstuk 4 SYNTRA Vlaanderen als werkgever.....	62
4.1 Interne controle en organisatiebeheersing.....	62
4.2 HRM-beleid.....	63
4.3 Diversiteitsbeleid.....	63
4.4 Klantgerichtheid en MVO.....	64
Bijlage 1 Bronnen.....	72
Bijlage 2 Afkortingen.....	74
Bijlage 3 Omgevingsanalyse 'Ondernemerschap in Vlaanderen'.....	75
Bijlage 4 Doelstellingsparameters.....	84
Bijlage 5 Evolutie bereik van de verschillende opleidingsoorten.....	87
Colofon.....	89

Inleiding

“Het waarborgen van een kwalitatief en specifiek vormingsaanbod aan jongeren en volwassenen die een professionele loopbaan ambiëren of verder willen uitbouwen in een zelfstandige onderneming of een kleine en middelgrote onderneming, teneinde meer en beter ondernemerschap mogelijk te maken als essentiële factor in de sociaal-economische ontwikkeling van Vlaanderen.”

Deze missie zette SYNTRA Vlaanderen in 2010 voort samen met de SYNTRA. 2010 vormde het derde en tevens laatste werkingsjaar van de beheersovereenkomst die het agentschap afsloot met de Vlaamse Regering voor de periode 2008-2010 (Goedkeuring door de Vlaamse Regering op 14/12/2007). SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA stonden in 2010 dan ook voor de uitdaging om tot een nieuwe beheersovereenkomst te komen voor de periode 2011-2015. De strategische oefening die van start ging in 2009 vormde hiervoor het vertrekpunt.

Voorliggend rapport omvat de beleidsmatige toetsing van de prestaties van SYNTRA Vlaanderen van het laatste werkingsjaar van de beheersovereenkomst 2008-2010. De verschillende doelstellingen uit de beheersovereenkomst (met inbegrip van het addendum dat op de Vlaamse Regering van 18/7/2008 werd goedgekeurd) worden besproken aan de hand van vooraf afgesproken doelstellingsparameters en monitoringsindicatoren. Verder wordt gebruik gemaakt van documenten die aan bod kwamen op de Raad van Bestuur van SYNTRA Vlaanderen. De doelstellingen die betrekking hebben op een cursusjaar i.p.v. een kalenderjaar, worden geëvalueerd voor het cursusjaar 2009-2010. Gezien dit de eindevaluatie van de beheersovereenkomst vormt wordt, waar opportuun, teruggeblikt op de hele looptijd van de beheersovereenkomst.

Achtereenvolgens worden in het rapport verschillende thema's belicht: 'SYNTRA Vlaanderen als organisatie', 'Opleiden tot meer en beter ondernemerschap', 'Leertijd naar meer en beter ondernemerschap' en 'SYNTRA Vlaanderen als werkgever'. Het luik leertijd werd opgemaakt door de Dienst Beroepsopleiding van het Departement Onderwijs en Vorming. De andere luiken werden uitgewerkt door het Departement Werk en Sociale Economie. Afsluiten doen we met een algemeen besluit waar de belangrijkste bevindingen, ook van de voorgaande jaren, worden gebundeld.

HOOFDSTUK 1 SYNTRA VLAANDEREN ALS ORGANISATIE

1.1 Implementatie van de audit

In 2007 werd door VIAS een externe audit uitgevoerd over de werking van SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA. In de beheersovereenkomst werd hieromtrent opgenomen dat tegen 31 december 2008 volgende aanbevelingen zouden worden geïmplementeerd:

- wijziging van het BVR van 14.12.2001 betreffende de erkenning en subsidiëring van de centra,
- verbetering van de informatie-uitwisseling (met het oog op de opmaak van een nulmeting wat het profiel van de cursisten betreft),
- de verfijning van de economische boekhouding (analytische boekhouding en evt. overstap naar accrual basis en wijziging boekjaar),
- de samenwerking tussen de SYNTRA,
- de beheersing en programmering van de subsidiestroom,
- de evaluatie en bijsturing van niet-gecertificeerde opleidingen.

Tijdens 2008, het eerste werkingsjaar van de beheersovereenkomst werd, via verschillende stappen ter implementatie van de audit, vooruitgang geboekt. Diverse acties werden uitgerold in 2009 en verder gezet in 2010. De meest opvallende elementen in de voortgang in 2010 worden in wat volgt besproken.

1.1.1 BVR erkenning en subsidiëring van de centra

Voor een goed begrip, brengen we hier het BVR van 14.12.2001 betreffende de erkenning en subsidiëring van de centra in herinnering. Dit werd samen met de invoering van de beheersovereenkomst gewijzigd (BVR van 21 maart 2008 tot aanpassing van regelgeving die de financiering van de centra voor vorming voor zelfstandigen en KMO's regelt). Volgende regelingen werden onder andere met het besluit voorzien: het milderen van de output-financiering voor leertijd, het inbouwen van een bijkomende subsidiëring van cursisten die het getuigschrift leertijd behalen, de mogelijkheid om voorschotten te voorzien op de enveloppe gecertificeerde en niet-gecertificeerde opleidingen om de groei van de SYNTRA niet af te remmen, de mogelijke financiering van taal- en leercoaches, de mogelijkheid voor SYNTRA Vlaanderen om de lesgeverskost te financieren binnen het doel- en kansengroepenbeleid, het vereenvoudigen van de projectfinanciering en het schrappen van de bonus.

Het BVR trad in werking op 1 januari 2008, waarna verschillende van de nieuwe regelingen toegepast werden. Zo werd een prefinanciering toegekend aan 3 SYNTRA (RvB 25-09-2008, RVB/NOTA/2008/87) en werden dossiers ingediend voor projectfinanciering (RvB 18-12-2008, RVB/NOTA/2008/116). Vanaf het cursusjaar 2008-2009 werd de financiering van de SYNTRA deels outputafhankelijk. Dit houdt in dat de toelagen in 2010 gebaseerd worden op het aantal afgestudeerde cursisten van het cursusjaar 2008-2009. De lesgeverskost voor gecertificeerde opleidingen en de basisincentive voor niet-gecertificeerde opleidingen werden echter behouden om de financiële haalbaarheid van de initiatieven te verzekeren (RvB 28-01-2010, Bijlage bij RVB/NOTA/2010/06). Aan de nood aan nieuwe regelgeving

aangaande de financiering, ingebed in een globale strategie van SYNTRA Vlaanderen, wordt via de nieuwe beheersovereenkomst tegemoet gekomen (zie 1.2 Aanloop naar de beheersovereenkomst 2011-2015). Een wijzigingsdecreet wordt in 2011 voorbereid.

Een belangrijk element in het BVR is het bereiken van doel- en kansengroepen. In 2010 werd hier verder gevolg aan gegeven door o.m. de verderzetting van taal- en leercoaches voor allochtonen en laaggeletterden binnen het SYNTRA-netwerk. Deze vorm van trajectbegeleiding komt maximaal tegemoet aan de noden binnen bestaande opleidingen door het betrekken van coördinatoren en docenten en de aanpassing en uitwerking van ondersteunend materiaal (RvB 28-01-2010, Bijlage bij RVB/NOTA/2010/06).

1.1.2 Actieplan datakoppeling

Wat de informatie-uitwisseling betreft, werden reeds sinds het afsluiten van de beheersovereenkomst grote stappen vooruit gezet door SYNTRA Vlaanderen. In eerste instantie werd gewerkt aan een uniforme registratie van cursistengegevens over de verschillende SYNTRA heen. Vervolgens ging SYNTRA Vlaanderen van start met een actieplan datakoppeling, waarmee uitvoering werd gegeven aan doelstellingsparameter 9.2. Deze doelstelling luidt: *“Vanuit SYNTRA Vlaanderen wordt een concreet actieplan ontwikkeld waarin aangegeven wordt welke informatie, op welke wijze en tegen welke timing uit databanken met SYNTRA Vlaanderen kan worden uitgewisseld. Vanaf het cursusjaar 2008-2009 wordt deze aangepaste werkwijze geïmplementeerd waarbij de uitwisseling van informatie niet alleen betrekking heeft op de profielkenmerken maar ook op de uitstroom naar werk en/of ondernemerschap”*.

Deze doelstelling werd door SYNTRA Vlaanderen reeds in 2008 gerealiseerd. Het actieplan werd opgemaakt, hierover werd op verschillende tijdstippen teruggekoppeld en als resultaat werd in het voorjaar 2008 een uitvoerige nulmeting opgeleverd. Op basis van deze nulmeting werden diverse parameters bijgesteld via een addendum aan de beheersovereenkomst.

De sleutel tot het ontsluiten van deze gegevens vormt het rijksregisternummer van de cursisten. Op basis hiervan kunnen met de datakoppeling heel wat kenmerken worden opgevraagd. De realisatiegraad van de ambitie van SYNTRA Vlaanderen om tegen 2010 over volledige gegevens te beschikken wordt in Tabel 1 weergegeven.

Als doelstelling voor dit actieplan werd bepaald dat de SYNTRA volgens de vastgelegde procedure alle gegevens volledig en correct aangeleverd worden (zie eerste deel tabel 1).

Tabel 1 Cursisten met een gekend rijksregisternummer (Doelstellingsparameters 9.1 en 9.2)

	Nulmeting 2006-2007 ¹	Doelstelling		
		2007-2008	2008-2009	2009-2010
Leertijd	92%	95%	98%	100%
Ondernemersopleiding	89%	90%	95%	100%
Gecertificeerde bijscholing	76%	90%	95%	100%
Niet-gecertificeerde opleidingen	45%	80%	90%	100%

	Meting 2007-2008		Meting 2008-2009 ²		Meting 2009-2010	
	via SYNTRA	na KSZ	via SYNTRA	na KSZ	via SYNTRA	na KSZ
Leertijd	92%	95%	95%	99,5%	99%	99,7%
Ondernemersopleiding	88%	94%	91%	98,3%	99%	99,4%
Gecertificeerde bijscholing	76%	82%	90%	89,5%	82%	87,5%
Niet-gecertificeerde opleidingen	47%	61%	61%	73,6%	71%	76,0%

¹ Bij de agendering van de beheersovereenkomst was deze nulmeting nog niet volledig bekend en werd uitgegaan van volgende percentages: LT 90%, OO 70%, GB 70% en NGO 50%

² In het kader van de werkgroep Actieplan streefden de SYNTRA voor 2008-2009 volgende doelstellingen na: GB: 85%; NGO: 65%; OO: 95% (RvB 27/11/2008, RVB/NOTA/2008/110)

Sinds de nulmeting in 2006-2007 geldt voor elk opleidingsstelsel dat de beschikbaarheid van het rijksregisternummer van cursisten aanzienlijk steeg. De procedure die door SYNTRA Vlaanderen via de Kruispuntenbank Sociale Zekerheid (KSZ) werd ingesteld waarbij ontbrekende rijksregisternummers op basis van de naam van de cursist alsnog kunnen worden opgevraagd, werpt duidelijk vruchten af. De doelstelling van 100% gekende rijksregisternummers werd in de leertijd en de ondernemersopleiding nagenoeg behaald. Voor de gecertificeerde bijscholing en niet-gecertificeerde opleidingen tekent zich een genuanceerder verhaal af. Voor de niet-gecertificeerde opleidingen speelt mee dat deze opleidingen vaak erg kortlopende opleidingen zijn (vb. 1 avond) en dat het verschillende bedrijfsinterne opleidingen betreffen waarbij vaak geen persoonsgegevens van de individuele deelnemers ter beschikking worden gesteld. Hoewel de vooropgestelde doelstellingen uit de beheersovereenkomst binnen deze opleidingssoorten niet werden gerealiseerd, werd de afgelopen jaren grote vooruitgang geboekt op het vlak van uniforme gegevensregistratie en datakoppeling. De SYNTRA en SYNTRA Vlaanderen slaagden er voor de leertijd en ondernemersopleiding alvast in om de doelstelling te realiseren. De informatie-uitwisseling in de gecertificeerde bijscholing en niet gecertificeerde opleidingen kan nog verder geoptimaliseerd worden.

De koppeling van rijksregisternummers aan administratieve databestanden levert een schat aan informatie op over zowel het huidige profiel van de cursisten als hun tewerkstellingssituatie later, zonder bevraginglast bij de betrokken (ex-)cursisten, opleidingscentra of werkgevers. De uitdaging voor de volgende jaren ligt in het optimaal benutten van deze informatie zowel naar eigen monitoringssystemen om doelstellingen te realiseren als naar de nieuwe beheersovereenkomst waarin SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA hun rol als draaischijf ondernemersvorming in functie van een arbeidsmarktgerichte versterking van ondernemerscompetenties willen versterken (SD 2).

1.1.3 Evenwicht binnen het SYNTRA-netwerk en samenwerking tussen de SYNTRA

Het aansturen en ondersteunen van het SYNTRA-netwerk betreft een belangrijke strategische doelstelling voor SYNTRA Vlaanderen. Hieronder werd volgende doelstellingsparameter 7.1 opgenomen *“SYNTRA Vlaanderen waarborgt een behoeftedekkend aanbod dat evenwichtig is gespreid over de verschillende SYNTRA en dat per SYNTRA een evenwicht vertoont in het aandeel van de verschillende activiteiten. SYNTRA Vlaanderen zorgt via de samenwerkingsovereenkomsten voor een goed evenwicht van de verschillende opleidingsactiviteiten per SYNTRA en voor een meer evenredige participatie van elk SYNTRA per opleidingsactiviteit. Werpt deze aanpak geen resultaten af, dan worden maatstaven vastgelegd”*.

Onderstaande tabel geeft de verhouding weer tussen de verschillende SYNTRA en de verschillende opleidingsoorten, volgens het format dat in doelstellingsparameter 7.1 werd vastgelegd.

Tabel 2 Verdeling opleidingsuren opleidingsoorten over de SYNTRA – cursusjaar 2009-2010 (financieringsjaar 2011) (doelstellingsparameter 7.1)

	SYNTRA AB	SYNTRA Brussel	SYNTRA Limburg	SYNTRA MVL	SYNTRA West
LT	279.035	4.880	203.171	245.711	135.741
	19,3%	2,0%	12,3%	16,2%	6,8%
OO BB	113.656	26.012	150.432	109.464	123.760
	7,9%	10,8%	9,1%	7,2%	6,2%
OO BK+GB	973.873	205.348	1.181.643	1.025.037	1.442.433
	67,4%	85,5%	71,3%	67,6%	72,5%
NGO	77.939	3.931	122.805	136.752	286.902
	5,4%	1,6%	7,4%	9,0%	14,4%
TOTAAL	1.444.503	240.171	1.658.051	1.516.964	1.988.836
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

	SYNTRA AB	SYNTRA Brussel	SYNTRA Limburg	SYNTRA MVL	SYNTRA West	TOTAAL
LT	279.035	4.880	203.171	245.711	135.741	868.538
	32,1%	0,6%	23,4%	28,3%	15,6%	100,0%
OO BB	113.656	26.012	150.432	109.464	123.760	523.324
	21,7%	5,0%	28,7%	20,9%	23,6%	100,0%
OO BK+GB	973.873	205.348	1.181.643	1.025.037	1.442.433	4.828.334
	20,2%	4,3%	24,5%	21,2%	29,9%	100,0%
NGO	77.939	3.931	122.805	136.752	286.902	628.329
	12,4%	0,6%	19,5%	21,8%	45,7%	100,0%

Bron: SYNTRA Vlaanderen (bewerking departement WSE)

Ook in het cursusjaar 2009-2010 worden de vijf SYNTRA nog steeds gekenmerkt door een sterk verschillend profiel, waarbij de specifieke profielkenmerken van de verschillende

SYNTRA gelijk bleven¹. Zo kunnen we in grote lijnen stellen dat binnen SYNTRA AB en SYNTRA MVL het aandeel leertijd hoger is dan gemiddeld. Anderzijds is het aandeel niet-gecertificeerde opleidingen hoger bij SYNTRA West en SYNTRA MVL. De proporties binnen SYNTRA Limburg benaderen bij de verschillende opleidingssoorten het gemiddelde.

Wanneer we de vergelijking maken vertrekkende vanuit de opleidingssoorten komen we tot eenzelfde vaststelling: SYNTRA AB leidt de meeste leertijd-jongeren op, gevolgd door SYNTRA MVL en SYNTRA Limburg. De cursisturen voor bedrijfsbeheer zijn ongeveer gelijk verdeeld over de verschillende SYNTRA. De cursisturen beroepskennis en gecertificeerde bijscholing worden vooral ingevuld door SYNTRA West en SYNTRA Limburg. Voor de niet-gecertificeerde opleidingen is de verdeling het meest ongelijk. SYNTRA West neemt 46% voor haar rekening, SYNTRA MVL richt 22% van de cursisturen in, SYNTRA Limburg verzorgt 20% van de cursisturen en SYNTRA AB vertegenwoordigt 12% van de cursisturen NGO.

Naast het aspect van evenwicht mogen fundamentele verschillen tussen de SYNTRA niet onder de mat geveegd worden. De SYNTRA kenden doorheen de jaren een verschillend groei-model afhankelijk van de regionale situatie en de aanwezigheid van diverse andere regionale actoren. De verschillen in het aandeel van elke opleidingssoort zijn dan ook voor een stuk historisch bepaald: zo blijft SYNTRA AB een leertijdcentrum, terwijl SYNTRA West de niet-gecertificeerde opleidingen sterker heeft uitgebouwd. Brussel is eerder atypisch gezien de leertijd en de niet-gecertificeerde opleidingen er nauwelijks zijn uitgebouwd. SYNTRA in grootsteden (Antwerpen, Brussel, Gent) staan dan ook voor andere uitdagingen dan de overige SYNTRA. Om voldoende oog te hebben voor de grootstedelijke contexten werd begin 2011 een strategische reflectiegroep 'Grootstedelijk beleid' opgericht. Dit als gevolggeving van het strategisch project 'nieuwe regelgeving, nomenclatuur en financiering' in de beheersovereenkomst 2011-2015 (zie verder). Deze reflectiegroep ontwikkelt tegen 30/06/2011 een visienota.

SYNTRA Vlaanderen vertaalde in 2008 de beheersovereenkomst in samenwerkingsovereenkomsten met de verschillende SYNTRA, waarmee uitvoering werd gegeven aan doelstellingsparameter 10.1. De samenwerkingsovereenkomsten regelen onder andere op structurele wijze op welke manier prestaties van het ene SYNTRA ten gunste van een ander SYNTRA financieel worden gehonoreerd. Met de voorstellen rond projectfinanciering en prefinanciering werd hiertoe in 2008 een aanzet geleverd. In 2009 legde de Raad van Bestuur een aantal principes en procedures vast wat betreft de samenwerkingsakkoorden. De samenwerkingsovereenkomsten tussen SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA regelen ook de werking van de SYNTRA ten aanzien van sectorfondsen en landelijke opdrachten (RvB 17/12/2009, RvB/NOTA/2009/91-B). Landelijke opdrachten hebben tot doel de klant te bedienen met eenzelfde product volgens eenzelfde kwaliteit over heel Vlaanderen en veronderstelt dus samenwerking tussen de SYNTRA om dit te bekomen. In 2010 werden er 14 gemeenschappelijke actieplannen met landelijke accounts afgesloten (de nulmeting in 2006 bedroeg 6) (monitoringsindicator 6.2). Het aantal gemeenschappelijke overeenkomsten met sectorfondsen blijft tevens jaar na jaar stijgen.

---

¹Gezien het beperkte aandeel van SYNTRA Brussel in het totaal aantal gerealiseerde cursisturen laten we dit centrum buiten beschouwing bij deze bespreking.

De meeste sectoren werken vooral projectmatig samen met SYNTRA Vlaanderen of de SYNTRA. Zo maken sommige sectoren gebruik van COMET, een webtool om op een eenvoudige manier competentiemetingen te doen² of zetten zij concrete acties of projecten op in het kader van de doelgroepenwerking van SYNTRA Vlaanderen. De doelgroepenwerking van SYNTRA Vlaanderen richt zich naar specifieke doelgroepen die in onvoldoende mate participeren aan opleiding en vorming of die verminderde slaagkansen hebben indien ze deelnemen aan een opleidingstraject. Het gaat hier niet enkel over kansengroepen, maar ook vb. micro-ondernemingen.

De kernopdracht van SYNTRA Vlaanderen 'Meer en beter ondernemerschap' is echter niet altijd te rijmen met de prioriteiten en kerndoelstellingen van sectoren. Sectoren hebben immers als core business om werknemers (risicogroepen) op te leiden en te vormen. Daartegenover staat dat SYNTRA de bedrijfsleiders van morgen opleidt waardoor het dus toch relevant kan zijn voor sectoren om hier hun stempel op te drukken. Als 'ondernemerschap' echter breed gedefinieerd wordt in de zin van creativiteit en initiatief nemen, dan zijn dit uiteraard zeer waardevolle (en vaak ontbrekende) competenties bij bijvoorbeeld schoolverlaters in de sectoren.

1.1.4 Europese staatssteunregels

SYNTRA Vlaanderen beoogde in 2009 een nieuw kader uit te werken voor de activiteiten georganiseerd door professionele en interprofessionele organisaties die worden erkend en betaald door SYNTRA Vlaanderen in het kader van vervolmaking (RvB 26-03-2009, RVB/NOTA/2009/42). Door de verwevenheid met de Europese regelgeving kon dit nog niet uitgevoerd worden. In afwachting van noodzakelijk verder onderzoek en de positionering van de Vlaamse regering hanteerde SYNTRA Vlaanderen voor 2010 ten aanzien van de activiteiten van interprofessionele en professionele organisaties een status quo.

In uitvoering van de beheersovereenkomst 2011-2015 (zie puntje 1.2) werden in 2010 verschillende werkgroepen opgericht met vertegenwoordiging van de SYNTRA en SYNTRA Vlaanderen. Eén van deze werkgroepen is 'Diensten van Algemeen Belang'. Hierin worden insteken voorbereid voor het wijzigingsdecreet, onder meer m.b.t. de nomenclatuur. Tevens werd aan een draaiboek voor een DAB/DAEB-screening voor opleidingen gewerkt (RvB 26/11/2010, RVB/NOTA/2010/82-B).

In het kader van de Europese staatssteunregels koos SYNTRA Vlaanderen in 2008 ook voor een aanpak via een gelijkvormige analytische boekhouding en een marktconform systeem van interne facturatie. Een analytische rapportering leidt tot een grotere betrouwbaarheid voor het bepalen van beleidsopties. SYNTRA Vlaanderen ondersteunt dit traject via de tussenkomst van de bedrijfsrevisor PKF (RvB 09/10/2008, RVB/NOTA/2008/96; RvB 19/11/2009, RVB/NOTA/2009/87). De activiteiten werden in 2009 verder uitgerold en de SYNTRA voerden een eerste oefening uit volgens een analytische boekhouding. Tegen eind 2009 werden richtlijnen vastgelegd voor een bijsturing en verfijning van de analytische

---

²Met deze tool kan men de competenties nodig voor de optimale werking van het bedrijf duiden, normeren en de medewerkers op deze normering screenen. Als resultaat wordt een inzicht per medewerker verkregen in in welke tekorten of reserves ze hebben inzake competenties in functie van de gewenste norm.

boekhouding vanaf het begrotingsjaar 2010 (RvB 22/10/2009;RvB 19/11/2009, RVB/NOTA/2009/87). Om de betrouwbaarheid van de resultaten van 2009 na te gaan wordt dezelfde oefening uitgevoerd voor de jaarrekening van 2010 van de SYNTRA. De resultaten hiervan zijn van belang in het kader van toekomstige regelgeving (RvB 25/03/2011, RVB/NOTA/2011/33).

1.2 Aanloop naar de beheersovereenkomst 2011-2015

SYNTRA Vlaanderen stond in 2010 voor de opdracht om tegen 1 januari 2011 een nieuwe, door de Vlaamse regering goedgekeurde, beheersovereenkomst in handen te hebben. De strategische oefening die in 2009 binnen SYNTRA Vlaanderen van start ging, vormde hiertoe het vertrekpunt. Deze werd in maart 2010 besproken met de voogdijminister. Als gevolggeving van dit overleg werd in mei een taskforce in het leven geroepen waarin de raad van bestuur, SYNTRA Vlaanderen, de SYNTRA, departement WSE en kabinet Werk vertegenwoordigd werden. Deze taskforce stond voor de taak de nieuwe beheersovereenkomst voor te bereiden en in een latere fase de uitvoering van de strategische projecten (zie verder) in goede banen te leiden (RvB 28/05/2010, RVB/NOTA/2010/26-C). Op 17 december 2010 keurde de Vlaamse regering de beheersovereenkomst met SYNTRA Vlaanderen goed.

De nieuwe beheersovereenkomst bevat 6 strategische doelstellingen:

- SYNTRA Vlaanderen als performant instrument van de Vlaamse overheid voor het inspireren, het op vraag ondersteunen en het uitvoeren van het beleid inzake ondernemerscompetenties en ondernemersvorming
- SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA versterken hun rol als draaischijf ondernemersvorming in functie van een arbeidsmarktgerichte versterking van ondernemerscompetenties
- SYNTRA Vlaanderen neemt ten volle de rol en verantwoordelijkheid als stimulerende, sturende en toezichhoudende overheid op t.a.v. de strategische partners waarmee het samenwerkt
- SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA realiseren op een kwalitatieve manier via een toekomst- en (arbeids)marktgericht leertijdaanbod een verhoogde instroom en een verhoogde gekwalificeerde uitstroom
- SYNTRA Vlaanderen verhoogt verder de maturiteit van zijn eigen organisatie aan de hand van een verbetertraject
- SYNTRA Vlaanderen definieert een verbetertraject om meetbare efficiëntiewinsten te realiseren

Naast deze doelstellingen werden in de beheersovereenkomst ook twee strategische projecten opgenomen: 1) een nieuwe nomenclatuur, een nieuw financieel en regelgevend kader en 2) de ontwikkeling van een regiefunctie door SYNTRA Vlaanderen. Het tijdsbestek bleek te kort om de uitwerking hiervan in 2010 te realiseren. Een addendum wordt daarom in 2011 toegevoegd aan de beheersovereenkomst en de implementatie ervan is voorzien op 1 september 2012. Dit moet een vlotte overgang voor SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA mogelijk maken.

In lijn met de samenwerkingsovereenkomsten die SYNTRA Vlaanderen met de SYNTRA afsloot in het kader van de beheersovereenkomst 2008-2010, werd voor de nieuwe beheersovereenkomst geopteerd voor een Verklaring van engagement. Hierin verbinden de SYNTRA zich ertoe, om SYNTRA Vlaanderen bij te staan in de uitvoering van de doelstellingen van de beheersovereenkomst (RvB 17/12/2010, RVB/NOTA/2010/92).

HOOFDSTUK 2 OPLEIDEN TOT MEER EN BETER ONDERNEMERSCHAP

In artikel 9 van de beheersovereenkomst worden de engagementen van SYNTRA-Vlaanderen (m.u.v. leertijd) beschreven. De titel van het artikel weerspiegelt de missie van het agentschap: opleiding tot meer en beter ondernemerschap. De kernopdrachten van SYNTRA Vlaanderen werden omschreven in de vorm van 6 strategische doelstellingen, die op hun beurt werden vertaald naar 22 operationele doelstellingen.

Voor de beleidsmatige toetsing van de resultaten worden die 22 operationele doelstellingengeclusterd in 5 thema's: het opleidingsaanbod van SYNTRA Vlaanderen, het bereik van zelfstandigen en medewerkers KMO, de klantentevredenheid, de effectiviteit en het doel- en kansengroepenbeleid. Hiermee volgen we ook de structuur van de vorige evaluaties.

2.1 Het opleidingsaanbod

We starten dit hoofdstuk met een toelichting van de door SYNTRA Vlaanderen en SYNTRA gehanteerde opdeling in vier opleidingssoorten en verwijzen naar de decretale basis hiervan.

Overeenkomstig artikel 4 van het decreet³ heeft SYNTRA Vlaanderen als missie het waarborgen van een kwalitatief en specifiek vormingsaanbod aan jongeren en volwassenen die een professionele loopbaan ambiëren of verder willen uitbouwen in een zelfstandige onderneming of een kleine en middelgrote onderneming, teneinde meer en beter ondernemerschap mogelijk te maken als essentiële factor in de sociaal-economische ontwikkeling in Vlaanderen.

Het opleidingsaanbod dat door het SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA wordt vormgegeven kan worden opgesplitst in 4 opleidingssoorten: de leertijd, de ondernemersopleiding, gecertificeerde opleidingen en niet-gecertificeerde opleidingen.

- Leertijd: een stelsel van leren en werken dat een component werkplekleren en een component leren omvat. De component werkplekleren wordt ingevuld door een praktijkopleiding in een onderneming of een voortraject. De component leren wordt ingevuld door een theoretische vorming in een centrum (SYNTRA), die bestaat uit een algemene vorming en een beroepsgerichte vorming.
- Ondernemersopleiding: een basisvorming, die voorbereidt op het algemeen technisch, commercieel, financieel en administratief uitoefenen van een zelfstandig beroep en het beheer van een kleine en middelgrote onderneming. De ondernemersopleiding omvat een theoretische vorming (cursussen bedrijfsbeheer en beroepskennis) en een praktijkervaring of een praktijkstage of een aanvullende praktijkopleiding.
- Gecertificeerde bijscholing: de opleidingsactiviteiten die zich richten tot degenen die de ondernemersopleiding volgen of met goed gevolg hebben beëindigd, alsook tot de ondernemingshoofden en de leidinggevende en naaste medewerkers in de onderneming. De vervolmaking biedt hun de mogelijkheid om hun beroepswaarde te

---

³Het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen"

verhogen en om zich aan de technische, economische en sociale evolutie aan te passen. De opleidingen volgen een door SYNTRA Vlaanderen goedgekeurd programma en er is een certificaat aan verbonden.

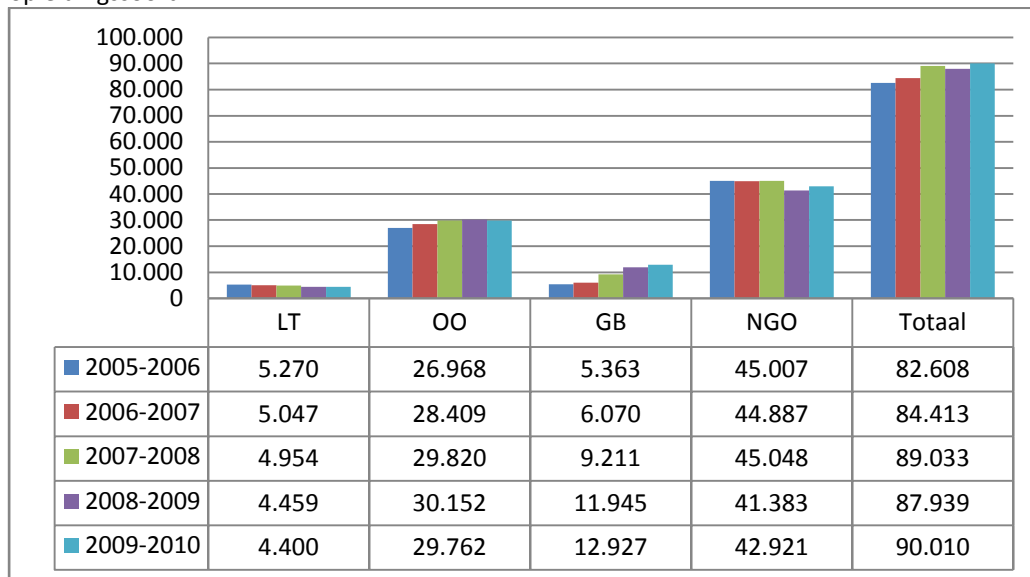
- Niet-gecertificeerde opleidingen: de opleidingsactiviteiten die zich richten tot degenen die de ondernemersopleiding volgen of met goed gevolg hebben beëindigd, alsook tot de ondernemingshoofden en de leidinggevende en naaste medewerkers in de onderneming. De vervolmaking biedt hun de mogelijkheid om hun beroepswaarde te verhogen en om zich aan de technische, economische en sociale evolutie aan te passen. Aan deze opleidingen is geen door SYNTRA Vlaanderen goedgekeurd programma en geen certificaat verbonden.

Deze nomenclatuur wordt in deze evaluatie nog gehandhaafd, maar zal gegeven het strategisch project in de nieuwe beheersovereenkomst en de daaruit voortvloeiende rapportering gewijzigd worden.

2.1.1 Bereik

Onderstaande grafiek geeft de evolutie in het aantal cursisten van de afgelopen jaren over de verschillende stelsels weer.

Figuur 1Aantal unieke cursisten voor de cursusjaren vanaf 2005-2006 tot en met 2009-2010, opgesplitst per opleidingssoort

Bron: SYNTRA Vlaanderen (Bewerking Departement WSE)

Met een totaal aantal bereikte cursisten van 90.000 in 2009-2010 slaagden de SYNTRA er in het hoogste peil sinds 2005-2006 te realiseren. Dit werd bewerkstelligd door een hoger bereik in de gecertificeerde bijscholingen en de niet gecertificeerde opleidingen. De ondernemersopleiding kende een lichte daling tot ongeveer het niveau van het cursusjaar 2007-2008. Hoewel de leertijd opnieuw minder cursisten telde in 2009-2010 dan in het voorgaande jaar, is het positief vast te stellen dat deze daling de kleinste is tijdens de afgelopen 5 cursusjaren. Vooruitlopend op de gegevens van volgend jaar kunnen we al meegeven dat er op 1/10/2010 reeds een stijging van 1% in de leertijd werd genoteerd t.o.v.

1/10/2009. Dit geeft aan dat de geleverde inspanningen van de afgelopen jaren om het tijt keren stilaan vruchten beginnen af te werpen.

Een uitgebreide tabel met de cijfers over het aantal inschrijvingen, het aantal opleidingsuren en het aantal unieke cursisten werd opgenomen in 'Bijlage 5 Evolutie bereik van de verschillende opleidingssoorten'.

Via onderstaande tabel bieden we inzicht in de verdeling van de cursisturen en werkingsmiddelen over de opleidingssoorten voor de afgelopen drie cursusjaren.

Tabel 3 Verdeling van de cursisturen en de toegekende werkingsmiddelen voor de cursusjaren 2007-2008, 2008-2009 en 2009-2010 (begrotingsjaren 2009, 2010, 2011)

	Cursisturen 2008		Cursisturen 2009		Cursisturen 2010	
	N	%	N	%	N	%
Leertijd	965.915	14,54%	896.384	13,22%	868.538	12,68%
Ondernemersopleiding - Bedrijfsbeheer	567.703	8,54%	560.938	8,28%	523.324	7,64%
Ondernemersopleiding - Beroepskennis en gecertificeerde bijscholing	4.300.492	64,72%	4.591.052	67,73%	4.828.334	70,5%
Niet- gecertificeerde opleidingen	810.950	12,20%	730.078	10,77%	628.329	9,17%
Totaal	6.645.060	100,00%	6.778.452	100,00%	6.848.525	100,00%

	Werkingsmiddelen 2008		Werkingsmiddelen 2009		Werkingsmiddelen 2010	
	Euro	%	Euro	%	Euro	%
Leertijd	6.917.650	16,65%	6.891.771	16,13%	6.424.706	14,68%
Ondernemersopleiding - Bedrijfsbeheer	3.366.420	8,10%	3.299.988	7,72%	3.139.813	7,17%
Ondernemersopleiding - Beroepskennis en gecertificeerde bijscholing	26.680.139	64,52%	28.546.437	66,80%	30.691.908	70,12%
Niet- gecertificeerde opleidingen	4.452.116	10,72%	3.996.637	9,35%	3.517.052	8,03%
Totaal	41.537.584	100,00%	42.734.833	100,00%	43.773.479	100,00%

Bron: SYNTRA Vlaanderen, RvB 18/12/2008 SYNTRA Vlaanderen, RVB/NOTA/2008/112, SYNTRA Vlaanderen, RvB 17/12/2009 SYNTRA Vlaanderen, RVB/NOTA/2009/93-B; RvB 17/12/2010 SYNTRA Vlaanderen, RVB/NOTA/2010/88

Het aandeel van de ondernemersopleiding – beroepskennis en gecertificeerde bijscholing steeg voor het derde jaar op rij en vormt de hoofdmoot t.o.v. de drie andere opleidingssoorten. Deze toename compenseert de afname binnen de andere opleidingsstelsels en leidt tot een stijging in het totaal aantal cursisturen in 2010 t.o.v. 2009. De groei in de ondernemersopleiding – beroepskennis en gecertificeerde bijscholing wordt enerzijds veroorzaakt door de opmars van de dagopleidingen waardoor een publiek van +18-jarigen post secundair wordt bereikt, en anderzijds een verdubbeling van het aantal cursisten in de gecertificeerde bijscholing in drie jaar tijd.

De dalende trend in bedrijfsbeheer is mede een gevolg van het feit dat een attest van basiskennis bedrijfsbeheer ook via onderwijs of andere opleidingsverstrekkers kan worden behaald en men dus in de ondernemersopleiding enkel beroepskennis volgt.

De niet-gecertificeerde opleidingen zijn vaak een bron voor innovatie. Nieuwe opleidingen ten gevolge van technische dan wel ondernemersevoluties worden vaak snel en flexibel binnen de NGO een eerste keer georganiseerd. Wanneer deze opleiding een meer vaste vorm krijgt en dus ook een vast programma wordt de procedure voor certificering ingeleid. De verschuivingen van een aantal niet-gecertificeerde opleidingen naar gecertificeerde bijscholingen ligt mee aan de basis van het dalende aantal cursisturen in de niet-gecertificeerde opleidingen.

Een tweede oorzaak van de daling ligt in het feit dat n.a.v. het schrijven van de Minister (oktober 2009) rond arbeidsmarktgerichtheid en professionaliteit van het NGO-aanbod er een hele beweging is opgestart om van bij de communicatie oog te hebben voor het communiceren van een professioneel thema voor een professionele doelgroep. De communicatie werd door SYNTRA Vlaanderen systematisch gescreend op professionaliteit en arbeidsmarktgerichtheid. Uit steekproeven van de klassamenstellingen van een aantal niet-gecertificeerde opleidingen kwam naar voor dat de cursisten ook effectief tot een professionele doelgroep behoren. M.a.w. het beleid naar niet-gecertificeerde opleidingen werd strakker gestuurd en een aantal NGO-initiatieven werd uit het aanbod gehaald. Dit heeft er mee toe aanleiding gegeven dat het aantal cursisturen in de niet-gecertificeerde opleidingen is gedaald.

Voor de leertijd geldt dat er verhoudingsgewijze iets meer middelen worden toegekend dan het aandeel van de opleidingssoort in het totaal aantal cursisturen. Anderzijds worden er voor de leertijd geen inschrijvingsgelden gevraagd aan de jongeren, waardoor de werkmiddelen door de SYNTRA niet kunnen worden aangevuld. Dit in tegenstelling tot de andere opleidingssoorten.

Voor het vormgeven van verschillende opleidingen werkt SYNTRA Vlaanderen ook samen met andere partners (zie ook eerder). In 2010 nam SYNTRA Vlaanderen een actieve rol op in 16 sectorconvenants, drie meer dan in 2009 (monitoringsindicator 3.4). De samenwerking tussen SYNTRA Vlaanderen en sectoren en professionele en interprofessionele organisaties draagt eveneens bij aan de uitbouw van SYNTRA Vlaanderen als draaischijf ondernemersvorming (zie ook 2.5.1. Draaischijf ondernemersvorming).

2.1.2 Doorstroom

Uiteraard is het niet enkel belangrijk om te kijken naar het aantal gerealiseerde cursisturen of inschrijvingen. Ook de doorstroom naar het examen binnen de gecertificeerde opleidingen is van belang. Hierover werd een doelstellingsparameter opgenomen in de beheersovereenkomst. Vooropgesteld werd dat het percentage relevante inschrijvingen van cursisten (cursisten die minimaal éénmaal aanwezig waren in de opleiding) die deelnemen aan het examen op het einde van een opleidingsjaar of module stijgt voor de leertijd en minimaal status quo blijft voor ondernemersopleiding en gecertificeerde bijscholing (ten aanzien van de nulmeting 2005-2006). Onderstaande tabel geeft de doelstelling en de resultaten weer.

Tabel 4 Percentage van de ingeschreven cursisten dat deelneemt aan het examen op het einde van een opleidingsjaar of opleidingsmodule (doelstellingsparameter 20.3)

	Nulmeting 2005-2006	Meting 2006-2007	Meting 2007-2008	Meting 2008-2009	Meting 2009-2010	Doelstelling 2010
Leertijd	76,0%	87,0%	87,0%	88%	93%	80,0%
Ondernemersopleiding	86,0%	83,0%	83,0%	84%	84%	>=86,0%
Bedrijfsbeheer	84,0%	78,0%	80,0%	75%	74%	>=85,0%
Beroepskennis	83,0%	82,0%	83,0%	85%	85%	>=84,0%
Gecertificeerde bijscholing ¹	98,0%	91,0%	84,0%	87%	93%	>=90,0%

OPM: relevante inschrijvingen: cursisten die minimaal 1 keer aanwezig waren in de opleiding

¹ De resultaten voor de gecertificeerde bijscholing moeten met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden, omdat in deze opleiding niet altijd een examen wordt afgenomen.

Bron: SYNTRA Vlaanderen

De doelstelling voor de deelname aan het examen binnen de leertijd werd ruimschoots gerealiseerd. De reeds hoge deelname in 2008-2009 werd er verder verhoogd tot 93% in 2009-2010. Voor de andere opleidingssoorten(uitgezonderd voor beroepskennis) blijven de percentages nog steeds lager liggen dan die van de nulmeting 2005-2006. De grote daling van de deelname aan het examen binnen de gecertificeerde bijscholing na de nulmeting in 2005-2006 werd evenwel in 2008-2009 gekeerd en steeg in 2009-2010 verder tot 93%.

De deelname aan het examen bedrijfsbeheer daalt verder naar 74%. Een gekend knelpunt bij deze opleiding is dat personen die het attest bedrijfsbeheer al bezitten, maar toch een deel van de opleiding wensen te volgen (bv. ter opfrissing), niet altijd deelnemen aan het examen aangezien ze het attest reeds bezitten. Gezien de outputfinanciering van de SYNTRA worden hun inspanningen enkel gehonoreerd indien cursisten deelnemen aan het examen. De huidige outputfinanciering werkt in de opleiding bedrijfsbeheer dus de verspreiding van EVC tegen. Hieraan wordt thans tegemoetgekomen met de ontwikkeling binnen SYNTRA Vlaanderen van begeleidingsmodules die focussen op de haalbaarheidsstudie van potentiële ondernemersplannen. Meer dan in het verleden is coaching en begeleiding bij het ondernemersproject het uitgangspunt waarbij men oog heeft voor de reeds verworven competenties en extra wil inzetten op de nog te versterken (ondernemers)competenties.

Specifiek voor kansengroepen werd bepaald (doelstellingsparameter 16.6) dat, binnen de generieke werking, de deelname aan het examen van een traject bedrijfsbeheer jaarlijks moet toenemen. Hierbij geldt het cursusjaar 2007-2008 als nulmeting, waarin, zonder de opzet van specifieke acties, van de kortgeschoolde cursisten en de werkzoekenden 75% deelnam aan het examen en 79% van de allochtonen⁴. Vanaf het cursusjaar 2008-2009 voorziet de beheersovereenkomst een jaarlijkse toename van dit percentage. De daling in 2008-2009 werd in 2009-2010 gekeerd voor de werkzoekenden (van 70% naar 73%) en bleef op hetzelfde niveau voor kortgeschoolden (70%) en allochtonen (74%). Het behalen van de eindmeet voor deze kansengroepen blijft dus een aandachtspunt. Naast de generieke werking bestaat er ook een gericht doel- en kansengroepenbeleid voor werkzoekenden en allochtonen die via speciale voortrajecten doorstromen naar de reguliere werking. De resultaten van de specifieke werking (zie verder) tonen aan dat de kans op een succesvol traject voor deze doelgroepen via extra begeleiding hoger ligt dan binnen de generieke werking.

⁴Niet-Belgen met een nationaliteit buiten de EU-27

We zoomen in Tabel 5 meer gedetailleerd in op het deelname- en slaagpercentage van de cursisten in de leertijd en ondernemersopleiding.

Tabel 5 % relevante inschrijvingen waarbij de cursist slaagt in het examen, dan wel deelneemt aan het examen¹

	2007-2008			2008-2009			2009-2010		
	Deelname examen	Slagen/inschrijving ²	Slagen/deelname ³	Deelname examen	Slagen/inschrijving ²	Slagen/deelname ³	Deelname examen	Slagen/inschrijving ²	Slagen/deelname ³
LT	81%	66%	82%	85%	71%	83%	77%	65%	84%
OO	75%	70%	93%	78%	73%	94%	80%	73%	91%

¹Dit slaat op alle inschrijvingen (een leertijdjongere heeft meerdere inschrijvingen: bv. inschrijving examen Algemene vorming, inschrijving examen Beroepsgerichte vorming theorie, een praktijkproef). Dit betekent dat uitvallers of late instappers niet op alles ingeschreven zijn. Iemand die bv. uitvalt in februari heeft meegedaan aan examens en is in de cijfers opgenomen omdat deze gebaseerd zijn op "alle inschrijvingen schooljaar". Dit betekent dat het algemeen percentage deelname aan examen of slagen hierdoor daalt in vergelijking met het deelnamepercentage in tabel 4.

²Dit resultaat heeft betrekking op alle ingeschreven cursisten, dus ook op degenen die niet deelnemen aan het examen.

³Dit resultaat heeft enkel betrekking op de cursisten die deelnamen aan het examen.

Bron: SYNTRA Vlaanderen – bijlage bij de monitoringsindicatoren, tabel 4.1.2

De deelname aan het examen in de leertijd kende in 2009-2010 een grote terugval van 85% naar 77% t.o.v. het vorige cursusjaar. Het slaagpercentage t.o.v. alle cursisten die deelnamen aan het examen leed evenwel niet onder het gedaalde deelnamepercentage. De deelname aan het examen in de ondernemersopleiding zette gestaag de stijging door, maar kende een gedaald slaagpercentage. De praktijkgerichtheid van de examens en de motivatie van de cursisten spelen hierin een rol. Percentages van de gecertificeerde bijscholing werden niet opgenomen omdat er niet altijd een examen wordt afgenomen, bij voldoende aanwezigheid slaagt men.

2.1.3 Vernieuwing van het opleidingsaanbod

Om goed te kunnen inspelen op opleidingsbehoeften van de arbeidsmarkt wordt het opleidingsaanbod voortdurend vernieuwd en geactualiseerd. In onderstaande tabel worden een aantal kerncijfers voor de (ver)nieuw(d)e opleidingen weergegeven.

Tabel 6 Aantal geactualiseerde opleidingen in jaaractieplannen, goedgekeurde nieuwe opleidingen en opportuniteitsdossiers (monitoringsindicatoren 5.1 en 5.2)

	2007	2008	2009	2010
Aantal geactualiseerde opleidingen in jaaractieplannen (MI 5.1)				
LT	4	1	2	6
OO	45	56	53	28
GB	6	12	6	2
Aantal goedgekeurde nieuwe opleidingen en opportuniteitsdossiers (MI 5.2)				
LT	0	2	35	4
OO	6	5	7	6
GB	12	13	11	17

Bron: SYNTRA Vlaanderen

Zoals weergegeven in Tabel 6 daalde het aantal geactualiseerde ondernemersopleidingen en gecertificeerde bijscholingen in 2010 drastisch ten opzichte van 2009. Wat het aantal goedgekeurde nieuwe opleidingen en opportuniteitsdossiers betreft bleef dit in 2010 voor de ondernemersopleiding stabiel en steeg naar 17 voor de gecertificeerde bijscholingen. De spectaculaire stijging in de leertijd naar 35 goedgekeurde nieuwe opleidingen en opportuniteitsdossiers in 2009, stabiliseerde in 2010 opnieuw naar het oorspronkelijke niveau. De grote toename in 2009 werd veroorzaakt door de herwerking, met nieuwe praktijkproeven, van een heel aantal opleidingstrajecten vanaf 1 september 2009 in functie van het decreet Leren en Werken.

Onderstaande tabel geeft het aantal cursisten weer dat in 2009-2010 instapte in een nieuwe opleiding, samen met het aantal gerealiseerde cursisturen. Daarnaast werd het bereik ook uitgedrukt t.o.v. het totaal aantal cursisten en cursisturen dat binnen een bepaalde sector of cluster werd gerealiseerd.

Tabel 7 Bereik van nieuwe opleidingstrajecten en het aandeel binnen de sector of cluster waartoe de opleiding behoort (2009-2010)

Opleidingstraject		Cursisten		Cursisturen	
		N	% sector of cluster	N	% sector of cluster
VTO-verantwoordelijke	GB	10	2,8%	880	20,1%
Dispatcher	GB	37	7,7%	4.884	8,0%
Isolatie deskundige	GB	211	3,4%	12.660	5,2%
Marketing & salesmanager	GB	49	77,8%	6.876	75,3%
Vastgoedcoach	GB	36	100%	2.244	100%
Koeltechnicus	OO	141	8,3%	19.048	9,9%
Technicus onderhoudmechanica	OO	6	0,4%	768	0,4%
Algemeen aannemer	OO	40	1,2%	5.440	1,2%

Bron: SYNTRA Vlaanderen

Voor de nieuwe opleidingen 'vastgoedcoach' en 'marketing & salesmanager' bereikten binnen hun opleidingssector een zeer groot aandeel cursisten. De nieuwe opleiding 'isolatie deskundige' telt het meest aantal cursisten. Hiermee speelt men in op de nood aan opleidingen in deze sector naar aanleiding van de regelgeving rond de energieprestatieberekening en het energieprestatiecertificaat.

2.1.4 Erkenning van verworven competenties

Binnen de beheersovereenkomst werden 2 operationele doelstellingen opgenomen omtrent het actief bijdragen van SYNTRA Vlaanderen tot de erkenning van verworven competenties. Operationele doelstelling 21 luidt: "SYNTRA Vlaanderen werkt met de SYNTRA een EVC/EVK-beleid uit in functie van een vrijstellingenbeleid", in operationele doelstelling 22 werd bepaald "SYNTRA Vlaanderen ondersteunt de SYNTRA bij het uitwerken van de dienstverlening in het kader van het decreet op het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid".

SYNTRA Vlaanderen ontwikkelde enkele jaren geleden de ENTRE-spiegel als instrument voor het meten van ondernemersvaardigheden. In het kader van het competentiegericht opleiden is het gebruik van dit instrument aangewezen. Daarom werd in de beheersovereenkomst volgende doelstelling opgenomen: *‘Het aantal personen dat hun ondernemerscompetenties laat meten via de ENTRE-spiegel neemt jaarlijks met 20% toe’*. Zoals weergegeven in onderstaande tabel werd deze doelstelling behaald. Sinds het cursusjaar 2008-2009 werd de ENTRE-spiegel geïntegreerd binnen de opleiding bedrijfsbeheer (om de opleiding competentiegerichter uit te werken), ingezet bij het ESF-project ‘Ondernemen werkt’ en bij het initiatief om de ondernemerszin en ondernemerscompetenties bij (potentiële) starters bij te brengen (EFRO-project COCON). Dit veroorzaakte een grote stijging tot 5.420 deelnemers in 2009. Het aantal deelnemers lag in 2010 in dezelfde lijn. De ENTRE-spiegel werd m.a.w. blijvend aangewend en ingebouwd in de opleidingen en de reguliere werking.

Tabel 8 Aantal deelnemers ENTRE-spiegel (doelstellingsparameter 21.1)

	Meting 2007	Meting 2008	Meting 2009	Meting 2010
Deelnemers ENTRE-spiegel	1.720	1.949	5.420	5.384

Bron: SYNTRA Vlaanderen

Binnen de SYNTRA worden nog andere competentiescreenings afgenomen: de instapproeven in het kader van modulaire ondernemerstrajecten die kunnen leiden tot vrijstellingen indien bepaalde beroepskennis reeds verworven is. Deze competentiemetingen laten een meer maatgericht aanbod naar de cursisten toe. Ook hier werd een stijging vooropgesteld. Onderstaande tabel laat zien dat deze doelstelling echter niet werd gerealiseerd en het aantal afgelegde instapproeven in 2010 voor het derde jaar op rij daalde, naar 1.219. De doelstelling voor 2010 van meer dan 2.060 afgelegde proeven werd dus verre van behaald.

Tabel 9 Aantal deelnemers afgelegde instapproeven (doelstellingsparameter 21.2)

	Meting 2007	Meting 2008	Meting 2009	Meting 2010	Doelstelling 2010
Afgelegde instapproeven	2.060	1.726	1.259	1.219	> 2.060
Geslaagde instapproeven	1.687	1.397	1.054	960	> 1.687

Bron: SYNTRA Vlaanderen

Verder startte SYNTRA Vlaanderen in het kader van het EVC-EVK beleid een project dat een uniforme trajectaanpak mogelijk moet maken. Hierbij gaat aandacht uit naar EVC en EVK en zullen de erkende beroepskwalificaties van de Vlaamse kwalificatiestructuur, van zodra mogelijk, in rekening gebracht worden. Daarnaast werd de samenwerking met de VDAB verder gezet. Reeds verworven competenties in VDAB-opleidingen worden daarbij erkend (operationele doelstelling 21).

2.2 Bereik van zelfstandigen en medewerkers KMO

Zelfstandigen en medewerkers uit kleine en middelgrote ondernemingen vormen de prioritaire doelgroep van het SYNTRA-netwerk. Vanuit de hoofddoelstelling om zelfstandigen en medewerkers van KMO's op te leiden wordt zowel een toename van het aantal bereikte zelfstandigen en medewerkers uit KMO's beoogd, als een toenemende dekkingsgraad t.o.v.

van de Vlaamse zelfstandigen en medewerkers uit KMO's. Onderstaande tabel illustreert de realisaties van het SYNTRA-netwerk wat betreft het bereiken van deze doelgroep.

Tabel 10: Bereik van zelfstandigen, medewerkers KMO en medewerkers uit micro-ondernemingen (doelstellingsparameters 13.1, 13.2, 13.3 en 13.4)

	Nulmeting 2006-2007	Meting 2007-2008	Meting 2008-2009	Meting 2009-2010	Doelstelling 2009-2010
Aandeel zelfstandigen onder de cursisten (DP 13.1)					
OO	17,1%	18,1%	18,3%	18,2%	
GB	32,5%	41,8%	44,3%	43,4%	Jaarlijkse toename
NGO	21,8%	22,5%	21,7%	22,5%	Jaarlijkse toename
Aandeel medewerkers KMO onder de cursisten uit de privésector (DP 13.2)					
OO	52%	50,9%	50,1%	49,3%	
GB	49%	52,1%	48,5%	55,0%	Jaarlijkse toename
NGO	46%	43,1%	39,9%	37,5%	Jaarlijkse toename
Aandeel medewerkers uit micro-ondernemingen onder de cursisten uit de privésector (DP 13.3)					
OO	30,1%	28,6%	27,3%	27,5%	
GB	23,5%	25,5%	24,2%	26,1%	27,5%
NGO	19,8%	18,2%	16,1%	15,6%	23,5%
Aantal bereikte zelfstandigen ⁽¹⁾ (DP 13.4)	16.544	19.360	19.821	20.671	20.000
Aandeel bereikte zelfstandigen t.o.v. het Vlaamse Gewest ⁽²⁾ (DP 13.4)	3,4%	3,9%	3,9%	3,9%	Jaarlijkse toename
Aantal bereikte werknemers KMO ⁽³⁾ (DP 13.4)	21.513	22.751	21.721	20.903	24.000
Aandeel bereikte werknemers KMO t.o.v. het Vlaamse Gewest ⁽⁴⁾ (DP 13.4)	2,9%	3,0%	2,8%	2,7%	Jaarlijkse toename

Bron: SYNTRA Vlaanderen

Zelfstandigen: zelfstandigen in hoofd- en bijberoep, vrije beroepen, uitgezonderd helpers

KMO: onderneming met minder dan 50 werknemers

Micro-onderneming: een onderneming met minder dan 10 werknemers

⁽¹⁾ Het aantal werd geëxtrapoleerd

⁽²⁾ De totale groep zelfstandigen (bijberoep, hoofdberoep en na pensioenleeftijd, exclusief helper) in het Vlaams Gewest bedroeg op 31/12/2006 482.922, op 31/12/2007 498.861 en op 31/12/2008 512.489 (Bron: RSVZ - bewerking departement WSE).

⁽³⁾ Het aantal werd geëxtrapoleerd

⁽⁴⁾ De totale groep van werknemers uit KMO's (<50) in het Vlaams Gewest bedroeg op 31/12/2006 743.770, op 31/12/2007 759.861, op 31/12/2008 767.300. Het cijfer van 31/12/2009 is nog niet beschikbaar, vandaar dat 767.300 als referentieaantal wordt gebruikt voor 2009 (Bron: RSZ gedecentraliseerd – bewerking departement WSE).

Deze profielkenmerken werden opgemaakt op basis van een datakoppeling met de KSZ-datawarehouse. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het databestand waarover SYNTRA Vlaanderen beschikte voor het cursusjaar 2009-2010 veel uitgebreider was in vergelijking

met het bestand 2006-2007. Zeker voor wat NGO betreft was het staa aanzienlijk groter dan dat van 2006-2007 (zie ook 'Actieplan datakoppeling') waardoor bij de interpretatie enige voorzichtigheid aan de orde is.

In totaal werden binnen het SYNTRA-netwerk in 2010 zo'n 20.671 zelfstandigen opgeleid. Hiermee werd het peil van de voorgaande jaren aangehouden, maar niet verder uitgebreid. Kijken we naar het relatieve bereik (uitgedrukt t.o.v. het totaal aantal zelfstandigen in Vlaanderen), dan is het bereik van de verschillende opleidingsstelsels in 2009-2010 gelijkaardig aan dat van het voorgaande jaren. Een jaarlijkse toenemende vertegenwoordiging van zelfstandigen in de opleidingen werd minder uitgesproken gerealiseerd in 2009-2010.

Mits voorzichtigheid, omdat het exacte aantal werknemers uit KMO's voor 2009 nog niet gekend is, daalde het totaal aantal bereikte werknemers uit KMO's verder in 2010. Een opvallende vaststelling is dat in 2009-2010 het aantal bereikte werknemers uit KMO's in de gecertificeerde bijscholing met 55% het hoogste peil bereikte in de afgelopen vier cursusjaren. Dezelfde vaststelling, maar minder uitgesproken, geldt tevens voor de micro-ondernemingen.

Bovenstaande tabel laat verder zien dat de gecertificeerde bijscholing enerzijds, en de niet-gecertificeerde opleidingen anderzijds cursisten met een verschillend profiel aantrekken. Het aandeel zelfstandigen en werknemers uit KMO's en micro-ondernemingen ligt merkelijk lager binnen de niet-gecertificeerde opleidingen. Om deze vaststelling verder te onderzoeken gaan we dieper in op het professionele statuut van de cursisten binnen de verschillende opleidingssoorten.

Tabel 11: Sociaal statuut cursisten 2009-2010

Sociaal statuut	OO		GB		NGO	
	N	%	N	%	N	%
Arbeidsinvalide	143	0	30	0	96	0
Gepensioneerd	145	0	77	1	303	1
Overige	5.372	18	855	7	5.149	12
Werkloos	2.372	8	376	3	1.225	3
Werknemer	16.309	55	5.981	46	26.505	62
Zelfstandige	5.421	18	5.607	43	9.643	22
Totaal	29.762	100	12.926	100	42.921	100

Bron: SYNTRA Vlaanderen (Bewerking departement WSE) – bijlage bij de monitoringsindicatoren, tabel 2.2.1
Overige: arbeidsongeschikt omwille van een beroepsziekte, werkend als ambtenaar op gemeentelijk niveau, huisman of -vrouw, leefloontrekker, loopbaanonderbreking.

Het aandeel zelfstandigen binnen de niet-gecertificeerde opleidingen blijft beperkt, wanneer we dit vergelijken met het aandeel zelfstandigen binnen de gecertificeerde bijscholing. Hiertegenover staat een aanzienlijk groter aandeel werknemers, dit aandeel is zelfs groter dan binnen de ondernemersopleiding.

2.3 Klantentevredenheid

Het studie bureau GFK Significant voerde in opdracht van SYNTRA Vlaanderen van 2002 tot en met 2008 een driejaarlijkse externe meting uit over de klantentevredenheid en

effectiviteit van het SYNTRA netwerk. Tijdens de derde meting voor het cursusjaar 2007-2008 kwam naar boven dat, met uitzondering van de niet-gecertificeerde opleidingen, de tevredenheid in elke opleidingssoort daalde t.o.v. de bevraging in 2005. In de rapportering van Significant werd ook de totale tevredenheid over alle opleidingen heen gemeten, waaruit bleek dat de gemiddelde score van tevredenheid in 2009 dezelfde bleef als in 2006 (7,5).

Naar aanleiding van dit tevredenheidsonderzoek maakten SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA in 2009 een specifiek actieplan op. De rubrieken didactische aanpak en opleiding voor beroepskennis en gecertificeerde bijscholing staan centraal in het actieplan van SYNTRA Vlaanderen. De SYNTRA leggen de nadruk op service, begeleiding en infrastructuur. Via de IKZ-werking en de commissiewerking worden diverse acties uitgevoerd, opgevolgd en geëvalueerd (RvB 09/07/2009, RVB/NOTA/2009/63).

Vanaf het cursusjaar 2008-2009 neemt SYNTRA Vlaanderen samen met de SYNTRA een jaarlijkse tevredenheidsmeting voor hun rekening. De resultaten van de meting aangaande de mate waarin de opleiding aan de verwachtingen beantwoordde worden in onderstaande tabel weergegeven. De meting over het cursusjaar 2008-2009 vormde dus opnieuw een nulmeting.

Tabel 12: Tevredenheid cursisten 2008-2009 en 2009-2010 (doelstellingsparameter 5.1 en 20.1)

	Meting 2008-2009	Meting 2009-2010	Meting 2008-2009	Meting 2009-2010	Meting 2008-2009	Meting 2009-2010
	Onvoldoende		Middelmatig		Goed tot zeer goed	
Leertijd	6,1%	6,0%	28,5%	30,1%	65,4%	63,9%
Ondernemersopleidingen	3,1%	3,1%	17,3%	16,9%	79,5%	80,0%
Nieuwe ondernemersopleidingen ¹	0,0%	2,6%	15,1%	21,5%	84,9%	75,9%
Gecertificeerde bijscholingen	3,0%	2,7%	14,9%	14,2%	82,2%	83,1%
Nieuwe gecertificeerde bijscholingen ¹	5,1%	9,7%	16,6%	38,3%	78,3%	52,1%
Niet-gecertificeerde opleidingen	2,0%	2,0%	10,9%	11,6%	87,1%	86,4%

Bron: SYNTRA Vlaanderen

¹ Noot: Doordat het jaarlijks over een nieuw aanbod gaat, is een vergelijking van de nieuwe ondernemersopleidingen en de nieuwe gecertificeerde bijscholingen tussen de twee jaar niet inhoudelijk. Daarnaast geldt ook dat de analyse op opleidingsniveau vaak over een heel beperkt aantal scores gaat, waardoor de scores met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden.

Terwijl de cursistentevredenheidsgegevens m.b.t de nieuwe ondernemersopleidingen geen grote verschillen vertonen met de algemene gemiddelden, verdienen vooral de scores m.b.t de nieuwe gecertificeerde bijscholingen aandacht. Binnen de nieuwe gecertificeerde bijscholingen, bevinden zich zowel opleidingen met goede als met minder goede scores⁵. De lagere scores blijken samen te hangen met de antwoorden op de vraag 'Zijn de lessen en de leerstof logisch opgebouwd?'.

⁵Goed scorende opleidingen zijn 'bijscholing voor erkende energiedeskundigen', 'praktijkoefeningen energiedeskundigen', en 'isolatiedeskundige'. De minder goed scorende zijn 'Dispatcher', 'Marketing en Salesmanager', 'Vastgoedcoach', 'VTO-verantwoordelijke' en 'Management Assistent'.

Sinds het cursusjaar 2009-2010 worden de cursistentevredenheidsindexen systematisch binnen de sectorcommissies besproken, ook in functie van verdere bijstellingen aan de (nieuwe) opleidingen. Lager scorende opleidingen komen daarbij ook aan bod.

2.4 Effectiviteit

Een belangrijk aspect van het opleidingsaanbod van de SYNTRA is de effectiviteit die dit met zich meebrengt. Hiervoor rapporteert SYNTRA Vlaanderen jaarlijks globaal over de effectiviteit van de opleidingen en ook uitgesplitst naar bepaalde groepen en profielkenmerken. Deze komen achtereenvolgens aan bod.

We vestigen hier tevens de aandacht op het gegeven dat SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA eind 2008 een actieplan kansengroepen afsloten (zie puntje 2.5.2 Actieplan kansengroepen). Hierin werden de doelgroepen en streefcijfers vastgelegd die men via ondernemerschap wil bereiken. Doordat het cijfermateriaal zich tot nog toe beperkt tot het cursusjaar 2007-2008 komen de resultaten van het actieplan nog niet tot uiting in de effectiviteitsgegevens.

2.4.1 Leeswijzer

In het verleden ging SYNTRA Vlaanderen d.m.v. externe metingen de effectiviteit van haar opleidingsaanbod na. Met de beheersovereenkomst 2008-2010 en het actieplan datakoppeling in het bijzonder (zie ook 'Actieplan datakoppeling') werd een nieuwe aanpak vooropgesteld. Via een data-aanvraag bij de datawarehouse KSZ wordt het statuut van tewerkstelling op geregelde tijdstippen opgevraagd⁶. SYNTRA Vlaanderen stuurt samen met de rijksregisternummers van de cursisten nog andere cursistkenmerken mee⁷, zodat een analyse op subgroepen mogelijk wordt⁸.

Met de rapportering van de effectiviteitsmeting wordt uitvoering gegeven aan doelstellingsparameter 20.2. Hierin werd immers opgenomen dat SYNTRA Vlaanderen jaarlijks rapporteert over de effectiviteit van de opleidingen. De datakoppeling leverde een schat aan informatie op voor wat de effectiviteit van de opleidingen betreft. Het maximaal benutten van deze gegevens, met het oog op de realisatie van doelstellingen, beschouwen we als een belangrijke opportuniteit voor SYNTRA Vlaanderen.

---

⁶ Vanaf het cursusjaar 2005-2006 wordt de tewerkstellingssituatie op 4 tijdstippen opgevraagd: T1: de startsituatie, T2: 6 tot 12 maanden na afloop van de cursus, T3: 18 tot 24 maanden na afloop van de cursus en T4: 5 jaar na afloop van het cursusjaar. Dit wordt voor elk cursusjaar uitgevoerd, waarna deze verder aangevuld worden met nieuwe meetresultaten. Begin 2011 is de data van december 2009 beschikbaar bij SYNTRA Vlaanderen.

⁷ Leeftijdsklasse, geslacht, nationaliteit, doelgroepenbeleid, opleidingsniveau, stelsel, inhoud, beroep, competentieniveau cursist, SYNTRA, is de cursist geslaagd voor de examens, is de cursist geslaagd voor de eindexamens, opleidingssector, attestering; bedrijfsbeheer; C-proef bedrijfsbeheer

⁸ De volgende gegevens worden aangevuld door de datawarehouse KSZ: sociaal statuut (werkloos, zelfstandige in hoofdberoep, zelfstandige in bijberoep, gepensioneerd, werknemer), type werkgever (publieke of private sector), sector tewerkstelling (NACE-code), beroep zelfstandige, arbeidsgehandicapt of niet.

Onderstaande tabellen en grafieken vatten de belangrijkste kenmerken m.b.t. de effectiviteit van de opleidingen weer (doelstellingsparameter 20.2). Leertijd wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

Tabel 13 vat alle meetmomenten voor de verschillende cursusjaren samen. De blauwe weergave illustreert dat SYNTRA Vlaanderen ondertussen veel waardevolle informatie vergaarde over de effectiviteit van haar aanbod en rol als agentschap om meer en beter ondernemerschap in Vlaanderen te stimuleren.

Tabel 13 Overzicht van de periode waarop de meting wordt uitgevoerd

	startsituatie	6 tot 12 maanden na cursus	18 tot 24 maanden na cursus	5 jaar na cursus
Cursusjaar 2005-2006	Dec '05	Dec '06	Dec '07	Dec '10
Cursusjaar 2006-2007	Dec '06	Dec '07	Dec '08	Dec '11
Cursusjaar 2007-2008	Dec '07	Dec '08	Dec '09	Dec '12
Cursusjaar 2008-2009	Dec '08	Dec '09	Dec '10	Dec '13

Bron: SYNTRA Vlaanderen

Noot: Begin 2011 is de data van december 2009 beschikbaar bij SYNTRA Vlaanderen

2.4.2 Aandeel zelfstandigen

Tabel 14 geeft het aandeel zelfstandigen onder de cursisten waarbij de startsituatie en de totale toename ten opzichte van de startsituatie. Hierbij dient te worden opgemerkt dat alle cursisten binnen een cursusjaar werden opgenomen in de analyse, dus ook de cursisten die net van start gingen met een ondernemersopleiding en het getuigschrift dus niet noodzakelijk tijdens dat schooljaar behaalden.

Tabel 14 Aandeel zelfstandigen onder (ex)cursisten (doelstellingsparameter 20.2)

		OO	GB	NGO
Startsituatie	2005-2006	16,5%	35,2%	25,5%
	2006-2007	17,1%	33,7%	21,5%
	2007-2008	18,1%	41,8%	22,5%
	2008-2009	18,3%	44,3%	21,7%
Na 6 tot 12 maanden - Absolute groei t.o.v. startsituatie	2005-2006	5,8%	4,9%	2,5%
	2006-2007	6,0%	3,6%	2,0%
	2007-2008	5,1%	3,6%	1,4%
	2008-2009	4,4%	5,0%	1,3%
Na 18 tot 24 maanden - Absolute groei t.o.v. startsituatie	2005-2006	10,2%	7,9%	4,0%
	2006-2007	10,0%	5,2%	3,3%
	2007-2008	8,0%	5,6%	2,5%

Bron: SYNTRA Vlaanderen (effectiviteitsmeting) – Bewerking Departement WSE

De gecertificeerde bijscholing trekt bij de start van de opleiding de meeste zelfstandigen aan. Daarna volgen de niet gecertificeerde bijscholingen en de ondernemersopleiding. In alle drie de stelsels neemt het percentage zelfstandigen toe na afloop van de cursus, en dit niet enkel een half jaar na de opleiding, maar ook anderhalf jaar later. De kleinste toename wordt gerealiseerd binnen de niet gecertificeerde opleidingen. Binnen de

ondernemersopleiding (die specifiek gericht is op het starten als zelfstandig ondernemer) wordt globaal genomen steevast de sterkste groei opgetekend.

Opvallend is het grote verschil in de startsituatie van de cursisten bij de gecertificeerde bijscholing in 2007-2008 (42%) en 2008-2009 (44%) t.o.v. 2006-2007 (34%), terwijl deze voor de ondernemersopleiding en de niet-gecertificeerde opleiding gelijkaardig zijn. Het gewijzigde aanbod van de gecertificeerde bijscholingen, specifiek gericht op zelfstandigen, blijft dus vruchten afwerpen. Het toegenomen aandeel cursisten dat 6 tot 12 maanden na de gecertificeerde bijscholing zelfstandige is bevestigd dit.

Als de cursisten die net van start gingen met een ondernemersopleiding en het getuigschrift nog niet behaalden uit de analyse worden geweerd, is voor het cursusjaar 2007-2008 anderhalf jaar na de opleiding 30,8% van de cursisten als zelfstandige geregistreerd t.o.v. 26,6% als met iedere ingeschreven cursist rekening wordt gehouden. De effectiviteit onder de afgestudeerde cursisten ligt logischerwijze hoger.

Aanvullend bij deze cijfers wensen we te benadrukken dat de meeste cursisten die bij aanvang van hun opleiding zelfstandige waren, dit ook na afloop van hun opleiding blijven. Ook dit is een belangrijk element bij de effectiviteit van het opleidingsaanbod. Dit wordt duidelijk a.d.h.v. onderstaande tabel.

Tabel 15 Aandeel zelfstandigen dat ook na de opleiding als zelfstandige aan de slag is

	2005-2006		2006-2007		2007-2008	
	% zelfstandigen dat nog steeds als zelfstandige werkt na 6 tot 12 maanden	% zelfstandigen dat nog steeds als zelfstandige werkt na 18 tot 24 maanden	% zelfstandigen dat nog steeds als zelfstandige werkt na 6 tot 12 maanden	% zelfstandigen dat nog steeds als zelfstandige werkt na 18 tot 24 maanden	% zelfstandigen dat nog steeds als zelfstandige werkt na 6 tot 12 maanden	% zelfstandigen dat nog steeds als zelfstandige werkt na 18 tot 24 maanden
Ondernemersopleiding	93,8%	89,3%	93,7%	89,3%	93,4%	88,2%
Gecertificeerde bijscholing	97,6%	94,8%	91,7%	94,4%	97,5%	95,6%
Niet-gecertificeerde opleiding	96,0%	93,1%	95,7%	92,2%	96,0%	92,9%

Bron: SYNTRA Vlaanderen (effectiviteitsmeting) – Bewerking Departement WSE

Alle opleidingsstelsels leiden, anderhalf jaar na de opleiding, tot gelijkaardige resultaten. SYNTRA Vlaanderen slaagt dus in de opzet om meer en beter ondernemerschap te stimuleren bij personen die reeds als zelfstandige aan de slag zijn.

2.4.3 Statuut cursisten

Een andere mogelijke invalshoek die bij de beoordeling van de effectiviteit kan worden vooropgesteld is te kijken naar het statuut van de cursisten bij aanvang van de opleiding en het aandeel dat 6 tot 24 maanden na de opleiding de stap naar zelfstandigheid zette. Onderstaande tabel illustreert deze werkwijze.

Tabel 16 Aandeel cursisten dat na de opleiding als zelfstandige aan de slag is

Statuut bij aanvang van de opleiding	2005-2006		2006-2007		2007-2008	
	% dat als zelfstandig e werkt na 6 tot 12 maanden	% dat als zelfstandig e werkt na 18 tot 24 maanden	% dat als zelfstandig werkt na 6 tot 12 maanden	% dat als zelfstandig werkt na 18 tot 24 maanden	% dat als zelfstandig werkt na 6 tot 12 maanden	% dat als zelfstandig werkt na 18 tot 24 maanden
Ondernemersopleiding						
arbeidsinvalide	4,76%	7,14%	5,7%	10,4%	6,2%	9,80%
gepensioneerd	13,40%	17,53%	6,4%	8,6%	8,5%	11,2%
Overige	8,84%	14,25%	8,6%	14,0%	7,5%	12,0%
werkloos	11,00%	15,76%	10,5%	17,8%	10,8%	15,5%
werknemer	7,59%	14,13%	8,3%	14,2%	7,5%	12,2%
<i>Subtotaal niet zelfstandigen</i>	6,22%	10,70%	6,3%	10,7%	6,6%	11,8%
zelfstandige	93,78%	89,30%	93,7%	89,3%	93,4%	88,2%
Eindtotaal	22,34%	26,69%	23,1%	27,2%	23,2%	26,1%
Gecertificeerde bijscholing						
arbeidsinvalide	0,00%	0,00%	0,0%	0,0%	8,0%	8,0%
gepensioneerd	30,00%	35,00%	3,4%	6,9%	2,3%	9,1%
Overige	12,69%	20,00%	8,6%	12,3%	9,3%	14,8%
werkloos	8,51%	17,73%	7,3%	8,6%	8,9%	14,6%
werknemer	7,87%	13,45%	6,8%	10,8%	7,7%	12,4%
<i>Subtotaal niet zelfstandigen</i>	2,43%	5,18%	2,9%	5,6%	2,5%	4,4%
zelfstandige	97,57%	94,82%	97,1%	94,4%	97,5%	95,6%
Eindtotaal	40,10%	43,08%	37,3%	38,9%	45,4%	47,4%
Niet-gecertificeerde opleiding						
arbeidsinvalide	6,56%	4,92%	0,0%	2,2%	1,5%	3,1%
gepensioneerd	3,01%	3,01%	2,0%	2,0%	1,3%	1,3%
Overige	5,41%	8,32%	4,9%	7,4%	3,9%	5,9%
werkloos	6,55%	10,38%	7,6%	9,3%	3,9%	4,9%
werknemer	4,37%	7,50%	3,4%	6,1%	2,9%	4,8%
<i>Subtotaal niet zelfstandigen</i>	3,97%	6,95%	4,3%	7,8%	4,0%	7,1%
zelfstandige	96,03%	93,05%	95,7%	92,2%	96,0%	92,9%
Eindtotaal	27,95%	29,48%	23,5%	24,8%	24,2%	25,0%

Bron: SYNTRA Vlaanderen (effectiviteitsmeting) – Bewerking Departement WSE

Positief is dat het percentage van de bij aanvang niet zelfstandige cursisten dat 18 tot 24 maanden na de ondernemersopleiding als zelfstandige actief is licht steeg in 2007-2008 t.o.v. de twee voorgaande cursusjaren. De effectiviteit naar zelfstandigheid 18 tot 24 maanden na een gecertificeerde bijscholing of niet gecertificeerde opleiding daalde licht in 2007-2008 t.o.v. het vorige cursusjaar.

2.4.3.1 Transitie niet werkend - werkend

De informatie over het sociaal statuut van de cursisten levert ook interessante inzichten op over de transitie van niet-werk naar werk (zowel als zelfstandige als in dienstverband). We staan stil bij de groep cursisten die bij de start van de opleiding werkloos is.

Tabel 17 Statuut cursisten, 6 tot 12 maanden en 18 tot 24 maanden na de opleiding

	2005-2006			2006-2007			2007-2008		
	OO	GB	NGO	OO	GB	NGO	OO	GB	NGO
Sociaal statuut na 6 tot 12 maanden van werkloze cursisten									
Arbeidsinvalide	0,20%	1,42%	0,32%	0,2%	0,0%	0,8%	0,3%	0,4%	0,2%
Gepensioneerd	0,05%	0,00%	0,16%	0,1%	1,3%	0,0%	0,1%	0,0%	0,3%
Overige	9,16%	9,22%	9,74%	9,2%	7,9%	8,8%	7,7%	6,9%	8,5%
Werkloos	45,24%	36,88%	46,96%	41,5%	34,4%	44,4%	39,2%	31,6	35,6%
Werknemer	34,34%	43,97%	36,26%	38,4%	49,0%	38,4%	38,8%	43,5%	44,5%
Zelfstandige	11,00%	8,51%	6,55%	10,5%	7,3%	7,6%	13,9%	17,6%	10,9%
Subtotaal niet-werkloos	54,76%	63,12%	53,04%	58,5%	65,6%	55,6%	60,8%	68,4%	64,4%
<i>Subtotaal werknemer + zelfstandige</i>	<i>45,34%</i>	<i>52,48%</i>	<i>42,81%</i>	<i>48,9%</i>	<i>56,3%</i>	<i>46,0%</i>	<i>52,7%</i>	<i>61,1%</i>	<i>55,4%</i>
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Sociaal statuut na 18 tot 24 maanden van werkloze cursisten									
Arbeidsinvalide	0,6%	1,4%	1,0%	1,5%	0,7%	1,7%	1,1%	0,8%	0,8%
Gepensioneerd	0,2%	1,4%	0,5%	0,3%	2,0%	0,5%	0,3%	0,7%	1,0%
Overige	11,2%	8,5%	9,6%	11,2%	10,6%	10,9%	10,1%	8,8%	9,2%
Werkloos	27,5%	18,4%	33,9%	29,4%	25,8%	33,5%	31,9%	25,3%	34,0%
Werknemer	44,7%	52,5%	44,7%	39,8%	52,3%	44,1%	38,8%	42,8%	43,2%
Zelfstandige	15,8%	17,7%	10,4%	17,8%	8,6%	9,3%	17,8%	21,5%	11,8%
Subtotaal niet-werkloos	72,5%	81,6%	66,1%	70,6%	74,2%	66,5%	68,1%	74,7%	66,0%
<i>Subtotaal werknemer + zelfstandige</i>	<i>60,5%</i>	<i>70,2%</i>	<i>55,1%</i>	<i>57,6%</i>	<i>60,9%</i>	<i>53,4%</i>	<i>56,6%</i>	<i>64,3%</i>	<i>55,0%</i>
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: SYNTRA Vlaanderen (effectiviteitsmeting) – Bewerking Departement WSE

Overige: arbeidsongeschikt omwille van een beroepsziekte, werkend als ambtenaar op gemeentelijk niveau, huisman of -vrouw, leefloontrekker, loopbaanonderbreking.

OPM: totaal aantal werkzoekenden bij de start van de opleiding in 2005-2006: OO 2598, GB 281, NGO 2158; in 2006-2007: OO 2325, GB 222, NGO 1602; in 2007-2008: OO 2741, GB 320, NGO 1548 (geëxtrapoleerde gegevens). Cursusjaar 2005-2006 is hierbij een nulmeting waarvoor de extrapolatie op een beperkt aantal gekende rijksregisternummers gebeurde (29%). Door de stijging van het aantal gekende rijksregisternummers (DP 91 en DP 9.2) vergroot de betrouwbaarheid.

De cijfers uit bovenstaande tabel illustreren dat heel wat cursisten die bij de start van hun opleiding werkloos waren, dit statuut 6 tot 24 maanden later hebben verlaten. De uitstroom uit de werkloosheid varieert naargelang het tijdstip van de meting en de opleidingssoort. De uitstroom uit de werkloosheid is in elk jaar het sterkst onder de cursisten van de gecertificeerde bijscholing, gevolgd door de cursisten uit de ondernemersopleiding. Een opleiding bij een SYNTRA lijkt dus een succesvol middel om de werkloosheid te verlaten.

2.4.4 Profiel van de cursisten

Zoals hierboven reeds werd aangegeven bij de start van het luik 'Effectiviteitsmeting' stuurt SYNTRA Vlaanderen samen met de rijksregisternummers van de cursisten nog andere cursistkenmerken mee, zodat een analyse op subgroepen mogelijk wordt. In doelstellingsparameter 16.4 werd immers opgenomen dat de effectiviteit voor doel- en kansengroepen ook jaarlijks wordt gemeten. Om hieraan invulling te geven leverde SYNTRA Vlaanderen cijfers omtrent effectiviteit aan opgesplitst naar leeftijd, opleidingsniveau en geslacht die achtereenvolgens besproken worden. Het aandeel zelfstandige cursisten wordt telkens op twee meetmomenten t.o.v. het aandeel cursisten dat bij de start van de opleiding reeds zelfstandige wasweergegeven.

2.4.4.1 Leeftijd

Het eerste cursistkenmerk waar de effectiviteit voor onder loep wordt genomen is leeftijd. Tabel 18 zet de effectiviteit naar leeftijd voor de cursusjaren 2006-2007 en 2007-2008 tegen elkaar af.

Tabel 18 Effectiviteit opleidingssoorten naar leeftijd¹ bij de start, na 6 tot 12 maanden en na 18 tot 24 maanden voor de cursusjaren 2006-2007 en 2007-2008 (doelstellingsparameter 16.4)

		Startsituatie		Na 6 tot 12 maanden - Absolute groei t.o.v. startsituatie		Na 18 tot 24 maanden - Absolute groei t.o.v. startsituatie	
		2006-2007	2007-2008	2006-2007	2007-2008	2006-2007	2007-2008
OO	< 20 jaar	2%	0%	5%	4%	10,7%	7,4%
	20-29 jaar	12%	10%	6%	5%	9,5%	8,7%
	30-39 jaar	25%	22%	8%	7%	10,8%	8,9%
	40-49 jaar	28%	28%	5%	6%	9,6%	7,3%
	50+	27%	26%	3%	3%	2,0%	2,8%
	Totaal	17%	18%	6%	5%	10,1%	8,0%
GB	< 20 jaar	2%	0%	7%	50%	12,1%	50,0%
	20-29 jaar	18%	18%	6%	6%	7,5%	9,5%
	30-39 jaar	37%	39%	5%	5%	5,3%	6,3%
	40-49 jaar	47%	52%	1%	4%	1,6%	4,6%
	50+	47%	55%	1%	2%	2,3%	1,6%
	Totaal	33%	41%	4%	4%	6,4%	5,6%
NGO	< 20 jaar	2%	0%	4%	3%	7,5%	0,0%
	20-29 jaar	14%	10%	4%	3%	4,5%	4,1%
	30-39 jaar	25%	21%	3%	2%	3,2%	3,2%
	40-49 jaar	29%	28%	1%	2%	0,0%	1,4%
	50+	29%	29%	0%	1%	-0,8%	-0,6%
	Totaal	22%	22%	3%	2%	3,0%	2,5%

¹ Door afstemming van de leeftijdscategorieën van het BIS en KSZ, veranderden de grenzen van de categorieën. De startsituatie en na 6 tot 12 maanden slaan op 15-20 jaar, 21-30 jaar, 31-40 jaar, 41-50 jaar en 50+. De situatie na 18 tot 24 maanden heeft betrekking op < 20 jaar, 20-29 jaar, 30-39 jaar, 40-49 jaar en 50 en ouder.

Door een vermoedelijk gebrek aan een uniforme leeftijdsverdeling leek de oplossing van lineaire interpolatie niet opportuun.

Bron: SYNTRA Vlaanderen (effectiviteitsmeting) – Bewerking Departement WSE

De leeftijd van de reeds zelfstandige cursisten bij de start in het cursusjaar 2007-2008 ligt voor de drie opleidingsstelsels in lijn met de leeftijdsverdeling van het cursusjaar 2006-2007. Enkel bij de gecertificeerde bijscholing wordt er een stijging van het aantal cursisten in de leeftijdsgroep 40-49 jaar en 50+ vastgesteld en bij de niet gecertificeerde opleiding een daling bij de 20-29 jarigen en 30-39-jarigen. Algemeen blijkt dat bij de startsituatie het aandeel zelfstandigen onder de cursisten steeds het grootst is vanaf 41 jaar. Dit komt overeen met het gegeven dat vooral 40- tot 64-jarigen zich steeds meer en meer geroepen voelen om een eigen zaak te beginnen (zie bijlage 3 Omgevingsanalyse, figuur 6). De 20-29-jarigen en de 30-39-jarigen zijn in elke opleidingsoort de leeftijdsgroep die zich het meeste als zelfstandige vestigen 18 tot 24 maanden na de opleiding.

2.4.4.2 Opleidingsniveau

Een volgend kenmerk waarvoor de effectiviteit van de opleidingen kan nagegaan worden is het opleidingsniveau van de cursisten. Tabel 19 geeft dit weer voor de cursusjaren 2006-2007 en 2007-2008.

Tabel 19 Effectiviteit opleidingsoorten naar opleidingsniveau bij de start, na 6 tot 12 maanden en na 18 tot 24 maanden voor de cursusjaren 2006-2007 en 2007-2008 (doelstellingsparameter 16.4)

		Startsituatie		Na 6 tot 12 maanden - Absolute groei t.o.v. startsituatie		Na 18 tot 24 maanden - Absolute groei t.o.v. startsituatie	
		2006-2007	2007-2008	2006-2007	2007-2008	2006-2007	2007-2008
OO	Laaggeschoold	12,9%	14,8%	8,6%	6,9%	14,3%	10,6%
	Middengeschoold	16,8%	17,8%	6,5%	5,3%	10,6%	8,4%
	Hooggeschoold	19,8%	20,7%	4,3%	4,2%	7,8%	6,8%
	Totaal	17,1%	18,1%	6,1%	5,1%	10,1%	8,0%
GB	Laaggeschoold	24,4%	52,5%	3,8%	1,4%	12,9%	0,8%
	Middengeschoold	33,4%	45,5%	4,1%	2,8%	6,5%	4,1%
	Hooggeschoold	28,8%	35,4%	4,6%	5,2%	5,8%	8,4%
	Totaal	32,5%	41,8%	4,4%	3,6%	6,4%	5,6%
NGO	Laaggeschoold	17,9%	16,1%	2,0%	0,5%	2,0%	1,5%
	Middengeschoold	21,3%	22,6%	3,1%	1,6%	2,9%	2,2%
	Hooggeschoold	23,4%	24,1%	2,6%	1,6%	3,2%	3,0%
	Totaal	21,8%	22,5%	2,5%	1,4%	3,0%	2,5%

Bron: SYNTRA Vlaanderen (effectiviteitsmeting) – Bewerking Departement WSE

Het verband tussen het initiële opleidingsniveau en de groei van het aandeel zelfstandigen is erg verschillend over de 3 stelsels heen. 18 tot 24 maanden na de opleiding stellen we evenwel vast dat de effectiviteit voor het cursusjaar 2007-2008 in globostelselmatig lager ligt dan in 2006-2007 (met uitzondering van de hooggeschoolden in de gecertificeerde bijscholing). Het uitbreken van de crisis laat zich dus voelen.

Een belangrijke vaststelling is evenwel dat de ondernemersopleiding het meeste effect blijft genereren onder laaggeschoolden, gevolgd door de middengeschoolden. Waar bij de gecertificeerde bijscholing in 2006-2007 18 tot 24 maanden na de opleiding eveneens een sterke toename bij de laaggeschoolden (12,9%) werd vastgesteld, draaide dit in 2007-2008 om met de hooggeschoolden die zich het meeste als zelfstandige vestigden. Bij de gecertificeerde bijscholing stellen we evenwel ook een groot verschil vast in de startsituatie van de cursisten. In 2006-2007 was 24% laaggeschoold t.o.v. 52% een jaar later. Deze verdubbeling hangt vermoedelijk samen met een gewijzigd aanbod dat meer laaggeschoolden aantrekt. Binnen de niet-gecertificeerde opleidingen is het effectiviteitseffect het laagste en zijn de verschillen naar opleidingsniveau niet uitgesproken.

2.4.4.3 Geslacht

Onderstaande tabelverfijnt de uitstroom naar zelfstandig ondernemerschap naar geslacht.

Tabel 20 Effectiviteit opleidingssoorten naar geslacht bij de start, na 6 tot 12 maanden en na 18 tot 24 maanden voor de cursusjaren 2006-2007 en 2007-2008 (doelstellingsparameter 16.4)

		Startsituatie		Na 6 tot 12 maanden - Absolute groei t.o.v. startsituatie		Na 18 tot 24 maanden - Absolute groei t.o.v. startsituatie	
		2006-2007	2007-2008	2006-2007	2007-2008	2006-2007	2007-2008
OO	Man	21,5	22,7	7,0	5,9	11,0%	8,7%
	Vrouw	12,2	13,0	4,9	4,4	9,0%	7,2%
	Totaal	17,1	18,1	6,0	5,1	10,1%	8,1%
GB	Man	37,8	47,1	3,3	3,7	5,0%	5,7%
	Vrouw	20,6	23,2	4,8	3,2	6,1%	5,3%
	Totaal	33,7	41,8	3,6	3,6	5,2%	5,6%
NGO	Man	25,3	26,4	2,0	1,4	3,3%	2,1%
	Vrouw	17,0	17,0	2,2	1,4	3,4%	2,2%
	Totaal	21,5	22,5	2,0	1,4	3,3%	2,2%

Bron: SYNTRA Vlaanderen (effectiviteitsmeting) – Bewerking Departement WSE

Algemeen stellen we vast dat het aandeel zelfstandigen bij mannen steeds hoger ligt dan bij vrouwen. De vertegenwoordiging van de geslachten onder de zelfstandige cursisten in de opleidingen van de SYNTRA sluit aan bij de genderkloof die op Vlaams niveau bestaat om als zelfstandige aan de slag te zijn (zie bijlage 3 Omgevingsanalyse, figuur 4). Buiten de mannen in de gecertificeerde bijscholing, worden stelselmatig minder cursisten zelfstandige 18 tot 24 maanden na de opleiding voor het cursusjaar 2007-2008 t.o.v. 2006-2007.

2.5 Doel- en kansengroepenbeleid

2.5.1 Draaischijf ondernemersvorming (Meerbanenplan)

De officiële start van het doel- en kansengroepenbeleid binnen SYNTRA Vlaanderen en het SYNTRA-netwerk werd genomen op 20 juli 2006 met de goedkeuring van de Vlaamse regering van de draaischijf ondernemersvorming (Meerbanenplan). Het cursusjaar 2009-

2010 vormde het vierde werkingsjaar van het doel- en kansengroepenbeleid. Een aantal acties zijn ondertussen de projectfase ontgroeid en opgenomen in de reguliere werking (bv. Ondernemersklasseweek; Competento; SEET; taal- en leercoaches; projecten voor anderstaligen, micro-ondernemingen, jongeren;...). Nieuwe initiatieven in 2010 richtten zich onder meer op personen met een arbeidshandicap; gefailleerden; personen uit de socio-culturele wereld; de competentieontwikkeling bij praktijklesgevers; een intensief traject voor anderstaligen;...

Dankzij docenten en cursisten uit de SYNTRA-opleiding 'videorealisator', werd in 2010 het belang en activiteiten van een doel- en kansengroepenbeleid in een video op youtube geïllustreerd.

2.5.1.1 Gecontinueerde initiatieven

SYNTRA Vlaanderen kreeg een belangrijke rol toebedeeld binnen het actieplan ondernemend onderwijs. Het agentschap staat onder meer in voor de organisatie van de Ondernemersklasseweek en het digitale kenniscentrum Competento.

De **ondernemersklasseweek** in 2010, met als thema 'Durf', lostprobleemloos de doelstellingsparameter 15.1 in waar een jaarlijkse toename van het aantal deelnemende scholen met 10% voorop werd gesteld. Na de start in 2007 met 332 deelnemende scholen, steeg het bereik enorm. Van 1.020 scholen in 2008, naar 1.613 in 2009 en 1.631 scholen in 2010. Het bereik van de afgelopen twee edities is dus gelijkaardig en betekent zo goed als een verviervoudiging van het vooropgestelde aantal te bereiken scholen in 2010 (441). De belangstelling voor de ondernemersklasseweek is met andere woorden een waardevol initiatief dat op veel belangstelling vanuit de onderwijsinstellingen kan rekenen en dat stakeholders rond ondernemend onderwijs weet samen te brengen (RvB 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10).

Een nieuwe website van **Competento**(www.competento.be) werd in oktober 2010 gelanceerd. Deze maakt het mogelijk om, naast de reeds bestaande databankcategorieën (lesmateriaal, opleidingen voor lesgevers, wedstrijden,...), ook via vakoverschrijdende eindtermen of op het niveau van het initiatief te filteren (van kleuteronderwijs t.e.m. hoger onderwijs). Het bezoekersaantal van de website in 2010 daalde met 20% (1.964) in vergelijking met 2009. Een moeilijke toegankelijkheid tijdens de overstap naar het nieuwe platform speelt hierin een rol (RvB 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10, monitoringsindicatoren 1.1, 1.2, 1.3 en 1.4).

Om de trajecten voor werkzoekenden naar ondernemerschap te vervolledigen, het luik begeleiding sterker uit te werken en de kansen op doorstroming naar ondernemerschap te vergroten, lanceerde VDAB samen met het ESF-Agentschap in juni 2008 een open oproep voor partners. Het project '**Ondernemen Werkt**' werd toegekend aan UNIZO met als partners SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA. Deze manier van werken maakt het mogelijk om zowel tijdens als na het traject meer aandacht te besteden aan opleidingsbegeleiding. Bij de opvolging van de cursist binnen de SYNTRA wordt o.m. gebruik gemaakt van de resultaten van de ENTRE-spiegel, waaruit individuele leerdoelen afgeleid worden. Het project kende initieel een moeilijke start en had te kampen met uitval. Om dit op te vangen werden strengere selectiecriteria (zoals een concreet plan, opstarten binnen het jaar)

toegevoegd. Deze screening van de werkzoekenden beoogt een optimalere matching tussen de noden en wensen van de werkzoekende en de finaliteit van het project. Sterktes die naar boven kwamen zijn de structurele inbedding van het overleg tussen de betrokken partners op Vlaams en regionaal niveau en de doorlopende begeleiding van kandidaat-starters, ook tijdens de opleiding. Op 1 november 2010 startte de derde editie van Ondernemen Werkt. (RvB 28-01-2010, Bijlage bij RVB/NOTA/2010/06; RvB 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10). Op deze manier werd door SYNTRA Vlaanderen mee uitvoering gegeven aan de doelstellingsparameter 18.1 “Sluitende ondernemerstrajecten voor werkzoekenden in samenwerking met VDAB”.

In 2009-2010 werden in partnerschap de inspanningen naar **micro-ondernemingen** verbreed en verdiept. Hiermee promoot SYNTRA Vlaanderen de wijkontwikkeling en het volgen van opleiding en bijscholing opdat de ondernemers een verhoogde slaagkans van hun zaak hebben. Van 8 korte bijscholingen in 2008-2009, werden er in 2009-2010 22 verschillende opleidingen georganiseerd. Voor het cursusjaar 2010-2011 werden de samenwerkingsovereenkomsten met de betrokken lokale besturen verlengd en nieuwe initiatieven gepland (RvB 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10).

Het project van de **taal- en leercoaches** bewijst met een verdubbeling van het aantal begeleidde cursisten in 2009-2010 (387) t.o.v. het voorgaande jaar (185) dat hiermee duidelijk aan een nood tegemoet gekomen wordt. De beoogde doelgroep hiervan zijn anderstaligen met taalproblemen en cursisten met leerproblemen (RvB 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10).

2.5.1.2 Nieuwe initiatieven

Rond de thematiek van **arbeidsgehandicapten** werd voor het project ‘Geïntegreerde Beroepsopleidingen voor personen met een handicap’ (GOP, november 2008-november 2011) de eerste realisaties genoteerd in 2010. Hierdoor wordt een geïntegreerde en professionele aanpak van personen met een arbeidshandicap in de SYNTRA opleidingen gewaarborgd die de slaagkans en tevredenheid verhoogt (RvB 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10).

In 2010 startte het ESF-project ‘Begeleiding van **gefaillieerden**’. Hiermee moeten 600 personen die failliet gingen begeleid worden naar ofwel werk in loondienst ofwel hernieuwd ondernemerschap. Wanneer uit de begeleiding door Zenitor blijkt dat iemand opnieuw zelfstandige wil worden, worden SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA betrokken. Op dat moment wordt een intensief coachingstraject bepaald (RvB 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10).

In Gent en Antwerpen werden in oktober 2010 intensieve trajecten naar ondernemerschap voor **anderstaligen** gelanceerd, i.s.m. de VDAB. Men voorziet begeleiding voor kandidaat-ondernemers wiens taalbeheersing onvoldoende is om in de reguliere cursus bedrijfsbeheer in te stappen. Dit traject biedt de kans om op 8 maanden hun kennis van het Nederlands bij te schaven en het attest bedrijfsbeheer te behalen via een schakeltraject en adaptatie-uren. De taal- en leercoach screent de cursisten en volgt hen verder op doorheen het traject. Gezien de eerste cursisten pas in februari 2011 startten bij SYNTRA zijn de eerste resultaten

wat betreft de opleiding bedrijfsbeheer pas volgend jaar beschikbaar (RvB 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10).

Gevolg gevend aan het nieuwe Vlaams Actieplan voor Armoedebestrijding (VAPA) stelde SYNTRA Vlaanderen een **aandachtsambtenaar** voor beleidsdomeinoverschrijdende armoedebestrijding aan die de armoedeproblematiek mee aanpakt (RvB 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10).

2.5.1.3 Bereik

Met de middelen die werden verkregen in het kader van de draaischijf ondernemersvorming werden specifieke initiatieven, gericht op doel- en kansengroepen, opgezet en verder uitgebouwd over de verschillende jaren. Het aantal bereikte cursisten wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 21: Kwantitatief resultaat draaischijf ondernemersvorming

Doelgroep	Doelstelling bereik per jaar	Aantal cursisten 2006-2007 ¹	Aantal cursisten 2007-2008	Aantal cursisten 2008-2009	Aantal cursisten 2009-2010
Allochtonen	250	519	694	569	438
Werkzoekenden bedrijfsbeheer	400	688	535	479	423
Werkzoekenden voortraject kortgeschoolden	100	120	189	172	68
Knelpuntberoepen	100	291	319	202	226
Nieuwe marktsegmenten	100	184	108	84	104
Hooggeschoolden	50	0	147	31	/
Vrouwen ²	100	102	28	/	/
KMO – micro-ondernemingen	150	0	96	269	364
Kansarmen ²	150	151	0	/	/
50-plussers	/	/	/	171	115
Kortgeschoolden – TLC ³	/	/	/	185 ⁴	387
Terugkomdagen bedrijfsbeheer	/	/	/	/	40
Workshop creatief omgaan met projecten	/	/	/	/	31
Samenwerking met activiteitencoöperaties	/	/	/	/	111
Winkelmanager	/	/	/	/	30
Totaal	1400	2055	2116	2162	2337

Bron: SYNTRA Vlaanderen, RvB SYNTRA Vlaanderen 18/12/2008 – RVB/NOTA/2008/114 ‘Samenvattende nota rapportering doel- en kansengroepenbeleid werkjaar 2007 – 2008’; RvB 28-01-2010, Bijlage bij RVB/NOTA/2010/06; RvB 28/01/2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10

¹Inclusief de middelen die vanuit SYNTRA Vlaanderen in het najaar 2006 werden ingezet

²Vrouwen en kansarmen werden in 2008-2009 en 2009-2010 via andere acties bereikt o.m. in het kader van kortgeschoolden en de aanstelling van een aandachtsambtenaar.

³Taal- en leercoaches (zie 1.1.1. BVR erkenning en subsidiëring van de centra)

⁴Door vertraging op de registratie is dit een onderschatting

Het totaal aantal bereikte cursisten binnen de draaischijf ondernemersvorming stijgt jaarlijks en overschrijdt in 2009-2010 ruimschoots de doelstellingen die aanvankelijk werden vooropgesteld. Doorheen de jaren ontstaan er nieuwe initiatieven en smelten anderen samen.

Wat betreft de doelgroep allochtonen vond er in 2009-2010 een verschuiving plaats naar het vaker gebruik maken van een taal- en leercoach. In het tweede jaar van dit initiatief werd er meer dan dubbel zoveel gebruik van gemaakt.

De afgelopen jaren werden heel wat inspanningen geleverd om werkzoekenden op weg te zetten naar ondernemerschap. Via de samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB en SYNTRA Vlaanderen kunnen werkzoekenden na afname van de ENTRE-spiegel een voltijdse, versnelde opleiding bedrijfsbeheer volgen binnen een SYNTRA. Dit opleidingspakket werd opgestart tijdens het cursusjaar 2006-2007 en zoals weergegeven in bovenstaande tabel werden tijdens het cursusjaar 2009-2010 op deze manier 423 werkzoekenden bereikt, iets minder dan in 2008-2009.

Aan de trajecten voor werkzoekenden werden terugkomdagen toegevoegd, waardoor een nog betere voorbereiding op de reële start als ondernemer bewerkstelligd wordt. Bijkomend werd het voortraject voor werkzoekenden herwerkt in functie van de criteria van de (lager)geletterdheidsproblematiek en een meer competentiegerichte focus in de opleiding basiskennis bedrijfsbeheer. Het aangepaste voortraject werd geïmplementeerd vanaf het cursusjaar 2009-2010 (RvB 28-01-2010, Bijlage bij RVB/NOTA/2010/06).

Daarnaast werd via een samenwerkingsovereenkomst tussen SYNTRA Vlaanderen en activiteitencoöperaties het aanbod van vorming voor werkzoekenden en leefloners gericht gemaakt. De SYNTRA bieden in dit kader kortlopende vormen aan, gecoördineerd door SYNTRA Vlaanderen en gefinancierd via het doelgroepenbeleid. De eerste cursussen waren voorzien voor het najaar van 2009. Hiermee werden 111 personen bereikt (RvB 28-01-2010, Bijlage bij RVB/NOTA/2010/06).

In 2009-2010 werden aanzienlijk meer zaakvoerders en medewerkers uit KMO's en micro-ondernemingen bereikt. De uitgebouwde samenwerking met lokale besturen en sectoren werpt hier vruchten af.

Na de ervaringen van de eerste twee jaren opteerde SYNTRA Vlaanderen om geen specifieke opleidingsinitiatieven meer te organiseren voor kansarmen. Kansarmen moeten in deze context eerder worden omschreven als personen met een uiterst beperkte financiële draagkracht die zowel bij hoger als lager geschoolden, bij mannen en vrouwen, bij personen met taalproblemen, ... terug te vinden zijn. SYNTRA Vlaanderen wil kansarmen benaderen in functie van de armoedeproblematiek. Zo werd er een aandachtsambtenaarbeleidsdomeinoverschrijdende armoedebestrijding aangeduid waardoor SYNTRA Vlaanderen zich engageert om zich in te schakelen in het Vlaamse beleid. SYNTRA Vlaanderen opteert zelf voor een tweeledige piste, namelijk het ondersteunen van cursisten die ondernemersvorming volgen en het ruim kenbaar maken dat ondernemerscompetenties en ondernemersvorming (o.m. leertijd) een middel kunnen zijn tegen armoede.

In 2009 had ongeveer 5,8% van het totaal aantal zelfstandigen in Vlaanderen een vreemde nationaliteit. In totaal gaat het om 30.742 personen. Tussen 2000 en 2009 steeg hun aantal met bijna 60%. Allochtonen vormen dus een belangrijke doelgroep in het doel- en

kansengroepenbeleid. Binnen het luik doel- en kansengroepenbeleid van de beheersovereenkomst werd een doelstelling opgenomen over de doorstroming van cursisten uit specifieke voortrajecten naar de reguliere opleiding bedrijfsbeheer. Onderstaande tabel toont aan dat de dalende doorstroom in 2008-2009 t.o.v. 2007-2008, opnieuw keerde in 2009-2010. Zeker de groep allochtonen kende een veel grotere doorstroom in 2009-2010 en realiseerde daardoor de doelstelling ruimschoots. De voortrajecten voor werkzoekenden en allochtonen maken dus effectief deel uit van een geïntegreerd traject en zijn voldoende afgestemd op de noden van deze doelgroep.

Tabel 22: Aandeel cursisten die uit de voortrajecten voor kansengroepen doorstromen naar de reguliere opleidingen bedrijfsbeheer (doelstellingsparameter 16.5)

	Nulmeting 2006-2007	Doelstelling 2007-2008	Doelstelling 2008-2009	Doelstelling 2009-2010
Werkzoekenden	63%	78%	80%	80%
Allochtonen	72%	55%	60%	65%
		Realisatie 2007-2008	Realisatie 2008-2009	Realisatie 2009-2010
Werkzoekenden		86%	80%	81%
Allochtonen		80%	72%	83%

OPM: bij het vastleggen van de doelstellingen was de nulmeting 2006-2007 niet gekend, en werd uitgegaan van een doelstelling voor 2006-2007 van 75% voor werkzoekenden en 50% voor allochtonen.

Bron: SYNTRA Vlaanderen

2.5.2 Actieplan kansengroepen

Om het bereik van kansengroepen binnen het reguliere aanbod van de SYNTRA te vergroten en zo de vooropgestelde doelstellingen uit het addendum te bereiken, sloten SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA een actieplan af. Het actieplan werd goedgekeurd op de Raad van Bestuur van SYNTRA Vlaanderen van 27/11/2008. In het actieplan werden de initiatieven als volgt omschreven:

“De focus van de initiatieven zal liggen op de kernopdracht van het SYNTRA-netwerk, namelijk ondernemersvorming aanbieden aan ondernemende mensen die het statuut van zelfstandige hebben of willen werken als zelfstandige, die tewerkgesteld zijn of willen worden in een KMO. In functie van hun verdere competentieontwikkeling, volgen ze een professionele opleiding.

Bijzondere aandacht gaat hierbij echter naar kansengroepen zoals allochtonen, 50-plussers en kortgeschoolden. Daarenboven wordt de focus bijkomend gelegd op micro-ondernemingen (minder dan 10 werknemers).

Bij de ontwikkeling en organisatie van deze activiteiten wordt extra gewaakt over de randvoorwaarden met name de taal- en cultuurbarrière, het inschrijvingsgeld van de opleidingen en de plaats waar ze georganiseerd worden. Deze elementen zijn, zeker ten aanzien van kansengroepen, in sterke mate determinerend voor het laagdrempelig karakter.”(RvB 27-11-2008, RVB/NOTA/2008/110 en bijlagen)

Met het addendum en het actieplan werd uitvoering gegeven aan doelstellingsparameter 16.1 *“SYNTRA Vlaanderen legt de doelgroepen in het kader van ondernemerschap vast en bepaalt de streefcijfers”.*

In 2008 werd door SYNTRA Vlaanderen een eerste nulmeting gerealiseerd op basis van een koppeling met administratieve databanken (zie ook 'Actieplan datakoppeling'). Deze nulmeting leerde dat het aandeel kortgeschoolden, niet Belgen met een nationaliteit buiten de EU en 50-plussers lager lag dan hun respectievelijke aandeel binnen de Vlaamse beroepsbevolking. Naar aanleiding van deze informatie sloot de Vlaamse Regering met SYNTRA Vlaanderen een addendum af bij de beheerovereenkomst waarbinnen een jaarlijkse toename van deze kansengroepen onder de cursisten werd vooropgesteld.

Tabel 23: Bereik van kansengroepen onder de cursisten (doelstellingsparameters 16.2a, 16.2b en 16.2c)

	Nulmeting 2006-2007	Meting 2007-2008	Meting 2008-2009	Meting 2009-2010	Doelstelling 2007-2008	Doelstelling 2009-2010
Aandeel kortgeschoolden (DP 16.2a)						
OO	6,1%	10,5%	14,4%	16,0%	> 6,1%	7,6%
GB	3,1%	8,0%	9,9%	11,2%	> 3,1%	Jaarlijkse toename
NGO	4,9%	6,5%	11,0%	10,1%	> 4,9%	Jaarlijkse toename
Aandeel niet-Belgen met een nationaliteit buiten de EU-15 (DP 16.2b)						
OO	2,1%	2,4%	2,3%	2,4%	> 2,1%	Jaarlijkse toename
GB	0,2%	0,5%	0,3%	0,5%	> 0,2%	Jaarlijkse toename
NGO	0,3%	0,6%	0,8%	1,1%	> 0,3%	Jaarlijkse toename
Aandeel 50-plussers (DP 16.2c)						
OO	5,7%	6,1%	6,6%	6,5%	> 5,7%	7,2%
GB	12,1%	15,7%	15,3%	15,8%	> 12,1%	Jaarlijkse toename
NGO	14,0%	14,1%	14,8%	15,9%	> 14,0%	Jaarlijkse toename

Bron: SYNTRA Vlaanderen via KSZ-Datawarehouse en op basis van inschrijvingsgegevens

Kortgeschoold= geen diploma van het hoger secundair onderwijs behaald

Het % werd berekend op basis van de cursisten met een gekend opleidingsniveau.

EU-15: Oostenrijk, België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Portugal, Spanje, Zweden en het Verenigd Koninkrijk

Bron: SYNTRA Vlaanderen

De meest uitgesproken resultaten wat betreft het bereiken van kansengroepen voor het cursusjaar 2009-2010 zijn terug te vinden bij de groep kortgeschoolden. De ondernemersopleiding en gecertificeerde bijscholing zetten hun stijging van de voorgaande jaren voort. Het bereik van kortgeschoolden in de niet gecertificeerde opleiding daalde licht. Buiten een lichte stijging van het percentage 50-plussers in de niet gecertificeerde opleiding is het bereik van zowel 50-plussers als niet-Belgen in 2009-2010 gelijkaardig (lichte toename) gebleven t.o.v. 2008-2009.

Het merendeel van de doelstellingen wat betreft het bereik van kansengroepen werden m.a.w. bereikt, maar er moet voldoende aandacht blijven uitgaan naar het bereiken van niet-Belgen en 50-plussers.

De resultaten van het actieplan zullen de komende jaren verder zichtbaar worden. SYNTRA Vlaanderen streeft er naar het beleid rond doel- en kansengroepen in steeds toenemende

mate in te bedden in het reguliere opleidingsaanbod van het SYNTRA-netwerk. De aandacht voor kansengroepen in de beheersovereenkomst 2011-2015 komt hier alvast aan tegemoet.

HOOFDSTUK 3 LEERTIJD NAAR MEER EN BETER ONDERNEMERSCHAP

In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens de 6 strategische doelstellingen m.b.t. leertijd aan bod met telkens een bespreking van de doelstellingsparameters en de monitoringsindicatoren. Op het einde van elke strategische doelstelling is een besluit opgenomen.

DOELSTELLINGSPARAMETERS

SD 2 SYNTRA Vlaanderen stuurt en ondersteunt het SYNTRA netwerk

OD 7 In overeenstemming met de financiële verbintenissen van de Vlaamse Regering waarborgt SYNTRA Vlaanderen een behoeftedekkend aanbod van ondernemerstrajecten via het SYNTRA-netwerk waarbij voldaan wordt aan de doelstellingen van deze beheersovereenkomst.

Doelstellingsparameter DP 7.1.

Het aantal cursistenuren dat wordt gefinancierd blijft verder dalen. In het schooljaar 2005-2006 werden er nog 1.039.378 uren gefinancierd tegen 868.538 uren in het schooljaar 2009-2010. In vergelijking met het vorige schooljaar is dit een daling met 16,4 %. SYNTRA AB neemt 32,1 % van de leertijd in Vlaanderen voor zijn rekening. In verhouding met de andere SYNTRA (met uitzondering van SYNTRA Brussel met 0,6 %) scoort SYNTRA WEST met 15,6 % heel laag voor de leertijd.

Overzicht voor de leertijd:

	LIM	MVL	AB	WVL	BRU	TOTAAL
Leertijd	203171	245711	279035	135741	4880	868538
	23,4 %	28,3 %	32,1 %	15,6 %	0,6 %	100 %

Globaal overzicht:

		Cursusjaar				
		05-06	06-07	07-08	08-09	09-10
Mmsgroep	Centrum	Uren	Uren	Uren	Uren	Uren
1. Leertijd	Syntra LIM	219.569	224.480	211.550	202.226	203.171
	Syntra MVL	302.850	285.105	266.148	247.101	245.711
	Syntra AVB	315.491	317.477	314.912	294.139	279.035
	Syntra WVL	195.318	179.749	168.817	147.314	135.741
	Syntra BRU	6.150	6.315	4.488	5.604	4.880
	Totaal	1.039.378	1.013.126	965.915	896.384	868.538
2. Bedrijfsbeheer	Syntra LIM	146.986	144.468	135.510	154.108	150.432
	Syntra MVL	127.040	127.720	117.420	125.596	109.464
	Syntra AVB	162.065	168.109	127.961	116.600	113.656
	Syntra WVL	162.780	165.626	157.440	137.630	123.760
	Syntra BRU	24.636	23.168	29.372	27.004	26.012
	Totaal	623.507	629.091	567.703	560.938	523.324
3. OO BK + GB	Syntra LIM	837.203	934.330	1.049.698	1.120.198	1.181.643
	Syntra MVL	638.655	673.829	802.459	934.100	1.025.037
	Syntra AVB	678.499	801.364	883.823	901.535	973.873
	Syntra WVL	1.265.432	1.375.045	1.401.267	1.429.219	1.442.433
	Syntra BRU	73.488	117.954	163.245	206.000	205.348
	Totaal	3.493.277	3.902.522	4.300.492	4.591.052	4.828.334
4. NGO	Syntra LIM	208.588	167.142	164.650	144.039	122.805
	Syntra MVL	215.378	194.183	220.139	192.135	136.752
	Syntra AVB	103.829	76.891	63.910	73.072	77.939
	Syntra WVL	327.787	396.362	359.236	317.779	286.902
	Syntra BRU	12.262	2.317	3.015	3.053	3.931
	Totaal	867.844	836.895	810.950	730.078	628.329
Eindtotaal		6.024.006	6.381.634	6.645.060	6.778.452	6.848.525

OD 9 SYNTRA Vlaanderen beschikt over financiële en beheersmatige informatie over de SYNTRA

De doelstelling is dat SYNTRA volgens vastgelegde procedures alle gegevens volledig, correct en tijdig aanleveren.

Doelstellingsparameter DP 9.1.

		06 - 07	07 - 08	08 - 09	09 - 10
Leertijd	Totaal	5047	4954	4459	4400
	Nationaliteit	99 %	99 %	100 %	100 %
	Rijksregisternr.	92 %	92 %	95 %	99 %

De doelstellingen die werden vooropgesteld in het actieplan goedgekeurd door de raad van bestuur worden bijna gerealiseerd.

Conclusie: Het aantal ingerichte cursistenuren blijft dalen en de doelstellingen betreffende het beschikken over financiële en beheersmatige informatie goedgekeurd door de Raad van Bestuur zijn niet volledig gehaald. Op basis van beide vaststellingen moet worden geconcludeerd dat SD2 niet volledig werd gehaald.

SD 3 SYNTRA Vlaanderen stimuleert ondernemerschap via de ontwikkeling van ondernemerszin en ondernemerscompetenties.

OD 15 SYNTRA Vlaanderen draagt, o.m. als trekker van de jaarlijkse organisatie van de Ondernemersklasseweek bij tot de verwezenlijking van een ondernemend onderwijs

Doelstellingsparameter DP 15.1.

De doelstelling is hier om in vergelijking met 2007 het aantal deelnemers aan de Ondernemersklasseweek te verhogen.

Voor 2008 werd als streefcijfer 365 deelnemende scholen vooropgezet. Dit zou in 2009 en in 2010 moeten aangroeien tot respectievelijk 401 en 441.

In 2010 werden echter al 1.631 scholen effectief bereikt waardoor het groeipad ruimschoots is overtroffen. In vergelijking met 2008 is dit bovendien een stijging met 1 %.

Monitoringsindicator MI. 15.2.

Aantal deelnemende scholen	Nulmeting 2007	2008	2009	2010
Groeipad	332	365	401	441
Effectief bereikt	332	1.020	1.613	1.631

Leerkrachten	Totaal	4.982
Leerlingen	Totaal	63.822

De monitoring levert een meer gedetailleerd beeld op en bevestigt de meting van de doelstellingsparameter. Er is een verdere stijging in het bereik van het aantal leerlingen nl. + 3 %. Bij de leerkrachten was er in 2009 een daling van 11 %. Die daling wordt nu omgebogen en we krijgen in 2010 een stijging met 17 % in vergelijking met het jaar 2009.

Conclusie: de SD3 is volledig behaald.

SD 5 SYNTRA Vlaanderen waarborgt de kwaliteit en de continuïteit van de ondernemersvorming

OD 20 SYNTRA Vlaanderen waarborgt de kwantiteit van het opleidingsaanbod via de deskundigheid van de opleidingsverstrekkers, en de doelmatigheid van de opleidingstrajecten

Doelstellingsparameter DP 20.1.

Vanaf het cursusjaar 2008 – 2009 organiseert SYNTRA Vlaanderen samen met de SYNTRA een jaarlijkse tevredenheidsmeting. Vroeger werd die meting driejaarlijks door een extern bureau uitgevoerd.

	Onvoldoende	Middelmatig	Goed	Zeer goed	Top 2
Leertijd	6,0 %	30,1%	55,5 %	8,4 %	63,9 %

De algemene tevredenheid lijkt licht te dalen. In 2009 was de Top 2 goed voor 65,4 %; Dit betekent een daling met 1,50 %.

De daling in 2009 kon misschien verklaard worden door de toen nieuw gehanteerde methodiek bij de meting, waarbij de cursisten bevroegd werden tijdens de cursussen, daar waar ze vroeger na afloop van de cursus werden bevroegd. Doordat velen van hen dan tewerkgesteld waren, zou dit hun tevredenheid hebben kunnen beïnvloeden. Deze verklaring kan nu echter niet meer gelden in vergelijking met het vorige jaar.

Doelstellingsparameter DP 20.2.

De aangeleverde gegevens bevatten geen informatie meer betreffende leertijd.

Doelstellingsparameter DP 20.3.

Deze parameter meet het percentage relevante inschrijvingen van cursisten die deelnemen aan het examen op het einde van het opleidingsjaar of module. Dit percentage moet voor de leertijd stijgen.

	Nulmeting 2005 - 2006	Meting 2006 - 2007	Meting 2007 - 2008	Meting 2008 - 2009	Meting 2009 -2010
Leertijd	76 %	87 %	87 %	88 %	93 %

Hiermee is de doelstelling die voor 2010 (80 %) werd vooropgesteld, duidelijk bereikt.

Monitoringsindicator MI. 20.1.

Monitoringsindicator MI. 20.2.

Deze monitoringsindicatoren verwijzen naar de cijfers in een bijgeleverde bijlage. Net als vorig jaar komen de cijfers in de MI niet overeen met de cijfers in de DP. Misschien is dit te wijten aan een andere invulling van de gemeten indicatoren. Naar volgend jaar toe zou dit toch sluitend moeten kunnen worden gemaakt.

Conclusie: Er is een lichte daling bij de tevredenheid, maar die kan niet significant genoemd worden. Metingen in de volgende jaren zullen hier uitsluitsel moeten geven. SD 5 is behaald.

SD 7 SYNTRA Vlaanderen waarborgt de kwantiteit en continuïteit van de leertijd.

OD 23 SYNTRA Vlaanderen draagt zorg voor een kwalitatieve ondersteuning en uitbouw van de praktijkopleiding via de ondersteuning van de ondernemingshoofd-opleiders (OHO).

Doelstellingsparameter DP 23.1.

Er werd voor het jaar 2010 een totaal van 230 deelnemers vooropgesteld. Dit was de norm voor 2009 verhoogd met 10 %. In 2010 wordt het streefcijfer van 230 ruim overschreden met een totaal van 335.

Ook de norm voor het aantal sessies werd ruimschoots overschreden. Er werden 27 sessies ingericht terwijl de norm stond op 18.

Monitoringsindicator MI. 23.1.

Deze MI geeft een overzicht van de opleidingsinspanning van ondernemingen op jaarbasis inzake leerovereenkomsten m.a.w. het aantal dagen leerovereenkomst tussen 01/07 en 30/06 (12 maanden en gebruikt voor de berekening van het voltijds engagement in DP 29.1) en tussen 01/09 en 30/06 (10 maanden).

	01/07/2008 – 30/06/2009	01/09/2008 – 30/06/2009
Aantal dagen leerovereenkomst	1.175.544 u.	1.035.209 u.

In vergelijking met vorig jaar is er een daling (2009 gaf respectievelijk de volgende cijfers: 1.229.670 u. en 1.065.454 u.).

Verder worden in deze MI ook het aantal dagen leerovereenkomst opgesplitst naar paritair comité en NACE code.

Doelstellingsparameter DP 23.2.

De doelstelling hier is een stijging te hebben in het aandeel beroepen in de leertijd waarvoor tools ontwikkeld zijn om de praktijkopleiding efficiënter te laten verlopen en op te volgen.

Nulmeting 2007	Meting 2008 - 2010		
	2008	2009	2010
Takenbladen die 27 % lopende leerovereenkomsten ondersteunen	30,89 %	30,56 %	43,73 %
Formulieren en richtlijnen die 18 % lopende leerovereenkomsten ondersteunen	18,23 %	17,60 %	4,97%
Formulier attitude dat 100 % van de lopende leerovereenkomsten ondersteunt	100 %	100 %	100 %
Profielen opleidingsplaats die 23 % van de lopende leerovereenkomsten ondersteunen	22,95 %	20,08 %	19,61 %

De voor 2010 beoogde resultaten zijn niet overal gehaald. Het aantal ingezette hulpmiddelen blijft aan de lage kant en bedraagt niet meer dan ongeveer 43 % van het aantal lopende leerovereenkomsten. Een reden die door SYNTRA zelf wordt aangehaald is de werking rond de screening van opleidingen in het kader van het decreet leren en werken.

De gescreende trajecten zijn pas gestart pas op 1 september 2009 en zijn dan ook nog niet verrekend in de gegevens.

OD 24 SYNTRA Vlaanderen draagt zorg voor een kwalitatieve ondersteuning en uitbouw van de leertijd-opleidingen in de SYNTRA via de ondersteuning van de SYNTRA en de lesgevers.

Doelstellingsparameter DP 24.1.

Het betreft hier de meting van de generieke klantentevredenheid inzake de leertijd. De doelstelling is bij de driejaarlijkse externe metingen een behoud van de gerealiseerde vooropgestelde norm van tevreden klanten te hebben (klanten die een score van 7 of meer geven). Door de 3-jaarlijkse frequentie is er geen nieuwe meting voor 2010.

Uit de onderstaande tabel blijkt dat die parameter nl. 7 of meer wordt gehaald. In vergelijking met de nulmeting treedt er wel bijna overal een daling in de score op, ofschoon die overal boven 7 blijft.

	Nulmeting 2006	Meting 2009
% oud leerlingen die een score geven van 7 of meer	87%	87 %
Algemene tevredenheid	7,6/10	7,5/10
Tevredenheid didactische aanpak	7,9/10	7,9/10
Tevredenheid opleiding	7,7/10	7,5/10
Tevredenheid service en begeleiding	8,1/10	7,8/10
Tevredenheid infrastructuur	8,2/10	7,9/10
Opnieuw een opleiding binnen het netwerk volgen	80%	Geen cijfer

Monitoringsindicator MI. 24.1.

In 2009 werden 24 processen in een bericht en/of procesfiche uitgeschreven. In 2010 werden 11 processen verder verfijnd.

Monitoringsindicator MI 24.2.

In 2009 speelde SYNTRA Vlaanderen een actieve rol bij het opstellen van 10 sectorconvenants waarin er specifieke en concrete acties naar de leertijd werden opgenomen. Daarnaast was er bij het opstellen van de sectorconvenant Bouw eerder beperkt overleg

Monitoringsindicator MI. 24.3.

Deze MI verwijst naar de ontwikkeling van nieuwe opleidingen in het kader van het decreet leren en werken. De ontwikkelingen binnen SYNTRA Vlaanderen houden hier gelijke tred met de ontwikkelingen binnen het DBSO.

Doelstellingsparameter DP 24.2.

Er werd gepeild naar de klantentevredenheid van de leerjongeren. Daarbij werd de vraag gesteld: "Beantwoordt de opleiding aan uw verwachtingen?". De scores van de cursisten in de leertijd op deze vraag was:

	Onvoldoende	Middelmatig	Goed	Zeer goed	Top2
Leertijd	6,0 %	30,1 %	55,5 %	8,4 %	63,9 %

Dit is een lichte daling van 1,50 % in vergelijking met 2009 toen de Top 2 goed was voor 65,4%.

Doelstellingsparameter DP 24.3.

De doelstelling is het aandeel lesgevers met een pedagogisch bekwaamheidsbewijs te laten stijgen.

In 2008 bedroeg dit percentage 93 %. In 2010 krijgen we een verdere procentuele stijging in vergelijking met 2009. In 2010 beschikken 97 % van de lesgevers over een pedagogisch bekwaamheidsbewijs (dwz 96 van de 99 lesgevers).

Doelstellingsparameter DP 24.4.

Er zijn geen cijfers over deze DP in het bezorgde rapport.

Doelstellingsparameter DP 24.5.

Doelstelling hier is het aantal nieuwe en geactualiseerde opleidingstrajecten in de leertijd te laten stijgen in vgl met de nulmeting van 1 februari 2007.

	Nulmeting 2007	Meting 2009	Meting 2010
Aandeel curricula die jonger zijn dan 3 jaar en die meer dan 40 leerlingen hebben op 01/02/2007	13/23 Of 48 %	17/24 Of 53,05 %	15/22 Of ruim 71 %

OD 25 SYNTRA Vlaanderen draagt zorg voor een kwalitatieve ondersteuning en uitbouw van de praktijkopleiding via de begeleiding van de leerovereenkomsten.

Doelstellingsparameter DP 25.1.

De doelstelling is een stijging te hebben in het aandeel van minstens tweemaal per schooljaar door de leertrajectbegeleider bezochte leerlingen.

		01/07/2008 tot 30/06/2009	01/07/2009 tot 30/06/2010
Afspraak	Opvolgingsbezoek naar aanleiding van een	371	288

	crisisituatie		
	Opvolgingsbezoek op de werkplek	2111	2151
	Opvolgingsbezoek sectoraal, op de werkplek	600	607
	Opvolgingsgesprek op kantoor	762	975
Eindtotaal		3844	4021

Op basis van deze cijfergegevens moet geconcludeerd worden dat het streefdoel van 2 bezoeken per cursist niet is gerealiseerd.

Indien alle contacten, van welke aard ook, worden verrekend (in totaal 12939) dan komt men tot een verhouding van 2,764 (op basis van het aantal unieke leerlingen), 2,221 (op basis van het aantal contracten) of 3,498 (op basis van het aantal contracten op 01/02/2010).

Doelstellingsparameter DP 25.2.

De doelstelling is hier het aantal verbrekingen met 5 % te verminderen.

	Nulmeting 2007	Meting 2009	Meting 2010
Aantal verbrekingen	46,51 % (3287 verbrekingen op 7068 leerovereenkomsten)	Doel: -5 % Resultaat:44,88% (2683 verbrekingen op 5978 leerovereenkomsten)	Doel: -5 % Resultaat:47,43 % (2747 verbrekingen op 5792Leerovereenkomsten)

Na een verbetering in 2009 in vergelijking met 2008 (nl. 46,73 %) stijgt het aantal verbrekingen en komt het procentueel hoger te liggen dan bij de nulmeting van 2007. Uit de analyse van de verbrekingen blijken volgende hoofdfactoren mee te spelen in een beslissing tot verbreking:

- gebrek aan motivatie van de leerling: 7,79 % (2009:3,28 %)
- naar dagschool: 6,22 % (2,93 %)
- naar DBSO: 1,46 % (0,60 %)
- onenigheid met patroon: 6,66 % (3,43 %)
- ongewettigd afwezig bij patroon: 11,47 % (5,02 %)
- stoppen tijdens proefperiode: 8,08 % (4,35 %)
- arbeidsovereenkomst bij patroon of elders: 5,79 % (2,77 %)
- leerling voldoet niet is sterk gestegen naar 6,99 %

In de tabel 2009 komt een categorie 'Onbekend' voor. Die bedroeg toen 9,32 % van de verbrekingen. In 2010 liep dit terug tot 5,46 %. Uit de tabel blijkt ook dat de terugloop vanuit de leertijd naar voltijds en deeltijds onderwijs samen goed is voor 8,12 % (in 2009 bedroeg dit 4,03 %).

Doelstellingsparameter DP 25.3.

De doelstelling is het spijbelpercentage (op basis van niet gerechtvaardigde afwezigheden) in de lessen algemene vorming en beroepstechnische vorming op minder dan 10 % te brengen.

Indien het hoger ligt dan moet er een spijbelactieplan worden opgemaakt. De nulmeting die hiervoor wordt gebruikt is die van 01/07/2006 – 30/06/2007.

	Spijbelpercentage tijdens lesdag			
	Beroepstechnische vorming		Algemene vorming	
	2008 - 2009	2009 - 2010	2008 -2009	2009 - 2010
SYNTRA AB	8,85 %	9,6 %	9,08 %	11,3 %
SYNTRA BRUSSEL	13,55 %	27,8 %	16,51 %	24,2 %
SYNTRA LIMBURG	6,48 %	7,2 %	6,52 %	6,9 %
SYNTRA MVL	8,85 %	9,2 %	9,19 %	9,0 %
SYNTRA WEST	7,65 %	8, %	7,61 %	8,3 %

Behalve in de algemene vorming van SYNTRA MVL, stijgt het spijbelpercentage overal na een daling in 2009. In SYNTRA Brussel ligt het zowel voor de algemene vorming als voor de beroepstechnische vorming nog altijd boven de drempel van 10 %, zodat daar een duidelijk spijbelactieplan zal moeten worden opgestart. Op basis van de percentages in 2008 – 2009, had dit spijbelactieplan eigenlijk al in werking moeten zijn gedurende dit schooljaar. Ook in SYNTRA AB moet een spijbelactieplan worden opgesteld.

De hoge procentuele cijfers in SYNTRA Brussel moeten toch wel gekaderd worden binnen het absolute aantal jongeren. We spreken hier over 30 jongeren. Een verschuiving in spijbelgedrag bij een paar van die jongeren, heeft meteen een zwaar effect op het spijbelpercentage, zodat dit toch met de nodige nuancering moet bekeken worden. Die bemerking geldt dan weer niet voor de stijging in SYNTRA AB, algemene vorming, waar we toch spreken over een absoluut totaal van 1.502 jongeren.

Monitoringsindicator MI. 25.2.

De MI geeft informatie over het aantal voortrajecten in de leertijd. In totaal werden 38 voortrajecten ingericht. In vergelijking met vorig jaar is dit een daling: totaal vorig jaar 46. Het gaat hier vooral om jongeren van 16 – 17 jaar, meestal met een BSO achtergrond (25 op 38). Waar vorig jaar de verdeling over jongens en meisjes gelijk was, is er nu een licht overwicht voor de jongens (23 jongens en 15 meisjes).

Monitoringsindicator MI. 25.3.

De MI peilt naar de vraag of 18 jaar worden een rol speelt bij verbreking. Er zijn 388 verbrekingen op een totaal van 2747 (of 14,12 %) op basis van het 18 jaar worden. Het aantal jongeren dat uit de leertijd uitstapt na minder dan twee maanden ligt op 228 of 8,30 %.

Beide percentages dalen licht in vergelijking met vorig jaar.

Monitoringsindicator MI. 25.4.

Uit deze MI blijkt dat het tijdsverschil tussen de verbrekingsdatum van een leerovereenkomst en de input ervan in de leertijdapplicatie gemiddeld 13,98 dagen bedroeg (15, 3 dagen in 2009).

OD 26 SYNTRA Vlaanderen waarborgt de kwaliteit en de continuïteit van het opleidingsaanbod in SYNTRA via planning, opvolging, toezicht en subsidiëring

Doelstellingsparameter DP 26.1.

De doelstelling is te verzekeren dat elke leertijdjongere het van bij de start gekozen opleidingstraject op een haalbare manier kan beëindigen. Dit geldt voor elk schooljaar vanaf 2007 – 2008 zowel voor de algemene als beroepstechnische vorming.

Probleemstelling

Tijdens de gesprekken over de invulling van de organisatieplannen tussen de decentrale diensten en de verantwoordelijken bij SYNTRA komen zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van het organisatieplan aan bod.

De bespreking van het kwantitatieve luik gebeurde op basis van de overzichtslijsten van het actuele opleidingsaanbod. Deze worden door SYNTRA Vlaanderen gegenereerd vanuit het elektronisch informatiesysteem IU. De kwantitatieve realisatiegraad wordt uitgedrukt als de verhouding tussen het aantal aangevraagde en het aantal effectief gestarte cursussen. In alle SYNTRA en voor de meeste opleidingsaarden ligt de realisatiegraad relatief hoog. Deze percentuele voorstellingswijze dient uiteraard met enige omzichtigheid benaderd te worden. Het schrappen van enkele aanvragen uit een eerder beperkt aanbod heeft een grote invloed op de totale realisatiegraad.

De bespreking van de realisatiegraad van het kwalitatieve luik gebeurde aan de hand van de thema's opgenomen in de rubrieken visie en strategie, pedagogische bijscholing en regionale strategie per sector. Om na te kunnen gaan of de plannen ook worden gerealiseerd, werd aan een aantal rubrieken een PDCA-cyclus of Plan-Do-Check-Act-cyclus gekoppeld. Aan de SYNTRA werd gevraagd om op basis van die 4 PDCA-momenten een realisatieplan op te stellen met een duidelijke timing. Tijdens de gesprekken over de realisatiegraad werd de stand van zaken per SYNTRA in kaart gebracht en gerapporteerd aan de raad van bestuur.

Analyse voor de leertijd:

Het overleg tussen leertijdadviseur en SYNTRA-vertegenwoordiger bij de start van het cursusjaar draagt ertoe bij dat eventuele problemen vroegtijdig worden gedetecteerd en aangepakt. Het aantal stopgezette opleidingen is dan ook beperkt. Grootte en samenstelling van de klassen, doorverwijzing naar andere lesplaatsen en beschikbaarheid van uitrusting blijven belangrijke aandachtspunten. Het belang van een efficiënte samenwerking met de leertrajectbegeleiders en de doorstroom naar ondernemersopleiding wordt onderlijnd.

Er werden heel wat inspanningen geleverd om de leertijd te promoten via een professionele aanpak van de communicatie en gerichte promotiecampagnes. Vanaf het volgend cursusjaar

zal het kunnen behalen van de onderwijskwalificatie als sterk ‘verkoopsargument’ worden uitgespeeld.

OD 27 SYNTRA Vlaanderen ontwikkelt experimenten met het oog op de herkenning, erkenning en beoordeling van competenties.

Monitoringsindicator MI. 27.1.

Beroepsgerichte vorming

1. SYNTRA Vlaanderen werkt via leertijdcommissies aan het afstemmen van de certificering van de leertijdopleidingen aan de wensen van de sectoren.

In 2009-2010 waren volgende leertijdcommissies werkzaam :

- Mobiliteit
  - Elektriciteit
  - Horeca
  - Er werd ook een aanzet gegeven tot opstart leertijdcommissie hout
2. Decreet Leren en Werken
    - o SYNTRA Vlaanderen is niet officieel betrokken bij het screeningsproces (cf advies Raad van Bestuur bij het decreet leren en werken). Voor het uitwerken van de referentiekaders en de werkwijze van de screening zijn er echter wel herhaaldelijke informele contacten geweest tussen de Dienst Beroepsopleiding (DBO) van het departement Onderwijs en Vorming en SYNTRA Vlaanderen.
    - o In 2010 werd er gewerkt aan de screening en de implementatie van de opleidingen handel – distributie- horeca – voeding – metaal – kunststoffen – elektro – transport. Elk van deze rubrieken zit in een andere fase van dit proces.
    - o in het kader van bovenstaande werkzaamheden waren er ook intense contacten met de desbetreffende sectoren (sectorfondsen en beroepsfederaties)

Algemene Vorming

Naar aanleiding van decretale wijzigingen werd in de leerplannen algemene vorming (voor het getuigschrift 2de graad, het studiegetuigschrift 2de jaar 3de graad en het 3^e jaar van de 3^e graad) de aanpak van vakoverschrijdende eindtermen gewijzigd. SYNTRA Vlaanderen diende een leerplan moderne vreemde taal 2^e graad in en kreeg hiervoor een goedkeuring.

SYNTRA Vlaanderen zorgde samen met SYNTRA voor een aanpassing van de lesinhouden aan de eindtermen en informeerde via diverse lesgeversvergaderingen het lesgeverskorps. In elk SYNTRA werkt men met dezelfde lesinhouden (thema's) en plant men dit op eenzelfde tijdstip in het schooljaar.

Monitoringsindicator MI. 27.2.

PROJECTEN gericht op PRAKTIJKOPLEIDING				
	Nulmeting 2007	Meting 2008-2010		
		2008	2009	2010
# sectorale proeven (bepaald en nauw opgevolgd door sector/externen, naast eigen getuigschrift)	- hulpmecaniciën - mecaniciën - VCA - Rijvaardigheidsattest paardensector (BLOSO/VTS)	- hulpmecaniciën - mecaniciën - VCA - Rijvaardigheidsattest paardensector (BLOSO/VTS) - heftruck	- hulpmecaniciën - mecaniciën - VCA - Rijvaardigheidsattest paardensector (BLOSO/VTS) - heftruck	Idem als 2009
# instaptoetsen beroepskennis (sector en aantal deelnemers)	Geen registratie	Geen registratie	Geen registratie	Idem als 2009

Toelichting sectorale proeven:

Een leerling behaalt het getuigschrift leertijd (erkend door Vlaamse Gemeenschap) indien deze slaagt in een proef beroepsgerichte vorming en een praktijkproef. Naast deze proeven is er een evolutie binnen de samenwerking met sectoren om de beroepsgerichte (deel)proeven te laten erkennen door de sector.

Toelichting instaptoetsen

Om ervoor zorgen dat leerlingen met een welbepaalde vooropleiding in het voor hun beste opleidingsjaar terecht komen, worden er instaptoetsen ontwikkeld en afgenomen bij twijfel. Het afnemen van de instaptoetsen is in 2009 niet geregistreerd. Er wordt gevraagd om naar volgend jaar toe een overzicht op te stellen van de afgenomen instaptoetsen.

Conclusie: De verwezenlijking van SD 7 toont een divers beeld. Een aantal DP zijn gehaald, (bvb. DP 23.1, 24.3, 24.5, 26.1), een aantal DP is niet volledig gehaald (23.2, 25.2, 25.3) en voor 25.1 is het niet duidelijk of de norm is behaald. DP 24.1 werd dit jaar niet gemeten. Op het gebied van spijbelen is er een merkbare achteruitgang merkbaar en het probleem van het aantal verbrekingen blijft bestaan en is nu, na een verbetering in 2009 zelfs groter dan bij de nulmeting. Dit zullen werkpunten moeten blijven. De DP 24.2 moet in de gaten worden gehouden.

SD 8 SYNTRA Vlaanderen waarborgt meer leertijd.

OD 28 SYNTRA Vlaanderen promoot de leertijd via communicatie en sensibilisatie

Monitoringsindicator MI. 28.1. tot en met 28.4

Campagne leertijd				
	Nulmeting 2007	Meting 2008-2010		
		2008	2009	2010
Aantal beurzen / studiekeuzeactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> - SID-IN beurzen (5x / 1 per provincie) - Infomarkt opleidingen in Sint-Niklaas - Vakbeurzen: 4 (het gouden mes, de gouden autosleutelhanger) - Vlaanderendag - Open bedrijvendag 	<ul style="list-style-type: none"> - 5 SID-IN beurzen (jongeren) - 1 Beroepen Informatie Beurs (jongeren) - diverse vakbeurzen bv bouw, esthetica, (ondernemers) - Opendeur& infodagen leertijd SYNTRA campussen (jongeren, ouders) - Unizo Prijs Ondernemende School (jongeren, ondernemers) - Open Bedrijven dag (jongeren, ouders) - Bedrijven contactdagen (ondernemers) - 1 publieksbeurs (ouders, jongeren, ondernemers) 	<ul style="list-style-type: none"> - 5 SID-IN beurzen (jongeren) - Opendeur& infodagen leertijd SYNTRA campussen (jongeren, ouders) - Vakbeurzen: bv. voeding, slaggers, bouw (ondernemers) - wedstrijden: Gouden Mes, gouden Autosleutelhanger, Cup culinair - vieringlaureaten in SYNTRA West, SYNTRA AB, SYNTRA Limburg 	<ul style="list-style-type: none"> - 5 SID-In beurzen (jongeren) <ul style="list-style-type: none"> • CLB: 79 + 42 • Jeugdendienst gemeenten + JAC: 360 • Werkwinkels: 120 • Unizo: 34 • Vormingswerk : 10 + Lejo: 1 • Syndicale org + WN + WG: 82 • Sectorfondsen: 26 • Praktijkcommissie: 9 • Raad van bestuur: 14 • Kabinet – dep. Onderwijs: 13 • Serv: 1 • VLOR: 3 • Jongerenwerking regio Brussel: 180 • Secundaire scholen: 527 • VDAB centraal: 1 • IAWM: 1 - Opendeur- en infodagenLeertijd in de SYNTRA-campussen (jongeren, ouders) - Vakbeurzen: vb. Bed& Breakfast, Vastgoed, ... (ondernemers) - Vakwedstrijden: Goudenautosleutelhanger, De Witte Ranke, ...

				<ul style="list-style-type: none"> - Viering Laureaten in de SYNTRA - 1e diploma-uitreikingsecundair onderwijs / Leertijd in aanwezigheid van Minister Smet.
Aantal mailings per doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> - ouders 15-16 jarigen: 68.600 - intermediairen: 3.253 	<ul style="list-style-type: none"> - Ouders 15-16 jarigen - intermediairen: 13.654 - diverse mailings regionaal om ondernemer-opleiders te zoeken of om cursisten aan te spreken voor de stageovereenkomst 	<ul style="list-style-type: none"> - intermediairen: 12239 - diverse mailings regionaal om ondernemer-opleiders te zoeken of om cursisten aan te spreken voor de stageovereenkomst 	<ul style="list-style-type: none"> Brugge - Mailing naar werkzoekende cursisten OO met voorstel van SO - Streekkrantactie regio Brugge, waarbij de advertenties van zoekende patroons voor leertijd gebundeld worden
Aantal infosessies en doelgroep (waaronder CLB)	Nog niet geregistreerd	<ul style="list-style-type: none"> - Infosessies regionaal voor CLB - Infosessies bv op vraag van steden, vakbonden, sectoren 	<ul style="list-style-type: none"> - Infosessies regionaal voor CLB - Infosessies bv op vraag van steden, vakbonden, sectoren, VLOR,... 	
Aantal bereikte organisaties en intermediairen	<ul style="list-style-type: none"> Mailing naar intermediairen: - CLB (87), - CLB algemeen (43), - Jeugddiensten + JAC (383) - Werkwinkels (125) - UNIZO (31) - Vakorganisaties (60) Syndicale org. + WN + WG (20) - Lejo (1) - praktijkcommissies (9) - raad van bestuur (11) - Sector- en beroepscommissies (200) 	<ul style="list-style-type: none"> Mailing naar intermediairen (totaal 806 organisaties): - CLB (83 + 42), - Jeugddiensten gemeenten + JAC (384) - Werkwinkels (124) - UNIZO (34) - vormingswerk (10) + lejo (1) - Syndicale org. + WN + WG (83) - sectorfondsen (26) - praktijkcommissie (9) - raad van bestuur (11) - kabinet – dep. Onderwijs (19) 	<ul style="list-style-type: none"> Mailing naar intermediairen (totaal 831 organisaties) - CLB (83 + 42), - Jeugddiensten gemeenten + JAC (384) - Werkwinkels (124) - UNIZO (34) - vormingswerk (9) + lejo (1) - Syndicale org. + WN + WG (83) - sectorfondsen (27) - praktijkcommissie (9) - raad van bestuur (11) - kabinet – dep. Onderwijs (19) - SERV (20) - VLOR (10) - taskforce CLB-VDAB (20) 	<ul style="list-style-type: none"> Mailing naar intermediairen (totaal 1503 organisaties)
Aantal publicaties in vaktijdschriften	- inlassing in infokranten centra	- inlassing in de opleidingskranten van de centra	- inlassing in opleidingskranten van SYNTRA	inlassing in opleidingskranten van SYNTRA

; nieuwsbrieven	<ul style="list-style-type: none"> - 3 verstuurd persberichten - klasse voor leerkrachten - CLB nieuwsbrief Limburg - 13 	<ul style="list-style-type: none"> - 2x ½ p. in Klasse voor leerkrachten - 2x 1/1 p. in Reflector (jongeren) - 1/1 p. in "13" personeelsblad Vlaamse overheid - 9 weken bannering op www.tmf - 3 persberichten verzonden en daarnaast verschenen artikels in lokale pers rond Stick Around, carrosserie, ... 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 advertentie in juninummer Klasse voor leerkrachten - 1 advertentie in juninummer "13" - Enkele publicaties in regionale kranten/tijdschriften van gemeentes - Persbericht vanuit Syntra Vlaanderen: 2 	- Persberichten vanuit SVL: 4
Kandidaat Iln / patroons??	<p>Kandidaat-Iln in kalenderjaar 2007: 1016 Iln zoekend gezet</p> <p>Kandidaat patroons in 2007:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontdubbeld 363 - niet ontdubbeld 393 	<p>Kandidaat-leerling of stagiaris in periode 1/7/07 – 30/6/08: 93 zoekend gezet</p> <p>Kandidaat opleidingsplaatsen in periode 1/7/07 – 30/6/08:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontdubbeld 628 - niet ontdubbeld 643 (*) <p>opmerking: vooral in juni worden contacten zoekend gezet</p>	<p>Kandidaat-leerling of stagiaris in periode 1/7/08 – 30/6/09: 346 zoekend gezet (ontdubbeld)</p> <p>Kandidaat opleidingsplaatsen in periode 1/7/08 – 30/6/09:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontdubbeld: 1993 - niet ontdubbeld: 2036 (*) 	
Bezoekers website.	2.396 unieke bezoekers per maand	<ul style="list-style-type: none"> - 2.978 unieke bezoekers per maand op www.leertijd.be - 12.223 bezoekers op de wedstrijd-pagina "Oli..." - 1.547 unieke bezoekers op de infopagina "Oli..." 	<ul style="list-style-type: none"> - gemiddeld 3024 unieke bezoekers per maand op www.leertijd.be 	<p>Vernieuwde site sinds mei 2010: Gemiddeld 4.060 unieke bezoekers per maand op www.leertijd.be.</p> <p>Deelnemers wedstrijd Deel 1: 1093 Deel 2: 485</p>
Kijkcijfers Luistercijfers	Nvt	<ul style="list-style-type: none"> - Programma "Oli duikt onder" ism TMF en sectoren (jongeren): 9 weken, 3 uitzendingen/week, telkens 30 min. - oproepsots TV: 5 "Kijk naar"-spots (30") per dag, gedurende 9 weken. - 2x per week redactionale vermelding in andere programma's - Oproepsots on line Kijk naar (15"): 100.000 streams 	<ul style="list-style-type: none"> - 30 radiospots van 30 sec (3x per dag – van 15/06/2009 t.e.m. 26/06/2009) - bioscoopspot van 20 sec in 3 weken 26/29/31/35 (details zalen opvraagbaar) 	

		<ul style="list-style-type: none"> - Programma online 20 391 bekeken (op 1/10/08) - Kijkcijfers audiometrie niet beschikbaar - Radiospot 30 sec. op Q-music (ouders 35-50 jaar) 30 spots, 2 weken. Bereik van 33,9% op de doelgroep 		
--	--	--	--	--

* niet-ontdubbeld = 1 plaats die meerdere malen zoekend gezet werd

OD 29 SYNTRA Vlaanderen bouwt aan een kwantitatieve verhoging van het aantal leerlingen die jaarlijks de leertijd voltooien

Doelstellingsparameter DP 29.1.

De doelstelling is dat SYNTRA Vlaanderen op jaarbasis in de leertijd een voltijds engagement van minstens 95 % bereikt.

	Zonder voltijds engagement
Nulmeting 01/07/2006 – 30/06/2007	7,52 %
2008	7,29 %
2009	2,1 %
2010	2,45 %

Ofschoon er een heel lichte stijging (nl. + 0,35 %) is van de parameter ‘zonder voltijds engagement’ in vergelijking met 2009, wordt de norm dus zeker gehaald.

Doelstellingsparameter DP 29.2.

De doelstelling is de jaarlijkse meting van effectiviteit van de leertijd.

Er werd een experimentele nulmeting voorzien in het voorjaar 2008 voor de leerlingen die hun opleiding in juni 2007 beëindigden en SYNTRA Vlaanderen legt jaarlijks een meting op inzake effectiviteit van de leertijd, en dit een jaar en vijf jaar na de opleiding.

N=975

cursusjaar 2007-2008	Overige	werkloos	werknemer	zelfstandige	Eindtotaal
	14,4%	9,8%	70,4%	5,4%	100,0%

Op basis van de recente meting is 90,2% niet werkloos en dit cijfer komt vrij goed overeen met het schoolverlatersonderzoek van VDAB (zie DP29.3).

Het statuut ‘overige’ zijn diegene die niet voorkomen bij RSZ, RVP, RSVZ, RVA of RIZIV. Ze hebben dus een ander sociaal statuut dan werkend in loondienst (privé sector of publieke sector vanaf gewestelijk niveau) zelfstandige, gepensioneerd, werkloos of invalide. Mogelijkheden zijn: overheidspersoneel tewerkgesteld bij gemeenten en OCMW’s,

arbeidsongeschikt omwille van een beroepsziekte, huisman of -vrouw, leefloontrekker, loopbaanonderbreking, ...

Doelstellingsparameter DP 29.3.

Doelstelling is hier om een jaarlijkse externe meting van de effectiviteit te laten uitvoeren. De cijfers zijn een weergave van het percentage jongeren dat een tewerkstelling heeft na 1 jaar. De norm die wordt gesteld is een score boven 90 %.

Onderzoek 2005 - 2006, publicatie 2007	89,1 % (is ook de nulmeting)
Onderzoek 2006 – 2007, publicatie 2008	92,2 %
Onderzoek 2007 – 2008, publicatie 2009	90 %
Onderzoek 2008 - 2009, publicatie 2010	84,3 %

De score zit onder 90 % waardoor eigenlijk de norm (meer dan 90 %) niet t is gehaald. Het is bovendien een daling in vergelijking met het voorgaande jaar. Bron voor deze cijfers is de 25ste Studie Schoolverlaters van de VDAB.

SYNTRA Vlaanderen merkt hierbij op dat die score van 15,7 % toch nog lager ligt dan die voor het geheel van het secundaire leerplichtonderwijs (19,7 %) en voor het DBSO (41,8 %). Het cijfer voor de leertijd ligt op dezelfde hoogte als dat voor het BSO 3de en 4de graad (15,7 %), en het ligt hoger dan in het TSO3 (14 %).

Monitoringsindicator MI.29.3.

Op schooljaar 1/7/2008 – 30/6/2009

- gekwalificeerd = geslaagd in A, B en praktijkproef of maw geslaagd in algemene vorming, beroepsgerichte vorming en praktijkproef: 753 leerlingen
- ongekwalificeerd = halen van einde leerovereenkomst (= niet verbroken en beëindigd) of deelname aan minstens één eindexamen (in betreffende schooljaar). Dit gaat om lln die kans hadden om kwalificatie te behalen, maar waarbij dit niet lukte. : 238
- voortijdig (= uitval)
  - i. Aantal lln (opletten niet enkel 3^{de}jaars) dat niet deelgenomen heeft aan één eindexamen én het einde van zijn leerovereenkomst niet bereikt heeft : 1050
  - ii. profiel van deze leerlingen (ook differentiatie naar 18-jarigen)

406 van deze 1050 leerlingen waren geboren in 1991 of vroeger

Schooljaar 2008/2009

gekwalificeerden laatstejaars

753 (zie SD7MI29_4)

ongekwalificeerden

type	Totaal
niet uitgedaan maar minstens aan één examen deelgenomen	25

uitgedaan en minstens aan één examen deelgenomen	205
uitgedaan maar aan geen examen deelgenomen	8
Eindtotaal	238

uitstroom

groep	Totaal	
geboren na 1991	644	jonger dan 18 jaar
geboren in 1991 of vroeger	406	18 jaar of ouder
Eindtotaal	1050	voortijdig = uitval

Schooljaar 2009/2010

gekwalificeerden laatstejaars **766** (zie SD7MI29_4)

ongekwalificeerden

Som van teller	
type	Totaal
niet uitgedaan maar minstens aan één examen deelgenomen	26
uitgedaan en minstens aan één examen deelgenomen	86
uitgedaan maar aan geen examen deelgenomen	4
Eindtotaal	116

uitstroom

Som van teller		
groep	Totaal	
geboren na 1992	592	jonger dan 18 jaar
geboren in 1992 of vroeger	402	18 jaar of ouder
Eindtotaal	994	voortijdig = uitval

Percentages berekenen op de totale groep ingeschreven en vgl met vorig schooljaar

Monitoringsparameter 29.4. Deelname aan examens

Meting 2010: schooljaar 2009-2010

Deelname aan eindexamen (3^ejaars)

766 jongeren (van de derdejaars) slaagden in zowel algemene vorming, beroepsgerichte vorming als praktijkproef.

De vraag kan echter gesteld worden of de meting van de parameter op deze manier nog zinvol is gezien het decreet leren en werken algemene vorming loskoppelt van de beroepsgerichte vorming (les + praktijk = BV-proef en praktijkproef) sinds schooljaar 2008 - 2009

Vanaf vorig schooljaar is er geen sprake meer van een C-proef. Praktijk duidt hier dan ook op de praktische proef BK.

Deelname aan eindexamens

Aantal van		SYNTRA_leerlingid			
Praktijk	BV	AV	Totaal		
geslaagd	geslaagd	geslaagd	715	766 geslaagd voor alle vakken	
		Vrijstelling	51		
		niet geslaagd	16		
		geen punten	9		
Totaal geslaagd			791		
niet geslaagd		geslaagd	7		
		Vrijstelling	1		
		niet geslaagd	1		
Totaal niet geslaagd			9		
Totaal geslaagd			800		
niet geslaagd	geslaagd	geslaagd	24		
		niet geslaagd	3		
	Totaal geslaagd			27	
	niet geslaagd	geslaagd	14		
	niet geslaagd	26			
Totaal niet geslaagd			40		
Totaal niet geslaagd			67		
geen punten	geslaagd	geslaagd	3		
	Totaal geslaagd			3	
	niet geslaagd	Vrijstelling	1		
		niet geslaagd	6		
	Totaal niet geslaagd			7	
	geen punten	geslaagd	1		
	Vrijstelling	5			
	geen punten	141			
Totaal geen punten			147		
Totaal geen punten			157		
Eindtotaal			1024		

Conclusie: SD 8 werd niet volledig behaald doordat het percentage van de effectiviteit onder de norm van 90 % zit. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de resultaten van de MI 29.3. over de uitval.

SD 9 SYNTRA Vlaanderen draagt opbouwend bij tot de afstemming van de leertijd binnen het geheel van het deeltijds leren, ressorterend onder het beleidsdomein onderwijs en vorming

OD 30 SYNTRA Vlaanderen ondersteunt de beleidsvoorbereiding aangaande de leertijd in samenspraak met het departement Werk en Sociale Economie en het departement Onderwijs en Vorming via het project gegevensregistratie, de afstemming inzake verificatie en inspectie, de afstemming inzake spijbelbeleid en de navorming voor begeleiders in systemen leren en werken

SYNTRA Vlaanderen werkte in 2010 pro-actief en opbouwend mee aan een afstemming tussen leertijd, deeltijdse vorming en deeltijds beroepsonderwijs, met inbegrip van de ontwikkeling van een algemeen beleid werkplekleren tot een volwaardig traject.

Naast overleg/afstemming met de beleidsdomeinen en diverse afdelingen binnen onderwijs en werk gebeurde er een interne opvolging van de deeldossiers leren en werken via voorbereidend werk en overleg binnen en tussen de afdelingen, met de SYNTRA, praktijkcommissie en raad van bestuur.

In 2009 verzwakte de samenwerking op bepaalde terreinen echter wel met het departement en kabinet onderwijs, vooral vanaf de ingang van de nieuwe legislatuur (juni 2009). Dit werd echter in de loop van 2010 opgepakt door

- regelmatig overleg met kabinet onderwijs en vorming
- 2-maandelijks overleg met departement onderwijs en vorming
- Deelname van SYNTRA Vlaanderen aan de projectgroep leren en werken op het departement onderwijs en vorming
- Deelname van SYNTRA Vlaanderen aan de projectgroep werkplekleren op het departement onderwijs en vorming
- Overleg met inspectie onderwijs

De voornaamste acties zijn:

- De afstemming van de regelgeving inzake de leertijd op het decreet inzake leren en werken;

Er was beperkt overleg inzake ODXX en ODXXI, die enkele wijzigingen aanbrachten aan het decreet leren en werken.

- SYNTRA Vlaanderen had ook een grote inbreng in het OESO-onderzoek inzake beroepsopleiding.
- Daarnaast deed de dienst beroepsopleiding vooral op een informele wijze beroep op SYNTRA Vlaanderen, dit in functie van de screening van de opleidingen in diverse sectoren.
- Constructief meewerken aan de werkgroepen en rapporten allerhande met het oog op een afstemming tussen de systemen van deeltijds onderwijs;

Voorbeelden van gerealiseerde werkgroepen en activiteiten in 2010:

- Overleg met inspectie naar aanleiding van indienen leerplannen en verdere opvolging
- insteek leveren screening opleidingen (cf hoger)
- overleg leren en werken binnen VLOR
- gegevensregistratie leren en werken
- doorgeven data leerplichtcontrole, gegevens voltijds engagement, gegevens overeenkomsten gelinkt aan sector/beroep
- Organisatie van een samenwerking met VDAB en CLB met het oog op de optimalisatie van toeleiding, instroom en trajectbegeleiding, rekening houdend met de visie van de minister en de Vlaamse Regering inzake leren en werken;
- afstemming met VDAB inzake inschrijvingen bij vdab van leerlingen leertijd en overleg inzake dossier gegevensregistratie leren en werken. Er werden concrete richtlijnen opgesteld ivm inschrijvingen.
- overleg met CLB-netten (2x/jaar)
- protocol trajectbegeleiding (startte 1/1/09)
- Actief meewerken aan de organisatie van overlegplatformen op centraal en regionaal niveau;
- startte officieel 1/1/09. In 2009 actieve deelname door leertrajectbegeleiders en SYNTRA in alle platformen; alsook in het ROP Vlaanderen
- overleg met DBO inzake gegevensverwerking vanuit de ROP's luik leertijd
- Realisatie van voortrajecten
- deelname aan initiatieven op het vlak van de navorming voor begeleiders leertijd, deeltijds onderwijs en deeltijdse vorming;
- deelname stuurgroep @ttractief (= project kabinet onderwijs ter bevordering van professionalisering van trajectbegeleiders via vorming).
- SYNTRA en trajectbegeleiders namen deel aan de opleidingen binnen dit project

OD 31 SYNTRA Vlaanderen voert in samenwerking met partners een actief beleid van toeleiding tot en begeleiding in de leertijd via samenwerking met CLB, met VDAB en in het regionaal overlegplatform

Monitoringsindicator MI.31.1.

Decreet leren en werken van 10/7/2008 bepaalt dat een afvaardiging van SYNTRA en een leertrajectbegeleider in het platform zetelt.

Aan het departement onderwijs, dienst beroepsopleiding (DBO) werden in het najaar 2008 de mandaten doorgegeven. Lijst is beschikbaar bij SYNTRA Vlaanderen en het departement onderwijs. Een actualisatie van de lijst werd in 2010 aan DBO doorgegeven.

De platformen gingen van start op 1/1/2009. Overal waren de gemandateerde van het netwerk aanwezig.

Net als vorig jaar bezorgde SYNTRA Vlaanderen in 2010 per regio en op het niveau van Vlaanderen een uitgebreid rapport aan de dienst beroepsopleiding van het departement onderwijs (DBO) en de aparte platformen. Het ging hier vooral om cijfergegevens op een 10-tal vragen die DBO gesteld had. Immers, decretaal is voorzien dat er een eindrapport van de werking van ROP dient opgesteld te worden per kalenderjaar door onderwijs. De dienst beroepsopleiding maakt met de gegevens uit de 3 systemen en uit elk ROP een algemeen rapport ROP 2010 op over de werking, de resultaten, de vergaderingen, de afgevaardigden enz. Omdat in het rapport van 2009 een aantal rariteiten en misverstanden voorkwamen, overlegden SYNTRA Vlaanderen en DBO wel over de aanpak voor 2010 alsook over de interpretatie van de gegevens.

Tot op heden werd het rapport 2010 nog niet gefinaliseerd door DBO en kreeg SYNTRA Vlaanderen hierover geen feedback.

Conclusie: SD 9 werd behaald.

HOOFDSTUK 4 SYNTRA VLAANDEREN ALS WERKGEVER

Achtereenvolgens worden de horizontale doelstellingen rond interne controle en organisatiebeheersing en de documentatie ervan en het HRM- en diversiteitsbeleid van SYNTRA Vlaanderen belicht. Daarnaast wordt aandacht besteed aan acties, zoals het klachtenbeleid en maatschappelijk verantwoord ondernemen, die kaderen binnen de generieke principes en waarden die nagestreefd worden.

4.1 Interne controle en organisatiebeheersing

De werkpunten en groeikansen die in 2009 uit de ESF-kwaliteitsaudit van SYNTRA Vlaanderen naar voor kwamen werden geïntegreerd in het bestaande IAVA-actieplan. De 5 initiële topprioriteiten in het actieplan werden in juli 2009 uitgebreid tot 10. Het geïntegreerde actieplan werd op regelmatige basis opgevolgd binnen de directieraad en de werkgroep Audit van de Raad van Bestuur. Deze aanpak leidde enerzijds tot een optimalisering van het intern organisatiebeheersingssysteem en bereidde anderzijds voor op de validatie-audit van IAVA die in het najaar van 2010 plaatsvond.

Gegeven de horizontale operationele doelstelling 39 in de beheersovereenkomst streeft SYNTRA Vlaanderen naar een optimalisering van de interne controle en organisatiebeheersing en een gedocumenteerd systeem hiervan. Sinds 2008 werden op vlak van organisatiebeheersing verschillende initiatieven genomen. Er werd een specifiek stappenplan 'interne controle- & organisatiebeheersingssysteem' opgesteld (doelstellingsparameter 39.1) en SYNTRA Vlaanderen greep diverse audits aan om de interne controle verder uit te bouwen (RvB 25-09-2008, RVB/NOTA/2008/86 bijlage A). Het was de bedoeling om met dit stappenplan doelstellingsparameter 39.2 (een organisatiebeheersingssysteem dat voor elke van de voor de organisatie relevante thema's de toets van maturiteitsniveau 3 doorstaat) tegen 2010 te realiseren. In 2010 werden de inspanningen dan ook verder gezet en werd het organisatiebeheersingssysteem van SYNTRA Vlaanderen volledig op punt gesteld. Voor de tien IAVA-thema's werden werkwijzen, procedures, realisaties en werkpunten gedetailleerd beschreven en uitvoerig gedocumenteerd. In december 2010 zag een teamsite 'Interne organisatiebeheersing (IOB)' het licht, die een efficiënte en degelijke documentering van het intern organisatiebeheersingssysteem mogelijk maakt (RvB 17/12/2010, RVB/NOTA/2010/94). Door het nog niet beschikbaar zijn van de resultaten van de IAVA-audit in 2010, is het nog niet duidelijk of het maturiteitsniveau 3 behaald wordt. De ondernomen acties zijn alvast een positieve indicatie hiervoor.

Het behalen van het ESF-kwaliteitslabel leidde eveneens tot het centraal stellen van het ESF-kwaliteitsgroeimodel en de bijhorende audits binnen de integrale kwaliteitszorg van de SYNTRA. Conform de IAVA-aanbeveling behaalden, na SYNTRA Vlaanderen en SYNTRA West in 2009, ook SYNTRA Limburg, SYNTRA Midden-Vlaanderen, SYNTRA Brussel en SYNTRA Antwerpen-Vlaams Brabant eveneens het ESF-kwaliteitslabel. Voor de werkpunten en groeikansen die na elke audit geformuleerd werden, werden verbeteracties ontwikkeld. Deze geïntegreerde aanpak van kwaliteitszorg leidde tot kwaliteitsoptimalisering van zowel de SYNTRA als het netwerk en kwam de samenwerking tussen de SYNTRA ten goede (RvB 23/04/2010, RVB/NOTA/2010/41).

Wat betreft de interne controle binnen SYNTRA Vlaanderen werd de rol van de werkgroep Audit van de raad van bestuur op het vlak van interne organisatiebeheersing, controle en kwaliteitszorg versterkt. Hiervoor werd een aangepast huishoudelijk reglement van de werkgroep Audit uitgewerkt dat werd goedgekeurd door de raad van bestuur.

4.2 HRM-beleid

In de beheersovereenkomst werden ook enkele parameters opgenomen die betrekking hebben op het HRM-beleid van SYNTRA Vlaanderen. Deze parameters worden tweejaarlijks opgemeten door IAVA, waardoor onderstaande tabel betrekking heeft op de situatie van 2008. De scores van de audit 2010 worden door IAVA bekend gemaakt in de loop van 2011.

Tabel 24 Maturiteitsinschatting voor 6 aspecten van het HRM-Beleid (doelstellingsparameters 35,1, 35.2 en 38.1)

	Nulmeting 2007	Meting 2008	Doelstelling 2009
HRM & VTO-beleid	3	3	4
Organisatiestructuur en –cultuur	2	3/2	3
HRM-balanced scorecard	3	3	4
Dynamisch personeelsbehoefteinstrument	2	3	4
Competentiemanagement- en loopbaanplanningssysteem	2	3	4
Personeelsplan AS IS + TO BE	3	3	4

Bron: SYNTRA Vlaanderen

In 2008 werd voor verschillende items het maturiteitsniveau verhoogd. De acties die hiervoor aan de basis lagen werden uitvoerig beschreven in het bovenvermelde voortgangsrapport van IAVA. In het kader van de validatieaudit van SYNTRA Vlaanderen door IAVA werd midden 2010 een evaluatierooster opgemaakt voor het thema H.R.M. met een uitgebreide beschrijving van de sterke punten en aandachtspunten en met linken naar de nodige documenten. In de loop van 2010 werd ook verder gewerkt aan de actualisatie van het strategisch plan voor HRM. Dit nieuwe strategisch HRM plan dient afgestemd te worden op de doelstellingen uit de nieuwe beheersovereenkomst van SYNTRA Vlaanderen. Gezien de Vlaamse regering de nieuwe beheersovereenkomst pas eind 2010 goedkeurde, wordt het nieuwe strategische HRM plan begin 2011 afgewerkt.

In 2010 werd in samenwerking met de HUB een onderzoek uitgevoerd naar het VTO-beleid binnen SYNTRA Vlaanderen. Met de aanbevelingen uit dit adviesrapport wordt rekening gehouden bij de opmaak van een strategisch VTO-plan voor 2011 (doelstellingsparameter 35.1).

4.3 Diversiteitsbeleid

Naast organisatiebeheersing, interne controle en HRM ging er binnen de beheersovereenkomst (en zijn parameters) ook aandacht naar het diversiteitsbeleid van SYNTRA Vlaanderen. De globale streefcijfers zoals vastgelegd binnen het beleidsdomein Werk en Sociale Economie werden hierbij vooropgesteld.

Tabel 25 Diversiteit binnen de aanwervingen van SYNTRA Vlaanderen (doelstellingsparameter 36.1)

	Nulmeting 2007	Meting 2008	Meting 2009	Meting 2010	Doelstelling 2010
Personen van allochtone afkomst	0	0% (N=0)	0% (N=0)	0% (N=0)	10% nieuwe aanwervingen
Personen met een arbeidshandicap	0	14% (N=2)	12,5% (N=1)	20% (N=1)	4% nieuwe aanwervingen
Personen van hetzelfde geslacht	Mannen: 5 Vrouwen: 11	Mannen: 7 Vrouwen: 7 50%-50%	Mannen: 3 Vrouwen: 5 37,5%-62,5%	Mannen: 2 Vrouwen: 3 40%-60%	Instroom en bevorderinge n max. 2/3 van hetzelfde geslacht

Bron: SYNTRA Vlaanderen

Bovenstaande tabel illustreert dat de doelstellingen met betrekking tot het aanwerven van personen met een arbeidshandicap en de genderdoelstelling werden bereikt. De stagnering van nieuwe aanwervingen omwille van de economische context en bovendien de beperking die in de nieuwe beheersovereenkomst werd opgenomen dat het reëlaantal medewerkers, uitgedrukt in VTE, maximaal gelijk gehouden en bij voorkeur verlaagd wordt ten opzichte van het reëel aantal VTE in de entiteit op het moment van het ingaan van het Vlaams Regeerakkoord 2009-2014, doen de zinvolheid van deze doelstellingen op dit moment in vraag stellen. Uiteraard vormt een evenwichtig diversiteitbeleid een belangrijk aandachtspunt op het moment SYNTRA Vlaanderen opnieuw aanwerft. Hiervoor doet men beroep op actieve bemiddeling door VDAB, het raadplegen van de deeldatabanken en worden de vacatures doorgegeven aan organisaties die bemiddelen voor allochtonen en personen met een arbeidshandicap (doelstellingsparameter 36.2).

Op vlak van diversiteit binnen het opleidingsaanbod werden in 2010 de inspanningen verder gezet zowel in het kader van het doel- en kansengroepenbeleid als met het actieplan rond kansengroepen dat werd opgemaakt naar aanleiding van het addendum bij de beheersovereenkomst.

4.4 Klantgerichtheid en MVO

In de beheersovereenkomst werden ook de generieke principes en waarden van het agentschap neergeschreven. In 2010 werd verder gewerkt op acties van de voorgaande jaren. Klantgericht werken en maatschappelijk verantwoord ondernemen komen hier aan bod.

In het kader van het klantgericht werken is het klachtenbeleid van SYNTRA Vlaanderen en het SYNTRA netwerk erg relevant. Om de bespreking van klachten op de Raad van Bestuur goed voor te bereiden werd een advieswerkgroep binnen de Raad van Bestuur opgericht (RvB 24-01-2008, RVB/NOTA/2008/04). In 2009 werd de klachtenprocedure aangepast. De klachtencoördinator van SYNTRA Vlaanderen werd o.m. in zijn functie bevestigd en er werd een plaatsvervangend klachtencoördinator aangeduid. De klachtencoördinator van SYNTRA Vlaanderen ontving in 2010 15 klachten. Dit is een halvering t.o.v. 2009. Verschillende van deze klachten werden behandeld op de Raad van Bestuur van SYNTRA Vlaanderen. In 2010

hadden de klachten vooral betrekking op kwaliteit (kwaliteit van de lesgever, inhoud van een opleiding die niet voldoet). Ook het verstrekken van informatie door de opleidingsverstrekkers is niet steeds accuraat. De situatie wordt bij een klacht meestal hersteld. Doel is om in de toekomst klachten digitaal te kunnen verwerken (doelstellingsparameter 40.1).

Wat MVO betreft was SYNTRA Vlaanderen ook in 2010 actief. Zo werkte SYNTRA Vlaanderen mee aan de VIONA-studie 'Gevolgen van klimaatbeleid voor de Vlaamse arbeidsmarkt' via vertegenwoordiging in de stuurgroep en door deelname aan de experteninterviews vanuit de sectorcommissie Bouw. Daarnaast nam SYNTRA Vlaanderen in 2010 deel aan de 'Vlaamse Dag(en) van de Duurzame Ontwikkeling' die Vlaamse overheid organiseerde. De globale doelstelling van deze dagen van de Duurzame Ontwikkeling is om de personeelsleden van de Vlaamse overheid te informeren en te sensibiliseren over duurzame ontwikkeling en over hoe ze dit kunnen integreren in hun werken/leven. Volgende acties werden onder meer uitgevoerd:

- aanmaken teamsite MVO op het eigen intranet, waar iedereen ideeën kan deponeren, maar ook kan geïnformeerd worden (inspiratie en ideeënlijst);
- plaatsen van een MVO-prikbord per afdeling/verdieping in de centrale zetel met sensibiliserende acties en enthousiasmerende, leuke boodschappen;
- leveren van enkele redactionele bijdragen aan de blog van de Duurzame Ontwikkeling gelanceerd door Vlaamse overheid.
- Organiseren van een duurzame lunch
- Intern vormingsaanbod van 3 workshops rond waarderende benadering, creativiteitsessie m.b.t. duurzame ontwikkeling binnen SYNTRA Vlaanderen en een studiedag SYNTRA –netwerk rond Competentieverricht - duurzaam opleiden.
- Organiseren van een tentoonstelling 'duurzame textielcreaties via duurzaam opleiden' in de vergaderzalen en de gangen van de 4de verdieping van de centrale zetel.

Ook binnen de SYNTRA vergroot het MVO-bewustzijn: SYNTRA Limburg werd in april het eerste Fairtrade-opleidingcentrum en SYNTRA-AB en Expert Ex-Change ondertekenden in augustus 2010 een samenwerkingsakkoord.

SYNTRA Vlaanderen hecht veel belang aan een maatschappelijk verantwoorde invulling van zijn werkgeversfunctie. Deze functie wordt bijna integraal gevat via de diversiteitsplannen, de strategische VTO-planning, medewerkerstevredenheidspeilingen, acties rond werkcultuur, integriteit en waarden. Dit engagement komt tevens opnieuw terug in de nieuwe beheersovereenkomst om in de volgende 5 jaar werk te maken van een geïntegreerd en duurzaam beleid geïnspireerd op de principes van MVO (Doelstellingsparameter 40.5).

Besluit

Kennis is een belangrijke succesfactor voor elke onderneming. Goed opgeleide zelfstandigen, KMO-werknemers en bedrijfsleiders die steeds bijleren zijn uitermate belangrijk. 'Meer en beter ondernemen' betekent dan ook 'meer en beter opleiden'. Omdat een positief ondernemersklimaat leidt tot 'meer ondernemen', is het de opdracht van SYNTRA Vlaanderen om continu de ondernemerszin aan te wakkeren en ondernemerscompetenties te bevorderen. Met het afsluiten van de beheersovereenkomst 2008-2010 tussen SYNTRA Vlaanderen en de Vlaamse Overheid werd deze opdracht van SYNTRA Vlaanderen met betrekking tot haar missie 'meer en beter ondernemerschap' vertaald in volgende 9 strategische doelstellingen:

1. *SYNTRA Vlaanderen groeit uit tot een reëel kenniscentrum ondernemersvorming, aanspreekpunt en draaischijf op het vlak van de vorming van zelfstandigen en KMO*
2. *SYNTRA Vlaanderen stuurt en ondersteunt het SYNTRA-netwerk*
3. *SYNTRA Vlaanderen stimuleert ondernemerschap via de ontwikkeling van ondernemerszin en ondernemerscompetenties*
4. *Via de ontwikkeling van een doel- en kansengroepenbeleid verbreedt en verdiept SYNTRA Vlaanderen de ondernemersvorming en wordt een behoeftedekkend aanbod ontwikkeld zowel via de reguliere werking van het SYNTRA-netwerk als via partnerorganisaties*
5. *SYNTRA Vlaanderen waarborgt de kwaliteit en de continuïteit van de ondernemersvorming*
6. *SYNTRA Vlaanderen draagt actief bij tot de erkenning van verworven competenties*
7. *SYNTRA Vlaanderen waarborgt de kwaliteit en continuïteit van de leertijd*
8. *SYNTRA Vlaanderen waarborgt meer leertijd*
9. *SYNTRA Vlaanderen draagt opbouwend bij tot de afstemming van de leertijd binnen het geheel van het deeltijds leren, ressorterend onder het beleidsdomein onderwijs en vorming.*

In de voorgaande hoofdstukken werd de beleidsmatige toetsing van de beheersovereenkomst uitvoerig besproken. In dit afsluitende deel geven we per luik de belangrijkste bevindingen weer. Gezien dit de derde en laatste evaluatie is van de beheersovereenkomst 2008-2010 worden de resultaten van de hele looptijd van de beheersovereenkomst in ogenschouw genomen.

SYNTRA Vlaanderen als organisatie

SYNTRA Vlaanderen boekte tijdens de looptijd van de eerste beheersovereenkomst grote vooruitgang op **organisatorisch vlak**. Zo werd het BVR van 14.12.2001 betreffende de erkenning en subsidiëring van de centra gewijzigd vanaf 2008 en het actieplan datakoppeling o.b.v. het rijksregisternummer van de cursisten succesvol uitgerold. De uitdaging voor de volgende jaren ligt in het optimaal benutten van deze informatie zowel naar eigen monitoringssystemen om doelstellingen te realiseren als naar de nieuwe beheersovereenkomst waarin SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA hun rol als draaischijf ondernemersvorming in functie van een arbeidsmarktgerichte versterking van

ondernemerscompetenties willen versterken. De behoefte aan nieuwe regelgeving aangaande de financiering, ingebed in een globale strategie van SYNTRA Vlaanderen, wordt ook in de nieuwe beheersovereenkomst opgenomen. Een wijzigingsdecreet wordt in 2011 voorbereid en waarvan de implementatie voorzien is vanaf 1/09/2012.

Uit de rapportering over de verschillende jaren blijkt dat de historisch gegroeide **verschillen tussen de SYNTRA** nog steeds bestaan (bv. in SYNTRA AB maakt de leertijd een derde van de opleidingsuren uit, terwijl in SYNTRA West 46% van de uren naar niet gecertificeerde opleidingen gaat). SYNTRA in grootsteden (Antwerpen, Brussel, Gent) staan bovendien voor andere uitdagingen dan de overige SYNTRA. De oprichting begin 2011 van een strategische reflectiegroep 'Grootstedelijk beleid' (als gevolggeving van de beheersovereenkomst 2011-2015) moet leiden tot een visie waarbinnen enerzijds voldoende oog is voor deze verschillen, en anderzijds de samenwerking en een evenwicht tussen de SYNTRA bevordert.

De samenwerking tussen SYNTRA Vlaanderen en sectoren en professionele en interprofessionele organisaties draagt eveneens bij aan de uitbouw van SYNTRA Vlaanderen als draaischijf ondernemersvorming en werd tijdens de periode 2008-2010 verder uitgebouwd.

De audit die in 2007 werd uitgevoerd door VIAS leverde verschillende aanbevelingen op die verband houden met de **Europese staatssteunregels**. De eerste stappen naar een gelijkvormige **analytische boekhouding** met een marktconform systeem van interne facturatie werden in 2009 gezet. Om de betrouwbaarheid van de resultaten van 2009 na te gaan wordt dezelfde oefening uitgevoerd voor de jaarrekening van 2010 van de SYNTRA. Dit is een belangrijke stap in het kader van de toekomstige regelgeving die SYNTRA Vlaanderen beoogt. In uitvoering van de beheersovereenkomst 2011-2015 werd in 2010 onder meer de werkgroep 'Diensten van Algemeen Belang' opgericht. Hierin worden insteken voorbereid voor het wijzigingsdecreet, onder meer m.b.t. de nomenclatuur. Tevens werd aan een draaiboek voor een DAB/DAEB-screening voor opleidingen gewerkt.

2010 vormde voor SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA een belangrijk jaar voor het afsluiten van een nieuwe **beheersovereenkomst 2011-2015**. De strategische oefening die in 2009 binnen SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA van start ging, vormde hiertoe het vertrekpunt. Mits de uitwerking van twee strategische projecten die in 2011 via een addendum zullen toegevoegd worden, slaagde SYNTRA Vlaanderen in deze opdracht. In lijn met de samenwerkingsovereenkomsten die SYNTRA Vlaanderen met de SYNTRA afsloot in het kader van de beheersovereenkomst 2008-2010, werd voor de nieuwe beheersovereenkomst geopteerd voor een Verklaring van engagement. Hierin verbinden de SYNTRA zich ertoe, om SYNTRA Vlaanderen bij te staan in de uitvoering van de doelstellingen van de beheersovereenkomst.

Opleiden tot meer en beter ondernemerschap

Met een **totaal aantal bereikte cursisten** van 90.000 in 2009-2010 slaagden de SYNTRA er in het hoogste peil sinds 2005-2006 te realiseren. Dit werd bewerkstelligd door een hoger bereik in de gecertificeerde bijscholingen en de niet gecertificeerde opleidingen. Positief was de vaststelling dat, hoewel de leertijd opnieuw minder cursisten telde in 2009-2010 dan in het voorgaande jaar, deze daling de kleinste is van de afgelopen 5 cursusjaren. Vooruitlopend op de gegevens van volgend jaar kunnen we al meegeven dat er op 1/10/2010 reeds een stijging van 1% in de leertijd werd genoteerd t.o.v. 1/10/2009. Dit geeft aan dat de geleverde inspanningen van de afgelopen jaren om het tij te keren stilaan vruchten beginnen af te werpen.

De doelstelling voor de **deelname aan het examen** binnen de leertijd werd ruimschoots gerealiseerd. De reeds hoge deelname in 2008-2009 werd er verder verhoogd tot 93% in 2009-2010. Voor de andere opleidingssoorten (uitgezonderd voor beroepskennis) blijven de percentages nog steeds lager liggen dan die van de nulmeting 2005-2006. De grote daling van de deelname aan het examen binnen de gecertificeerde bijscholing na de nulmeting in 2005-2006 werd evenwel in 2008-2009 gekeerd en steeg in 2009-2010 verder tot 93%. De uitval van cursisten tijdens de opleiding blijft met andere woorden een aandachtspunt.

Verschillende acties werden in de periode 2008-2010 ondernomen en verder gezet in het uitwerken van **EVC-EVK-trajecten**. Zo werd de ENTRE-spiegel als instrument voor het meten van ondernemersvaardigheden blijvend aangewend en ingebouwd in de opleidingen en de reguliere werking.

Via het addendum bij de beheersovereenkomst werden in juli 2008 duidelijke doelstellingen geformuleerd voor het bereiken van **zelfstandigen, werknemers uit KMO's en werknemers uit micro-ondernemingen**. Tijdens de gehele looptijd van de beheersovereenkomst bleef het aandeel bereikte zelfstandigen stabiel (3,9% t.o.v. het aantal zelfstandigen in het Vlaamse Gewest). Vooral de gecertificeerde bijscholing heeft het meeste succes in het bereiken van zelfstandigen (43%). Dit geldt ook voor het aandeel medewerkers uit KMO's onder de cursisten (55%).

Vanaf het cursusjaar 2008-2009 verzorgt SYNTRA Vlaanderen een jaarlijkse **tevredenheidsmeting** i.p.v. een driejaarlijkse externe meting. Opvallend t.o.v. de nulmeting in 2008-2009, was dat de nieuwe ondernemersopleidingen en de nieuwe gecertificeerde bijscholingen veel moesten inboetten op het vlak van tevredenheid. Het loont de moeite te onderzoeken waar deze sterke daling door veroorzaakt wordt. De tevredenheid van de cursisten in de overige opleidingsstelsels bleef in 2009-2010 gelijkaardig als in 2008-2009.

Een belangrijk aspect van het opleidingsaanbod van de SYNTRA is de effectiviteit die dit creëert. In 2008 werd daarom gestart met een **effectiviteitsmeting** op basis van een koppeling met administratieve databestanden. Dit levert interessante en zinvolle inzichten op aangaande de effectiviteit van de opleidingsstelsels, eveneens uiteen getrokken volgens verschillende cursistenkenmerken. Voor deze evaluatie zijn de gegevens op drie meetmomenten beschikbaar voor de cursusjaren 2005-2006, 2006-2007 en 2007-2008. Voor

het cursusjaar 2008-2009 zijn de eerste twee meetmomenten uitgevoerd. Deze aanpak levert uiterst nuttige informatie op en kan de basis vormen voor bijsturing. De effectiviteit van de opleidingen werd dan ook meegenomen in de nieuwe beheersovereenkomst.

De effectiviteitsmeting brengt aan het licht dat het aandeel zelfstandigen binnen elke opleidingssoort en op elk meetmoment toeneemt, waarbij de ondernemersopleiding (die specifiek gericht is op het starten als zelfstandig ondernemer) steevast de grootste groei realiseert. De meeste cursisten die bij aanvang van hun opleiding zelfstandige waren, blijven dit ook na afloop van hun opleiding. Alle opleidingsstelsels leiden, anderhalf jaar na de opleiding, tot gelijkaardige resultaten. SYNTRA Vlaanderen slaagt dus in de opzet om meer en beter ondernemerschap te stimuleren bij personen die reeds als zelfstandige aan de slag zijn. Daarnaast is het positief vast te stellen dat het percentage van de bij aanvang niet zelfstandige cursisten dat 18 tot 24 maanden na de ondernemersopleiding als zelfstandige actief is licht steeg in 2007-2008t.o.v. de twee voorgaande cursusjaren.

De effectiviteitsmeting levert ook informatie op over de transitie van niet-werk naar werk. Deze analyse leert ons dat heel wat cursisten die bij de start van hun opleiding werkloos waren, dit statuut 6 tot 24 maanden later hebben verlaten en aan de slag zijn als werknemer of zelfstandige. De uitstroom uit de werkloosheid is in elk jaar het sterkst onder de cursisten van de gecertificeerde bijscholing, gevolgd door de cursisten uit de ondernemersopleiding. Een opleiding bij een SYNTRA lijkt dus een succesvol middel om de werkloosheid te verlaten. De economische situatie beïnvloedt de uitstroom uit de werkloosheid uiteraard.

De effectiviteitsanalyse op enkele **profielkenmerken** van de cursisten toont aan dat bij de start van de opleiding het aandeel zelfstandigen onder de cursisten steeds het grootst is vanaf 41 jaar. Dit komt overeen met het gegeven dat op Vlaams niveau vooral 40- tot 64-jarigen zich steeds meer en meer geroepen voelen om een eigen zaak te beginnen. De 20-29-jarigen en de 30-39-jarigen zijn in elke opleidingssoort dan weer de leeftijdsgroep die zich het meeste als zelfstandige vestigen 18 tot 24 maanden na de opleiding.

Het verband tussen het initiële opleidingsniveau en de groei van het aandeel zelfstandigen is erg verschillend over de 3 stelsels heen. 18 tot 24 maanden na de opleiding stellen we vast dat de effectiviteit voor het cursusjaar 2007-2008 in globo stelselmatig lager ligt dan in 2006-2007 (met uitzondering van de hooggeschoolden in de gecertificeerde bijscholing). Het uitbreken van de crisis laat zich dus voelen. Een belangrijke vaststelling is evenwel dat de ondernemersopleiding het meeste effect blijft genereren onder laaggeschoolden, gevolgd door de middengeschoolden. Dit wijst er op dat de ondernemingsopleiding voor deze doelgroep een zeer effectieve stap is in de richting van ondernemerschap.

Algemeen stellen we vast dat het aandeel zelfstandigen bij mannen steeds hoger ligt dan bij vrouwen. Bovendien is de groei van het aandeel zelfstandigen na het volgen van een ondernemersopleiding ook groter bij mannen dan bij vrouwen. De vertegenwoordiging van de geslachten onder de zelfstandige cursisten in de opleidingen van de SYNTRA sluit dus aan bij de genderkloof die op Vlaams niveau bestaat om als zelfstandige aan de slag te zijn.

De officiële start van het **doel- en kansengroepenbeleid** binnen SYNTRA Vlaanderen en het SYNTRA-netwerk werd genomen op 20 juli 2006 met de goedkeuring van de Vlaamse

regering van de draaischijf ondernemersvorming (Meerbanenplan). Sindsdien werden een heel aantal acties binnen dit kader opgezet, waarvan een aantal ondertussen de projectfase ontgroeiden en opgenomen werden in de reguliere werking (bv. Ondernemersklasseweek; Competento; SEET; taal- en leercoaches; projecten voor anderstaligen, micro-ondernemingen, jongeren;...). Het totaal aantal bereikte cursisten binnen de draaischijf ondernemersvorming stijgt jaarlijks en overschrijdt in 2009-2010 ruimschoots de doelstellingen die aanvankelijk werden vooropgesteld. Nieuwe initiatieven in 2010 richtten zich onder meer op personen met een arbeidshandicap; gefailleerden; personen uit de socio-culturele wereld; de competentieontwikkeling bij praktijklesgevers; een intensief traject voor anderstaligen;...

Om het bereik van kansengroepen binnen het reguliere aanbod van de SYNTRA te vergroten sloten SYNTRA Vlaanderen en de SYNTRA een **actieplan kansengroepen** af in 2008. Een nulmeting in 2008 bracht aan het licht dat het aandeel kortgeschoolden, niet Belgen met een nationaliteit buiten de EU en 50-plussers lager lag dan hun respectievelijke aandeel binnen de Vlaamse beroepsbevolking. Naar aanleiding van deze informatie sloot de Vlaamse Regering met SYNTRA Vlaanderen een addendum af bij de beheerovereenkomst waarbinnen een jaarlijkse toename van deze kansengroepen onder de cursisten werd vooropgesteld. De meest uitgesproken resultaten wat betreft het bereiken van kansengroepen voor het cursusjaar 2009-2010 zijn terug te vinden bij de groep kortgeschoolden. De ondernemersopleiding en gecertificeerde bijscholing zetten hun stijging van de voorgaande jaren voort. Buiten een lichte stijging van het percentage 50-plussers in de niet gecertificeerde opleiding is het bereik van zowel 50-plussers als niet-Belgen in 2009-2010 gelijkaardig (lichte toename) gebleven t.o.v. 2008-2009. Het merendeel van de doelstellingen wat betreft het bereik van kansengroepen werden bereikt, maar er moet voldoende aandacht blijven uitgaan naar het bereiken van niet-Belgen en 50-plussers.

De resultaten van het actieplan zullen de komende jaren verder zichtbaar worden. SYNTRA Vlaanderen streeft er naar het beleid rond doel- en kansengroepen in steeds toenemende mate in te bedden in het reguliere opleidingsaanbod van het SYNTRA-netwerk. De aandacht voor kansengroepen in de beheerovereenkomst 2011-2015 komt hier alvast aan tegemoet.

Leertijd naar meer en beter ondernemerschap

Ofschoon er heel wat inspanningen zijn gebeurd om de leertijd te promoten, blijft het aantal **unieke cursisten** dat de leertijd volgt, verder dalen. Ook de tevredenheid van de cursisten daalt lichtjes in vergelijking met de vorige jaren. Positief is wel dat het aantal cursisten dat **deelneemt aan het examen** op het einde van een opleidingsjaar of opleidingsmodule stijgt. Het aantal cursisten dat na één jaar **tewerkgesteld** is, daalt en valt onder de gestelde norm van 90 %.

Het problematische **spijbelen** steekt, na een verbetering in 2009, weer de kop op. Het **aantal verbrekingen** daalt niet verder en ligt nu op een niveau dat hoger ligt dan dat van de nulmeting. De **hoge uitval** in combinatie met het niet gewalificeerd uitstromen, moet zeker verder de nodige aandacht krijgen. Uit het registratiesysteem blijkt dat de **ondersteuning van de leerjongeren op de werkvloer** sterk is toegenomen, maar de gestelde norm nog niet haalt.

Vanuit SYNTRA Vlaanderen zijn zeker alle nodige inspanningen gedaan om de leertijd af te stemmen op wat er in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van **leren en werken** en de erbij horende uitvoeringsbesluiten werd bepaald. Hierdoor zijn de leertijd en het DBSO op een aantal punten geharmoniseerd met behoud van de eigenheid van beide systemen. SYNTRA Vlaanderen werkt ook actief mee aan de regionale afstemming van de diverse systemen binnen leren en werken.

Als algemeen besluit mag gesteld worden dat de inspanningen die geleverd worden om de leertijd kwantitatief en kwalitatief verder uit te bouwen, moeten volgehouden worden opdat een aantal belangrijke pijnpunten zouden kunnen worden weggewerkt. Het moet hier gaan om 'een voorwerp van aanhoudende zorg', zodat de resultaten van 2009, die nu in 2010 soms wat verzwakken, verder kunnen doorgetrokken worden.

SYNTRA Vlaanderen als werkgever

Sinds 2008 werden op vlak van **organisatiebeheersing** verschillende initiatieven genomen. Er werd een specifiek stappenplan 'interne controle- & organisatiebeheersingssysteem' opgesteld en via diverse audits werd de interne controle verder uitgebouwd. In 2010 werden de inspanningen verder gezet en werd het organisatiebeheersingssysteem van SYNTRA Vlaanderen volledig op punt gesteld.

Het vermelden waard is dat zowel SYNTRA Vlaanderen als alle SYNTRA tijdens de looptijd van de beheersovereenkomst het **ESF-kwaliteitslabel** behaalden.

In de beheersovereenkomst werden ook de generieke principes en waarden van het agentschap neergeschreven. Klantgericht werken en maatschappelijk verantwoord ondernemen komen in dit licht aan bod. In het kader van het **klantgericht werken** is het klachtenbeleid van SYNTRA Vlaanderen en het SYNTRA netwerk erg relevant. Zo werd er een advieswerkgroep binnen de Raad van Bestuur opgericht om de bespreking van klachten voor te bereiden en werd de klachtencoördinator van SYNTRA Vlaanderen in zijn functie bevestigd. De situatie wordt bij een klacht meestal hersteld. Doel is om in de toekomst klachten digitaal te kunnen verwerken.

SYNTRA Vlaanderen hecht veel belang aan een **maatschappelijk verantwoorde invulling** van zijn werkgeversfunctie. Deze functie wordt bijna integraal gevat via de diversiteitsplannen, de strategische VTO-planning, medewerkerstevredenheidsspeilingen, acties rond werkcultuur, integriteit en waarden. Dit engagement komt tevens opnieuw terug in de nieuwe beheersovereenkomst om in de volgende 5 jaar werk te maken van een geïntegreerd en duurzaam beleid geïnspireerd op de principes van MVO.

Bijlage 1 Bronnen

- RvB SYNTRA Vlaanderen 24-01-2008, RVB/NOTA/2008/04, Rapportering klachtenbeeld SYNTRA Vlaanderen 2007 aan de Vlaamse ombudsdienst
- RvB SYNTRA Vlaanderen 25-09-2008, RVB/NOTA/2008/86 bijlage A, voortgangscontroleaudit van de sterkte- en zwakteanalyse van SYNTRA Vlaanderen
- RvB SYNTRA Vlaanderen 25-09-2008, RVB/NOTA/2008/87, Prefinanciering SYNTRA
- RvB SYNTRA Vlaanderen 09-10-2008, RVB/NOTA/2008/96, Europese staatssteunregels en SYNTRA (Vlaanderen)
- RvB SYNTRA Vlaanderen 27-11-2008, RVB/NOTA/2008/110 en bijlagen, Addendum beheersovereenkomst actieplan
- RvB SYNTRA Vlaanderen 18-12-2008, RVB/NOTA/2008/112, Berekening werkings- en investeringsenveloppe SYNTRA 2009
- RvB SYNTRA Vlaanderen 18-12-2008, RVB/NOTA/2008/114, Samenvattende nota rapportering doel- en kansengroepenbeleid werkjaar 2007 – 2008
- RvB SYNTRA Vlaanderen 18-12-2008, RVB/NOTA/2008/116, Projectfinanciering - ingediende projecten
- RvB SYNTRA Vlaanderen 26-03-2009, RVB/NOTA/2009/42, Activiteiten professionele en interprofessionele organisaties)
- RvB SYNTRA Vlaanderen 09-07-2009, RVB/NOTA/2009/63, Actieplan klantentevredenheid
- RvB 22-10-2009, Verslag van de Raad van Bestuur
- RvB SYNTRA Vlaanderen 19-11-2009, RVB/NOTA/2009/87, Harmonisatie jaarrekeningen en analytische rapportering SYNTRA
- RvB SYNTRA Vlaanderen 17-12-2009, RVB/NOTA/2009/91-B, Niet-gecertificeerde opleidingen. Professionalisering en samenwerking sectoren
- RvB SYNTRA Vlaanderen 17/12/2009 SYNTRA Vlaanderen, RVB/NOTA/2009/93-B, Berekening werkings- en investeringsenveloppe SYNTRA 2010.
- RvB SYNTRA Vlaanderen 28/01/2010, RVB/NOTA/2010/06, Inleidende nota rapportering doel- en kansengroepenbeleid: Werkjaar 2008 – 2009
- RvB SYNTRA Vlaanderen 28-01-2010, Bijlage bij RVB/NOTA/2010/06, Rapportering doel- en kansengroepen 2008-2009
- RvB SYNTRA Vlaanderen 23-04-2010, RVB/NOTA/2010/41, Visitatiecommissie 2010: opvolging van werkpunten en groeimogelijkheden naar aanleiding van de ESF-audit uitgevoerd bij de SYNTRA
- RvB SYNTRA Vlaanderen 28-05-2010, RVB/NOTA/2010/26-C, Strategische bezinning en beheersovereenkomst
- RvB SYNTRA Vlaanderen 28-11-2010, RVB/NOTA/2010/82-B, Stand van zaken implementatie beheersovereenkomst 2011-2015
- RvB SYNTRA Vlaanderen 17-12-2010, RVB/NOTA/2010/88, Berekening werkings- en investeringsenveloppe SYNTRA 2011
- RvB SYNTRA Vlaanderen 17-12-2010, RVB/NOTA/2010/92, Beheersovereenkomst 2011-2015: afsprakenkader SYNTRA 2011
- RvB SYNTRA Vlaanderen 17-12-2010, RVB/NOTA/2010/94, Validatie-audit SYNTRA Vlaanderen door IAVA. Zelfevaluatie & -score thema “Organisatiecultuur”

- RvB SYNTRA Vlaanderen 28-01-2011, Bijlage bij RVB/NOTA/2011/10, Bijlage bij rapportering doel- en kansengroepenbeleid
- RvB SYNTRA Vlaanderen 25-03-2011, RVB/NOTA/2011/33, Jaarrekening en analytische boekhouding SYNTRA 2009
- 19 FEBRUARI 2009. - Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de leertijd vermeld in het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen
- 21 MAART 2008. - Besluit van de Vlaamse Regering tot aanpassing van regelgeving die de financiering van de centra voor vorming van zelfstandigen en K.M.O.'s regelt
- 7 MEI 2004. – Decreet tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Ondernemervorming – SYNTRA Vlaanderen
- Beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen (2008-2010)
- Addendum 1 bij de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen (2008-2010)

Bijlage 2 Afkortingen

LT	Leertijd: een stelsel van leren en werken dan een component werkplekleren en een component leren omvat. De component werkplekleren wordt ingevuld door een praktijkopleiding in een onderneming of een voortraject. De component leren wordt ingevuld door een theoretisch vorming in een centrum (SYNTRA), die bestaat uit een algemene vorming en een beroepsgerichte vorming.
OO	Ondernemersopleiding: een basisvorming, die voorbereidt op het algemeen technisch, commercieel, financieel en administratief uitoefenen van een zelfstandig beroep en het beheer van een kleine en middelgrote onderneming. De ondernemersopleiding omvat een theoretische vorming (cursussen bedrijfsbeheer en beroepskennis) en een praktijkervaring of een praktijkstage of een aanvullende praktijkopleiding.
OO BB	Ondernemersopleiding – bedrijfsbeheer (deze indeling wordt vooral gebruikt voor de berekening van de werkingmiddelen voor de SYNTRA, overeenkomstig de gerealiseerde cursisturen)
OO BK + GB	Ondernemersopleiding – beroepskennis en Gecertificeerde bijscholing (deze indeling wordt vooral gebruikt voor de berekening van de werkingmiddelen voor de SYNTRA, overeenkomstig de gerealiseerde cursisturen)
GB	Gecertificeerde bijscholing: de opleidingsactiviteiten die zich richten tot degenen die de ondernemersopleiding volgen of met goed gevolg hebben beëindigd, alsook tot de ondernemingshoofden en de leidinggevende en naaste medewerkers in de onderneming. De vervolmaking biedt hun de mogelijkheid om hun beroepswaarde te verhogen en om zich aan de technische, economische en sociale evolutie aan te passen. De opleidingen volgen een door SYNTRA Vlaanderen goedgekeurd programma en er is een certificaat aan verbonden.
NGO	Niet-gecertificeerde opleidingen: de opleidingsactiviteiten die zich richten tot degenen die de ondernemersopleiding volgen of met goed gevolg hebben beëindigd, alsook tot de ondernemingshoofden en de leidinggevende en naaste medewerkers in de onderneming. De vervolmaking biedt hun de mogelijkheid om hun beroepswaarde te verhogen en om zich aan de technische, economische en sociale evolutie aan te passen. Aan deze opleidingen is geen door SYNTRA Vlaanderen goedgekeurd programma en geen certificaat verbonden.
KSZ	Kruispuntenbank Sociale Zekerheid
BIS SYNTRA	Beleidsinformatiesysteem SYNTRA
SYNTRA WEST	SYNTRA West-Vlaanderen
SYNTRA AB	SYNTRA Antwerpen en Vlaams-Brabant
SYNTRA MVL	SYNTRA Midden Vlaanderen
SVL	SYNTRA Vlaanderen
DP	Doelstellingsparameter
MI	Monitoringsindicator

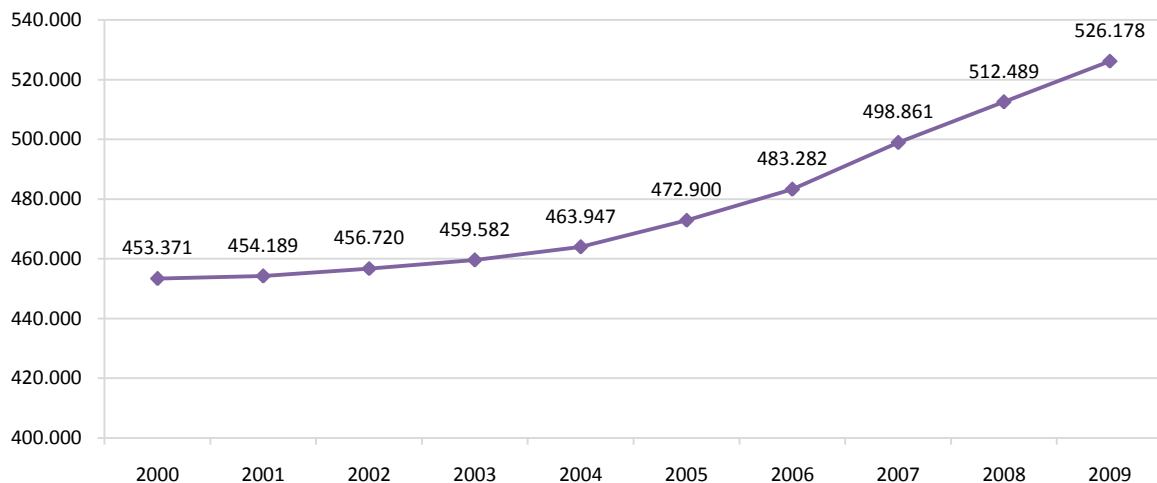
Bijlage 3 Omgevingsanalyse 'Ondernemerschap in Vlaanderen'

De statistieken die aan de basis liggen van deze omgevingsanalyse zijn voornamelijk afkomstig van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ). Daarnaast maken we ook gebruik van de dynamische werkloosheidscijfers van de VDAB en een aantal gegevens van Graydon. Ten slotte wordt voor de internationale vergelijking gebruik gemaakt van de EAK-data.

1. Evolutie van het aantal zelfstandigen

Figuur 1 geeft de evolutie weer van het aantal zelfstandigen⁹ in Vlaanderen. Eind 2009 telde Vlaanderen 526.178 zelfstandigen, oftewel 72.807 zelfstandigen meer dan op het einde van 2000 (+16,1%).

Figuur 1: Evolutie van het aantal zelfstandigen (Vlaams Gewest, 2000-2009)

Bron: RSVZ, situatie op 31 december

2. Groeiende en krimpende bedrijfstakken

In Vlaanderen zijn het grootste deel van de zelfstandigen actief in de bedrijfstak 'Handel'. In 2009 behoorde 37,4% van alle zelfstandigen tot deze bedrijfstak. In 2000 ging het nog om 42,4% van de zelfstandigen of een daling van 5,0% ten opzicht van 2000. In 2000 was de tweede grootste bedrijfstak deze van 'Nijverheid' (20,1%) en de derde grootste deze van 'Vrije beroepen' (17,9%). In 2009 is, qua grootteorde, deze rangschikking niet meer van toepassing gezien het aantal zelfstandigen in de 'Vrije beroepen' veel sterker is gestegen dan het aantal zelfstandigen in de 'Nijverheid'. Dit maakt dat in 2009 het aandeel zelfstandigen in

⁹ Een zelfstandige wordt gedefinieerd als een natuurlijke verzekeringsplichtige persoon op wie het sociaal statuut van de zelfstandigen van toepassing is omdat hij/zij een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent. De helpers zijn niet meegenomen in de analyse

de 'Nijverheid' stabiel is gebleven (20,1%), terwijl het aandeel in de 'Vrije beroepen' is toegenomen tot 23,5%.

Figuur 2: Verdeling van het aandeel zelfstandigen volgens bedrijfstak in 2000 en 2009 (Vlaams Gewest)

Bron: RSVZ, situatie op 31 december

Tabel 1 geeft de evolutie weer van het absolute aantal zelfstandigen per bedrijfstak. De zelfstandigen die een 'vrij beroep' uitoefenen zijn in aantallen het sterkst toegenomen. Zij tekenden over de periode 2000 tot 2009 een toename van 42.452 zelfstandigen, een stijging van ruim 52,4%. In dezelfde periode zijn er in de 'Nijverheid' 14.860 zelfstandigen bijgekomen (+16,3%). Verder was er eveneens een opmerkelijke stijging van +23,8% in de 'dienstensector' (+10.044 personen). In de 'Landbouw' en 'Visserij', daarentegen, nam het aantal zelfstandigen fors af in de periode 2000-2009: een daling van respectievelijk -8,2% en -30,4% (resp. -3.644 en -218 zelfstandigen)

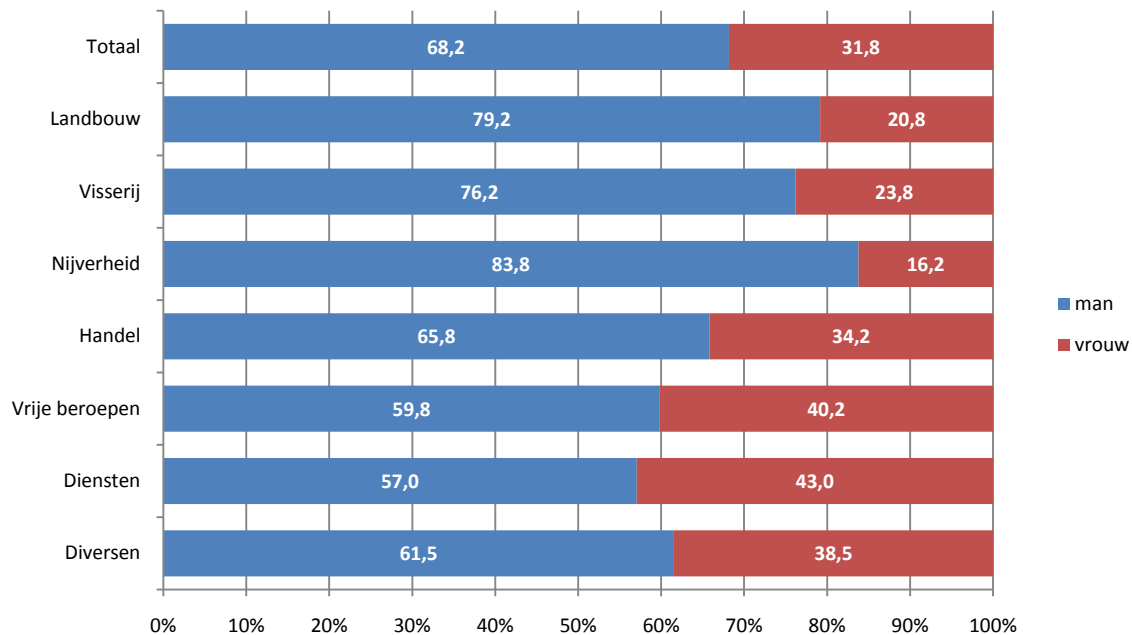
Tabel 1: Aantal zelfstandigen in 2009 en evolutie t.o.v. 2000 volgens bedrijfstak (Vlaams Gewest)

	2009	evolutie t.o.v. 2000	
Totaal	526.178	+72.807	+16,1%
Landbouw	40.970	-3.644	-8,2%
Visserij	500	-218	-30,4%
Nijverheid	105.931	+14.860	+16,3%
Handel	196.531	+4.491	+2,3%
Vrije beroepen	123.498	+42.452	+52,4%
Diensten	52.332	+10.044	+23,8%
Diversen	6.416	+4.822	+302,5%

Bron: RSVZ

Wanneer we de sekseratio's per bedrijfstak van de totale groep zelfstandigen bekijken, merken we een 'oververtegenwoordiging' van vrouwen in de bedrijfstakken 'Handel', 'Vrije beroepen' en 'Diensten'. Een ondervertegenwoordiging van vrouwen vinden we terug in de typisch mannelijke bedrijfstakken 'Landbouw', 'Visserij' en 'Nijverheid'.

Figuur 3: Verdeling van het aantal zelfstandigen volgens geslacht en bedrijfstak (Vlaams Gewest, 2009)

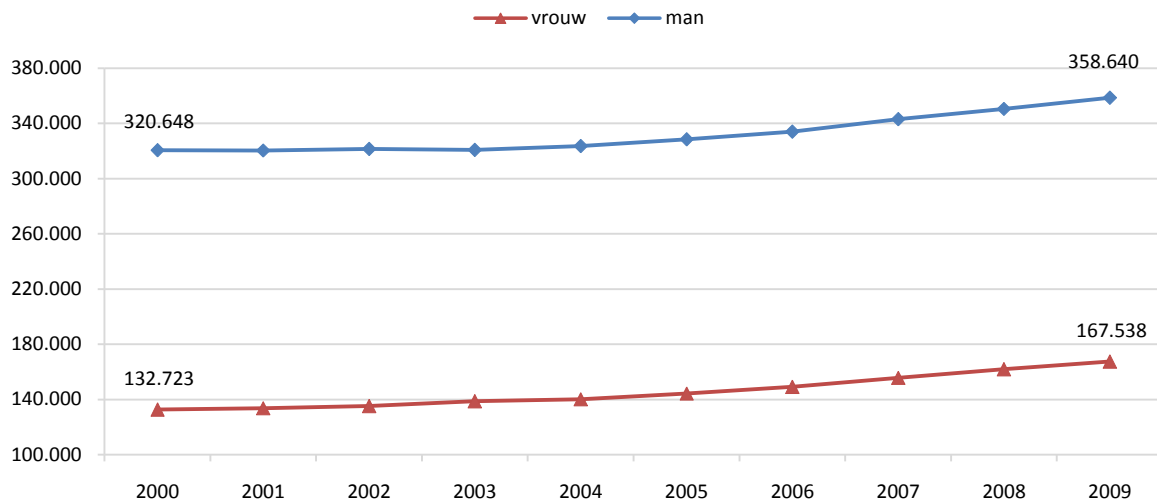
Bron: RSVZ, situatie op 31 december

3. Profielkenmerken van de zelfstandigen

2 2.1. Vrouwen

Figuur 4 toont duidelijk de bestaande kloof tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke zelfstandigen. In 2009 waren er 358.640 mannen en 167.538 vrouwen geregistreerd als zelfstandige. Het aantal vrouwen is over de periode 2000-2009 procentueel sterker toegenomen dan het aantal mannen (resp. +26,2% en +11,8%). Hierdoor is het aandeel van vrouwelijke zelfstandigen lichtjes toegenomen. In 2000 maakte de groep van vrouwen 29,3% uit van de totale groep zelfstandigen. In 2009 bedroeg dit aandeel 31,8%. De vrouwen zijn een inhaalbeweging aan het maken, maar zijn nog steeds ondervertegenwoordigd

Figuur 4: Evolutie van het aantal zelfstandigen volgens geslacht (Vlaams Gewest, 2000-2009)

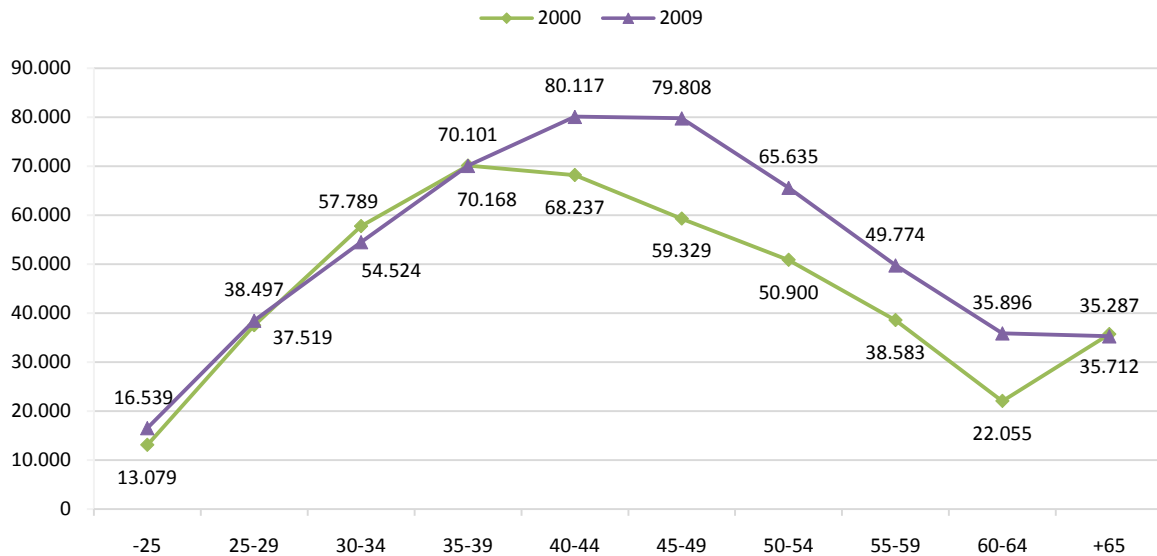
Bron: RSVZ, situatie op 31 december

Het aandeel vrouwen geregistreerd als zelfstandige is opmerkelijk lager in vergelijking met het aandeel vrouwen in loondienst. Binnen de totale groep van loontrekkende werknemers vertegenwoordigen vrouwen een aandeel van 46,4% terwijl binnen de groep van zelfstandigen dit aandeel daalt tot 31,8%.

2.2. Jong en oud

In figuur 5 vergelijken we het absolute aantal zelfstandigen in de verschillende leeftijdsklassen op twee meetmomenten: 31 december 2000 en 31 december 2009. Jongeren (< 30 jaar) blijken steeds meer en meer door het ondernemerschap aangesproken. Waar in 2000 er 50.598 zelfstandigen jonger dan 30 jaar waren, is hun aantal eind 2009 opgelopen tot 55.036 personen, oftewel een procentuele stijging van 8,8%. De globale toename van zelfstandigen heeft zich echter vooral gerealiseerd in de hogere leeftijdsklassen. Het zijn vooral de 40- tot 64- jarigen die zich steeds meer en meer geroepen voelden om een eigen zaak te beginnen. Over de periode 2000 tot 2009 steeg hun aantal van 239.104 tot 311.230, een stijging van ruim 30,2%. Het absolute aantal zelfstandigen ouder dan 64 jaar is vrij stabiel gebleven, met 35.712 zelfstandigen in 2000 en 35.287 in 2009. Jongeren (< 30 jaar) blijken steeds meer en meer door het ondernemerschap aangesproken. Waar in 2000 er 50.598 zelfstandigen jonger dan 30 jaar waren, is hun aantal eind 2009 opgelopen tot 55.036 personen, oftewel een procentuele stijging van 8,8%.

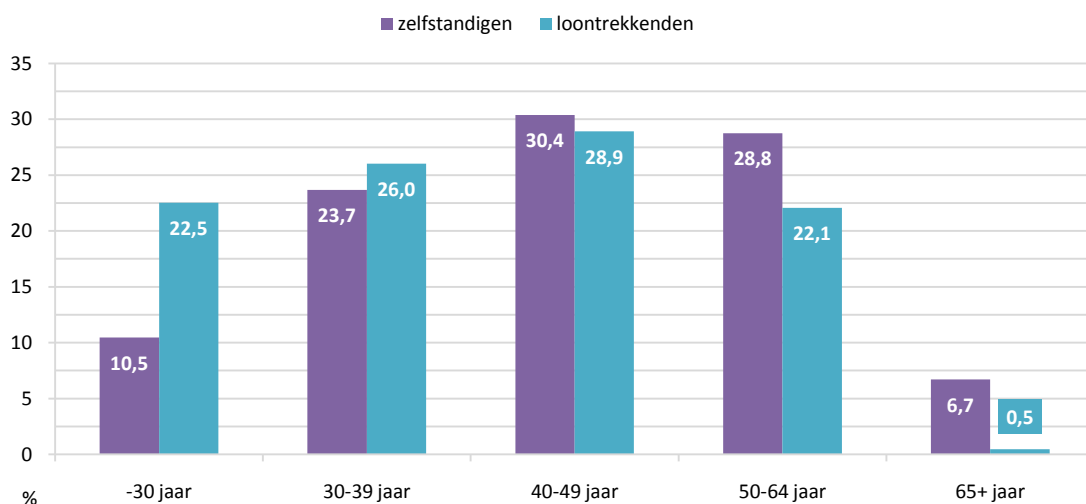
Figuur 5: Aantal zelfstandigen per leeftijdsgroep in 2000 en 2009 (Vlaams Gewest)

Bron: RSVZ, situatie op 31 december

In figuur 6 vergelijken we de leeftijdsverdeling van de zelfstandigen met die van de loontrekkenden. Hieruit blijkt dat de gemiddelde leeftijd van de loontrekkende werknemers lager is dan deze van de zelfstandigen. Slechts 10,5% van de zelfstandigen is jonger dan 30 jaar. Bij de loontrekkende werknemers bevat deze leeftijdsgroep meer dan één vijfde van het totaal aantal werknemers (22,5%). Ongeveer 28,8% van de zelfstandigen is tussen 50 en 64 jaar, tegenover 22,1% van de loontrekkenden. Zelfstandigen blijven doorgaans ook na de pensioenleeftijd werken: 6,7% van alle zelfstandigen is ouder dan 64 jaar, tegenover 0,5% van de loontrekkende werknemers.

Figuur 6: Leeftijdsverdeling van de zelfstandigen en de loontrekkenden (Vlaams Gewest, 2009)

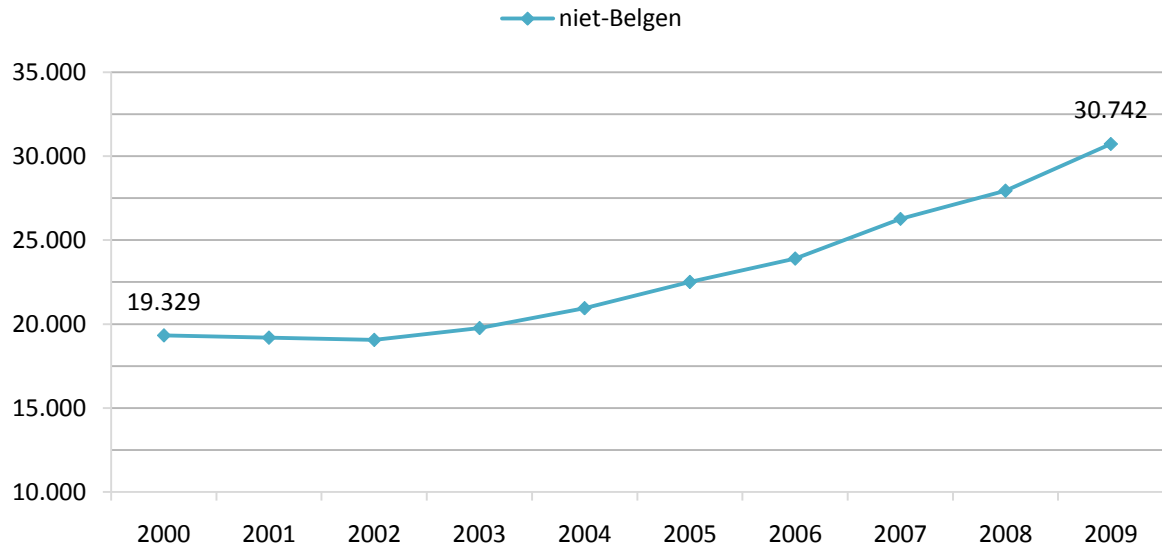

Bron: RSZ, situatie op 30/06/2009; RSVZ, situatie op 31/12/2009

2.3. Niet-Belgische zelfstandigen

In 2009 had ongeveer 5,8% van het totaal aantal zelfstandigen een vreemde nationaliteit. In totaal gaat het om 30.742 personen. Tussen 2000 en 2009 steeg hun aantal met bijna 60%, oftewel toename van 11.413 zelfstandigen met een vreemde nationaliteit.

Figuur 7: Evolutie van het aantal niet-Belgische zelfstandigen (Vlaams Gewest, 2000-2009)

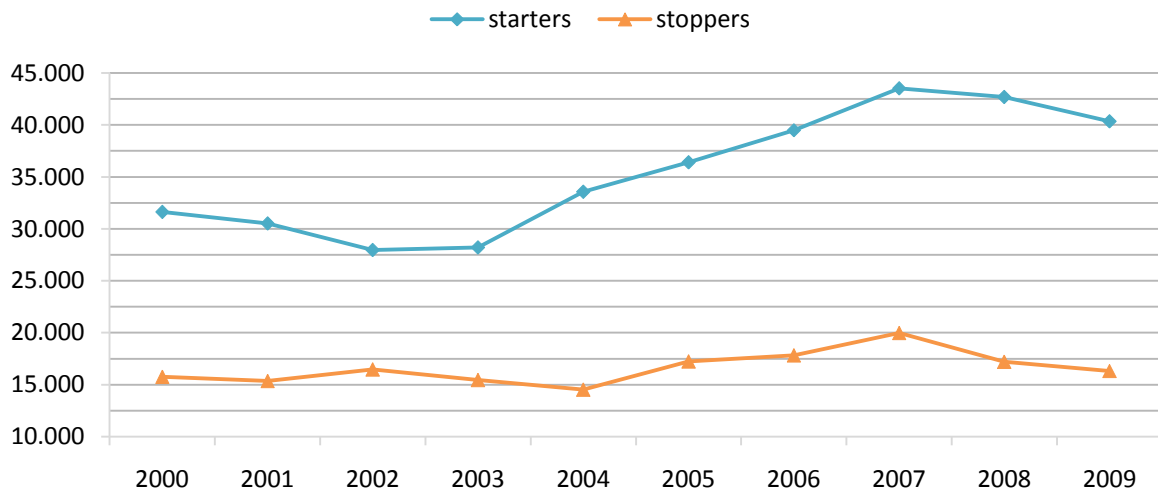
Bron: RSVZ, situatie op 31/12/2009

4. Starters en stoppers

Gedurende de periode 2000 tot 2009 steeg het aantal starters in Vlaanderen met 27,6%. In 2000 waagden nog 31.763 personen zich in het ondernemersdomein. In 2009 bedroeg dit aantal 40.346. Het aantal stoppers in Vlaanderen vertoont eveneens een stijgende tendens, weliswaar minder sterk dan die van de starters. Het totaal aantal stoppers steeg met 3,6% over de periode 2000-2009. Deze stijging kan het gevolg zijn van het toenemend aantal starters. Omdat de laatste jaren steeds meer mensen een eigen zaak opstartten, neemt het aantal falingen of stopzettingen van jonge zaken natuurlijk ook toe. Het jaartal 2007 kan omschreven worden als een topjaar wanneer het gaat om startende zelfstandigen. In 2007 telde Vlaanderen 43.515 starters. De daaropvolgende twee jaren is het aantal startende zelfstandigen lichtjes gedaald.

Figuur 8: Evolutie van het aantal starters en stoppers (Vlaams Gewest, 2009)

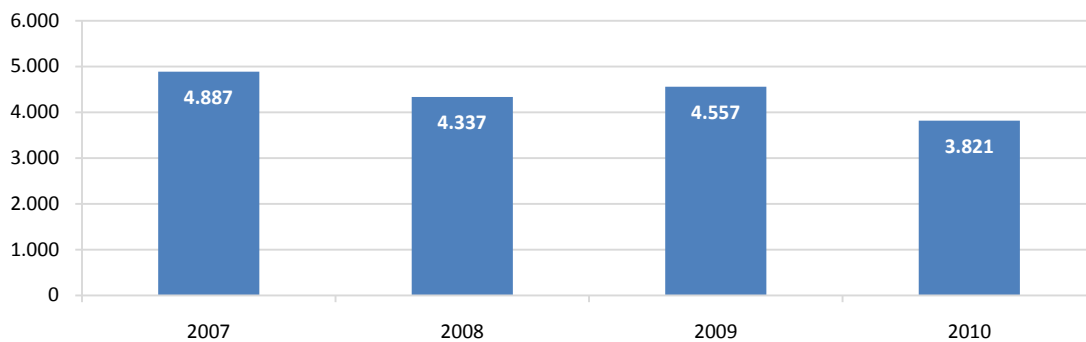

Bron: RSVZ, situatie op 31 december

5. Uitstroom uit de werkloosheid

In figuur 9 wordt van personen die zijn uitgestroomd uit de werkloosheid nagegaan hoeveel er in een zelfstandig statuut zijn ingestroomd. In 2010 ging het gemiddeld om 3.821 werkzoekenden die zelfstandig zijn geworden. Dit zijn er 16,5% minder dan in 2009.

Figuur 9: Uitstroom uit de werkloosheid, naar zelfstandig statuut (Vlaams Gewest, 2007-2010)

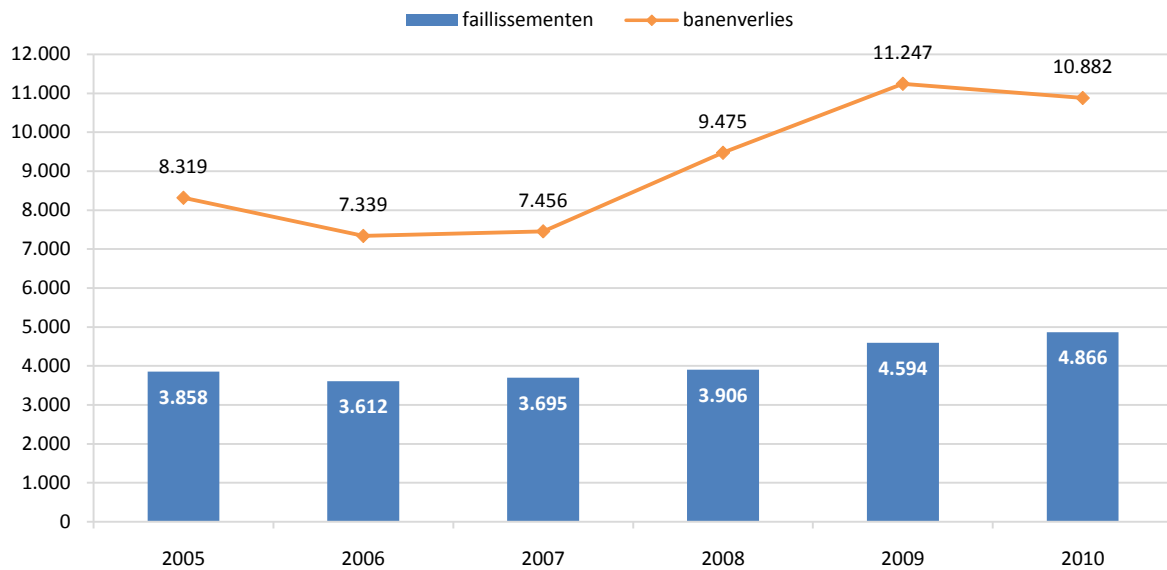

Bron: VDAB (Bewerking Departement WSE)

6. Faillissementen

In 2010 moesten in het Vlaams Gewest 4.866 ondernemingen de boeken sluiten (= faillissementen uitgesproken door Vlaamse rechtbanken), wat overeenstemt met een stijging 5,9% ten opzichte van 2009. Het absoluut record van 2009 wordt hiermee overschreden. Het aantal arbeidsplaatsen die in vraag gesteld worden als gevolg van een faillissement is daarentegen lichtjes afgenomen: van 11.274 in 2009 tot 10.882 in 2010. Het overgrote deel van het verlies aan arbeidsplaatsen als gevolg van een faillissement gaat veeleer verloren in kleine en de middelgrote ondernemingen.

Figuur 10: Evolutie van het aantal faillissementen en het banenverlies als gevolg van een faillissement (Vlaams Gewest, 2005-2009)

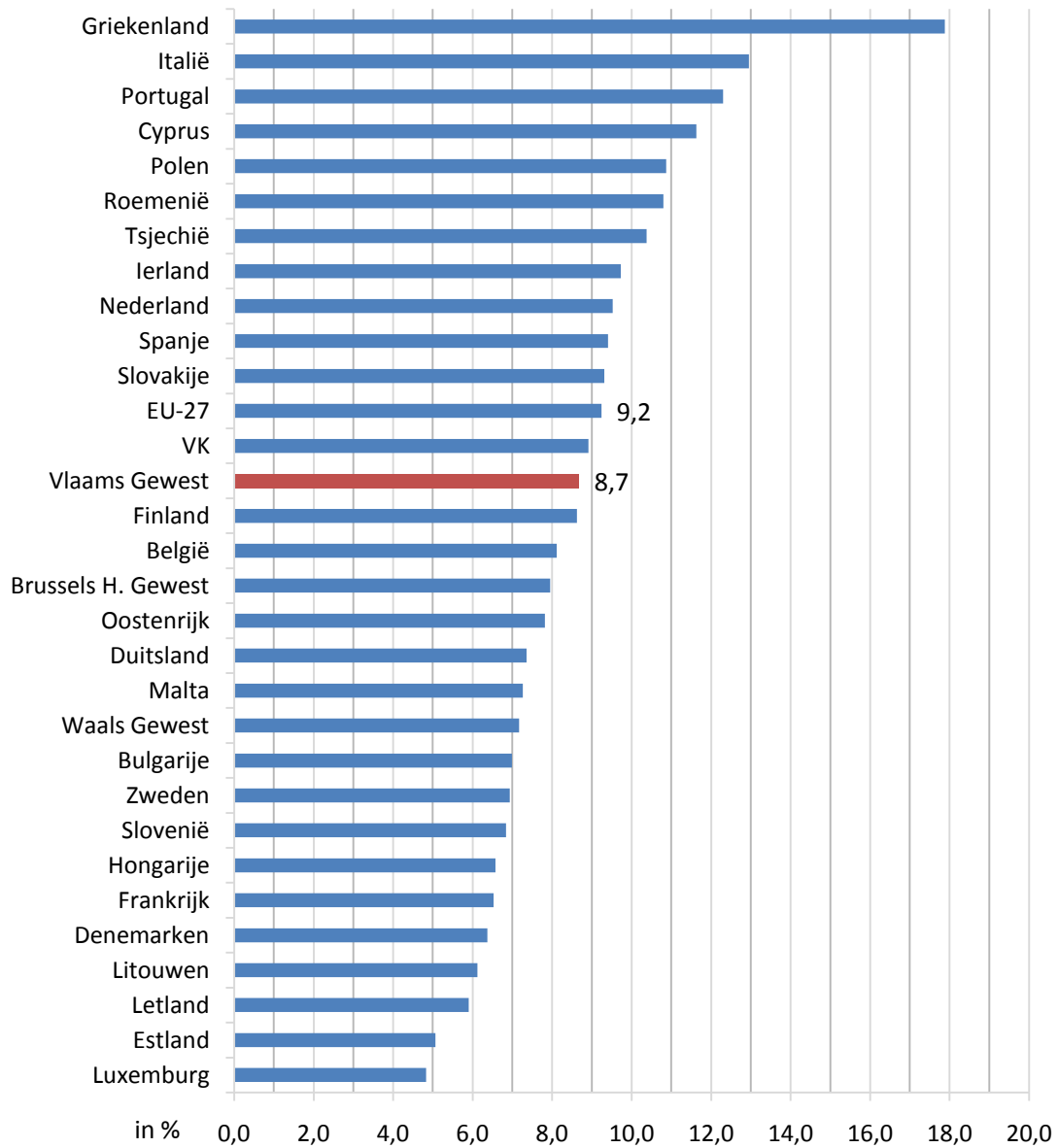

Bron: Graydon

7. Internationale vergelijking

In figuur 11 wordt een overzicht gegeven van het aandeel zelfstandigen in de het Vlaams Gewest en de landen van de Europese Unie, uitgedrukt als percentage van de totale bevolking. De cijfers hebben zowel betrekking op zelfstandigen met als zonder personeel. Helpers en meewerkende familieleden (zonder vergoeding) worden niet als zelfstandig beschouwd in deze indicator. De figuur laat zien dat het Vlaams Gewest in 2009 bovengemiddeld scoort ten opzichte van de andere EU-landen, en rond het Europese gemiddelde (9,2%). Griekenland kent een zeer hoog percentage ondernemers (17,9%). Luxemburg kent in 2009 de laagste ondernemersgraad (4,8%).

Figuur 11: Aandeel zelfstandigen in de totale bevolking (15-64j) in het Vlaams Gewest en de Europese Unie (2009)

Bron: EAK – FOD Economie ADSEI, LFS (Bewerking Steunpunt WSE/Departement WSE)

Bijlage 4 Doelstellingsparameters

Dit overzicht laat per onderdeel zien welke doelstellingsparameters aan bod komen.

Hoofdstuk 1 SYNTRA Vlaanderen als organisatie

1.1 Implementatie van de audit

1.1.1 BVR Erkenning en subsidiëring centra

1.1.2 Actieplan datakoppeling

- DP 9.1 De gegevens van erkende en gesubsidieerde opleidingen en /of cursisten worden tijdig, volledig en correct aangeleverd vanuit SYNTRA volgens de daartoe vastgelegde procedure
- DP 9.2 Ontwikkeling actieplan rond wijze en timing gegevensinformatie uit bestaande databanken

1.1.3 Evenwicht binnen het SYNTRA netwerk en samenwerking tussen de SYNTRA

- DP 7.1 Overzicht van de diverse erkende en gesubsidieerde opleidingsaarden (activiteiten) in Vlaanderen verdeeld over de SYNTRA op basis van het aantal gefinancierde cursistenuren
- DP 10.1 De samenwerkingsovereenkomsten tussen SYNTRA onderling en met SYNTRA Vlaanderen treden in voege vanaf 1 september 2008.

1.1.4 Europese staatssteunregels

1.2 Horizontale doelstellingen

- DP 35.1 De maturiteitsinschatting door IAVA van het HRM en VTO beleid
- DP 35.2 Door SYNTRA Vlaanderen te ontwikkelen en te optimaliseren tools inzake personeelsmanagement
- DP 36.1 Diversiteit aanwervingen SYNTRA Vlaanderen
- DP 38.1 SYNTRA Vlaanderen heeft goedgekeurde personeelsplannen en beschikt over een competentie management- en loopbaanplannings-systeem, uitgewerkt op basis van de functiefamilies en het competentiehandboek van de Vlaamse overheid
- DP 39.1 SYNTRA Vlaanderen beschikt einde 2008 over een eigen uitgewerkt stappenplan, gebaseerd op het door IAVA uitgewerkte voorbeeld-stappenplan en zorgt in een eerste fase (2007-2008) voor de realisatie van stap 1 t.e.m. 8 en in een tweede fase voor de realisatie van stappen 9 en 10
- DP 39.2 SYNTRA Vlaanderen heeft tegen einde 2010 een organisatiebeheersingsysteem dat voor elk van de voor de organisatie relevante thema's de toets van maturiteitsniveau 3 doorstaat.
- DP40.1, DP40.2, DP40.3, DP40.4 en DP40.5: beschrijving van de specifieke principes en waarden

Hoofdstuk 2 Opleiden tot meer en beter ondernemerschap

2.1 Het opleidingsaanbod

2.1.1 Bereik

2.1.2 Doorstroom

- DP 16.6 Deelname examen bedrijfsbeheer uit kansengroepen

- DP 20.3 Deelname aan het examen voor leertijd en gecertificeerde opleidingen t.o.v. het aantal relevante inschrijvingen

2.1.3 Vernieuwing van het opleidingsaanbod

2.1.4 Erkenning van verworven competenties

- DP 21.1 Het aantal personen dat hun ondernemerscompetenties laat meten via de ENTRA-spiegel neemt jaarlijks met 20% toe
- DP 21.2 Het aantal personen dat hun ondernemerscompetenties laat meten via de ENTRA-spiegel neemt jaarlijks met 20% toe. Zoals weergegeven in onderstaande tabel werd deze doelstelling zeer duidelijk behaald.

2.2 Bereik van zelfstandigen en medewerkers KMO

- DP 13.1 Aandeel zelfstandigen onder de cursisten van de SYNTRA-opleidingen
- DP 13.2 Aandeel medewerkers uit KMO's onder de cursisten van de SYNTRA-opleidingen
- DP 13.3 Bereik van zelfstandigen en medewerkers uit KMO's gerelateerd aan de grootte van het bedrijf
- DP 13.4 Globaal bereik door SYNTRA Vlaanderen van zelfstandigen en werknemers uit KMO's

2.3 Klantentevredenheid

- DP 5.1 Generiek tevredenheidonderzoek bij cursisten van nieuwe opleidingen
- DP 20.1 Meting klantentevredenheid

2.4 Effectiviteit

- DP 16.4 Generieke effectiviteitsmeting cursisten uit doel- en kansengroepen
- DP 20.2 Effectiviteitsmeting

2.5 Doel- en kansengroepenbeleid

2.5.1 Draaischijf ondernemersvorming (Meerbanenplan)

- DP 15.1 Aantal deelnemende scholen aan de ondernemersklasseweek stijgt jaarlijks met 10%
- DP 16.5 Doorstroom kansengroepen vanuit voortrajecten
- DP 18.1 Sluitende ondernemerstrajecten voor werkzoekenden i.s.m. VDAB

2.5.2 Actieplan kansengroepen

- DP 16.1 SYNTRA Vlaanderen legt de doelgroepen in het kader van ondernemerschap vast en bepaalt de streefcijfers
- DP 16.2 Deelname van doel- en kansengroepen in de door SYNTRA Vlaanderen gesubsidieerde opleidingen
- DP 16.2 a) Kortgeschoolden
- DP 16.2 b) Niet-Belgen met een nationaliteit buiten EU-15
- DP 16.2 c) 50-plussers

Hoofdstuk 3 Leertijd naar meer en beter ondernemerschap

3.1 SYNTRA Vlaanderen waarborgt de kwaliteit en continuïteit van de leertijd

- DP 23.1 Ondersteuning van de OHO via de opleiding Train the Trainer (“Estafette”)
- DP 23.2 Ontwikkelen van tools om de praktijkopleiding efficiënter te laten verlopen en op te volgen
- DP 24.1 Generieke klanttevredenheid inzake leertijd
- DP 24.2 Klanttevredenheid van de leerjongeren
- DP 24.3 Het aandeel lesgevers met een bekwaamheidsbewijs
- DP 24.4 Het aandeel lesgevers dat een kortlopende bijscholing volgt (pedagogisch-didactisch of beroepstechnisch)
- DP 24.5 Realisatie van nieuwe en geactualiseerde opleidingstrajecten via een panel met afvaardiging van sectoren
- DP 25.1 Bezoeken praktijkopleiding door leertrajectbegeleiders
- DP 25.2 Verbrekingen
- DP 25.3 Spijbelpercentage
- DP 26.1 Continuïteit van de opleidingstrajecten

3.2 SYNTRA Vlaanderen waarborgt meer leertijd

- DP 29.1 Voltijds engagement
- DP 29.2 Jaarlijkse meting effectiviteit leertijd
- DP 29.3 Jaarlijkse meting effectiviteit leertijd

3.3 SYNRTA Vlaanderen draagt opbouwend bij tot de afstemming van de leertijd binnen het geheel van het deeltijds leren, ressorterend onder het beleidsdomein onderwijs en vorming

Bijlage 5 Evolutie bereik van de verschillende opleidingssoorten

Tabel 26 Evolutie van het bereik van de verschillende opleidingssoorten

	2005-2006		2006-2007		2007-2008		2008-2009		2009-2010	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Inschrijvingen										
Leertijd	14.304	9,55%	13.835	9,44%	13.589	8,68%	11.664	7,29%	12.853	7,73
LT 'algemene kennis'	6.506	4,34%	6.188	4,22%	5.834	3,72%	4.686	2,93%	5.017	3,02
LT 'beroepskennis'	7.798	5,20%	7.647	5,22%	7.755	4,95%	6.978	4,36%	7.836	4,71
Ondernemersopleiding	54.607	36,45%	60.141	41,02%	63.721	40,68%	66.060	41,27%	71.308	42,88
OO 'algemene kennis'	7.486	5,00%	7.541	5,14%	6.854	4,38%	6.211	3,88%	6.244	3,75
OO 'beroepskennis'	44.276	29,55%	49.494	33,76%	53.794	34,34%	56.671	35,40%	61.206	36,80
OO 'geïntegreerd traject'	2.845	1,90%	3.106	2,12%	3.073	1,96%	3.178	1,99%	3.858	2,32
Gecertificeerde bijscholing	7.942	5,30%	8.746	5,97%	16.587	10,59%	27.845	17,39%	25.840	15,54
GB 'algemene kennis'	0	0,00%	47	0,03%	169	0,11%	168	0,10%	218	0,13
GB 'beroepskennis'	7.942	5,30%	8.699	5,93%	16.418	10,48%	27.677	17,29%	25.622	15,41
Niet- gecertificeerde opleidingen	72.969	48,70%	63.891	43,58%	62.745	40,06%	54.510	34,05%	56.311	33,86
Totaal	149.822	100,00%	146.613	100,00%	156.642	100,00%	160.079	100,00%	166.312	100,00
Unieke cursisten										
Leertijd	5.270	6,4%	5.047	6,0%	4.954	5,6%	4.459	5,1%	4.400	4,9
Ondernemersopleiding	26.968	32,6%	28.409	33,7%	29.820	33,5%	30.152	34,3%	29.762	33,1
Gecertificeerde bijscholing	5.363	6,5%	6.070	7,2%	9.211	10,3%	11.945	13,6%	12.927	14,4
Niet- gecertificeerde opleidingen	45.007	54,5%	44.887	53,2%	45.048	50,6%	41.383	47,1%	42.921	47,7
Totaal	82.608	100,0%	84.413	100,0%	89.033	100,0%	87.939	100,0%	90.010	100,0
Cursistenuren										
Leertijd	1.039.378	17,25%	1.013.126	15,88%	965.915	14,54%	896.384	13,22	868.538	12,7
Ondernemersopleiding - Bedrijfsbeheer	623.507	10,35%	629.091	9,86%	567.703	8,54%	560.938	8,28	523.324	7,6
Ondernemersopleiding -	3.493.277	57,99%	3.902.522	61,15%	4.300.492	64,72%	4.591.052	67,73	4.828.334	70,5

Beroepskennis en gecertificeerde bijscholing										
Niet- gecertificeerde opleidingen	867.844	14,41%	836.895	13,11%	810.950	12,20%	730.078	10,77	628.329	9,2
Totaal	6.024.006	100,00%	6.381.634	100,00%	6.645.060	100,00%	6.778.452	100,00%	6.848.525	100,0

Bron: SYNTRA Vlaanderen

Colofon

Samenstelling

Vlaamse overheid
Beleidsdomein Werk en Sociale Economie
Departement Werk en Sociale Economie
Koning Albert II-laan 35 bus 20
1030 Brussel
02 553 42 56
www.werk.be

Verantwoordelijke uitgever

Dirk Vanderpoorten
Secretaris-generaal

Uitgave

April 2011